

Bilaga Verksamheten i förvaltningsform (nämnder) och bolagsform

Innehållsförteckning

Driftsredovisning	3
Verksamhet i förvaltningsform – nämnder	3
Kommunfullmäktige	3
Valnämnden	3
Kommunrevisionen	7
Kommunstyrelsen	7
Arbetsmarknadsnämnden	18
Gatu- och samhällsmiljönämnden	24
Idrotts- och fritidsnämnden	33
Kulturnämnden	42
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	48
Namngivningsnämnden	53
Omsorgsnämnden	54
Plan- och byggnadsnämnden	64
Räddningsnämnden	73
Socialnämnden	76
Utbildningsnämnden	84
Äldrenämnden	92
Överförmyndarnämnden	102
Verksamhet i bolagsform	109
Exploateringskoncernen	109
Uppsala stadshus AB	109
Destination Uppsala AB	111
Uppsalahem AB	113
Uppsala bostadsförmedling AB	116
Uppsala kommun arenor och fastigheter AB	118
Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB	121
Uppsala konsert och kongress AB	123
Uppsala parkering och mobilitet AB	126
Uppsala stadshus holding AB	128
Uppsala stadshus holding 2 AB	128
Uppsala stadsteater AB	129
Uppsala vatten och avfall AB	131

Driftsredovisning

Verksamhet i förvaltningsform – nämnder

Följande avsnitt beskriver utvecklingen inom nämndernas verksamhet. En översikt över statusen för nämndernas arbete med fullmäktiges mål och uppdrag finns i bilaga 1. I varje nämndavsnitt presenteras statusen för kommunfullmäktiges uppdrag till nämnden. Det handlar förutom om uppdrag från Mål och budget 2025–2027 om kvarvarande uppdrag från tidigare Mål och budget och om tillkommande uppdrag som kommunfullmäktige givit nämnden vid annat tillfälle än Mål och budget. Bedömningen av nämndens bidrag till fokusmålen baseras på både kommunfullmäktiges uppdrag och övrig verksamhet som nämnden bedriver.

I redovisningen hänvisas ibland till jämförbara kommuner. Om inget annat sägs handlar det om kommunerna i jämförelsenätverket R12 där förutom Uppsala också Eskilstuna, Gävle, Helsingborg, Jönköping, Linköping, Lund, Norrköping, Södertälje, Umeå, Västerås och Örebro ingår. För den som är intresserad går det att hitta genomsnittliga resultat för R12-kommunerna i databasen Kolada på www.kolada.se genom att uppe Resultatnätverket R12 i sökningen av kommun.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande organ. Fullmäktige beslutar i ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen såsom mål och riktlinjer för verksamheten, budget, skatt och andra viktiga ekonomiska frågor, nämndernas organisation och verksamhetsformer, val av ledamöter och ersättare i nämnder och beredningar samt val av revisorer. Kommunfullmäktige beslutar också om årsredovisning och ansvarsfrihet.

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 1 Kommunfullmäktige, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	12,6	1,0	2,1
Kommunledning och gemensam verksamhet	3,2	0,0	0,0
Nämnden totalt	15,8	1,0	2,1

Kommunfullmäktiges resultat 2025 var ett överskott om 1,0 miljoner kronor. Överskottet förklaras av lägre kostnader än budgeterat för sammanträdesarvoden samt lägre administrationskostnader för sammanträden.

Valnämnden

Valnämndens uppdrag är att på lokal nivå ansvara för genomförandet av allmänna val till riksdag, kommun- och regionfullmäktige, val till Europaparlamentet samt folkomröstningar i enlighet med gällande lagar.

Valnämnden ansvarar för val i enlighet med bestämmelserna i vallagen, kommunallagen samt lagen om kommunala folkomröstningar eller liknande

förfaranden. Det innebär att Uppsala valnämnd är lokal valmyndighet och bland annat utser och utbildar röstmottagare, beslutar om vallokaler, arrangerar förtidsröstning, svarar för den preliminära räkningen av rösterna på valkvällen samt ansvarar för valnämndens preliminära rösträkning, den så kallade onsdagsräkningen.

Viktiga händelser under året

Under 2025 har valnämnden tagit fram ett förslag för ny indelning i valdistrikt och skickat till kommunfullmäktige där förslaget beslutades i september. Förslaget antogs och beslutades av länsstyrelsen i november 2025.

Valnämndens kansli, valkansliet, har under 2025 enligt beslut av kommunstyrelsen i april, fått tre permanenta resurser. Under försommaren 2025 rekryterades två biträdande samordnare, vilka tillsammans med den befintliga valsamordnaren, kunde påbörja arbetet under hösten 2025 med att förbereda inför kommande val.

1 december 2025 trädde propositionen Säkerhet och tillgänglighet vid val 2024/25:181 i kraft. I propositionen tydliggörs kraven på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare. Detta gör att tillgänglighetsfrågorna kommer vara extra aktuella i arbetet med kommande val.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 2 Valnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2,8	0,0	0,8
Nämnden totalt	2,8	0,0	0,8

Valnämndens resultat 2025 var ett nollresultat. Årets kostnader omfattade löpande arbete i nämnden, fasta kostnader för valkansli och förberedande arbete inför val 2026.

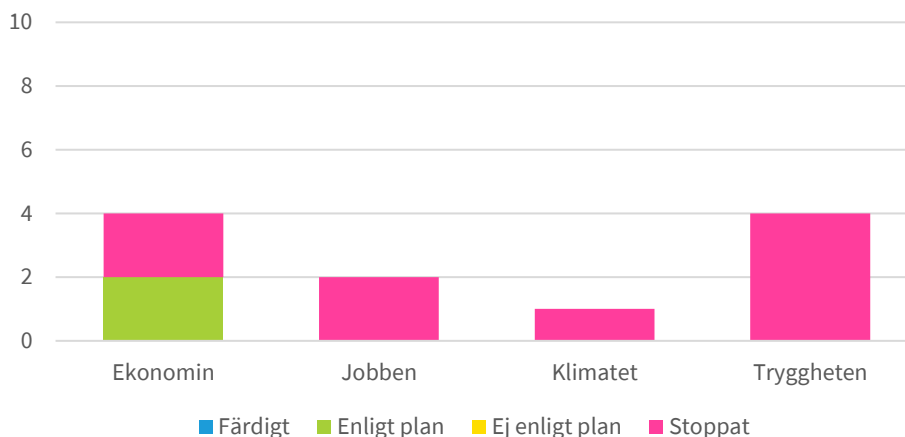
Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Valnämnden har ett avgränsat uppdrag att genomföra val, det medför att nämndens möjlighet att bidra till kommunfullmäktiges fokusråd är begränsat. Valnämnden har i arbetet med att konkretisera Mål och budget 2025–2027 övervägt samtliga mål och uppdrag riktade till nämnden.

Valnämnden har i huvudsak arbetat med måluppfyllelse för fokusråd ekonomin och två av uppdragen:

- Uppdrag 1. Frigöra tid och resurser till kommunens kärnverksamheter genom att minska den administrativa belastningen och skapa förutsättningar för en effektiv verksamhet.
- Uppdrag 11. Öka valdeltagandet i områden och grupper med lågt valdeltagande samt utveckla samverkan kring att genomföra val i Uppsala kommun.

Övriga uppdrag som är riktade till samtliga nämnder och bolag har valnämnden bedömt att nämnden inte har möjlighet att genomföra inom ramen för sitt ansvarsområde under 2025.

Figur 1. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämnden har exempelvis:

- byggt upp en robust och stabil verksamhet för att genomföra val i Uppsala kommun genom en ökad grundbemanning i valkansliet som finns på plats inför 2026
- gjort en ny indelning i valdistrikt som beslutades av länsstyrelsen i november 2025
- inlett arbete med att skapa en rutin/överenskommelse vid lån av medarbetare från andra förvaltningar under val, samt förbättrade och tydligare ekonomirutiner.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Förutom arbetet med att utöka bemanningen i valkansliet har nämnden under året också säkerställt budgetutrymme för att utöka nämndens strategiska stöd i förvaltningen. Ett viktigt led i det förberedande arbetet inför 2026 har varit att identifiera framgångsfaktorer och utvecklingsområden som underlag för att fortsätta utveckla nämndens processer inför nästkommande val. Arbeta med att stärka kontinuiteten och kunskapen i nämndens processer pågår.

Arbetet med att skapa förutsättningar för ökad samverkan inom den kommunala organisationen kring genomförandet av val har pågått under 2025 och en god samverkan har etablerats med HR, gemensam service, UKAF/lokalbokningen samt Kontaktcenter. Vidare har även ett arbete med att skapa en robust valorganisation pågått och baserats på arbetet i valkanslierna i Stockholm, Göteborg och Malmö.

Inför valet 2026 kommer tillgänglighet att vara en central fråga, vilket också avspeglats i nämndens arbete under 2025. Förutom de tydliggjorda kraven i propositionen Säkerhet och tillgänglighet vid val, finns sedan tidigare en checklista från Myndigheten för delaktighet som även fortsättningsvis kommer att användas vid lokalinventering. Dialog med funktionsrättsrörelsen kommer att föregå valets genomförande. Valnämnden har sedan mitten av 2024 ett pågående samarbete med trygghets- och hållbarhetsavdelning inom kommunledningskontoret, med syfte att genom olika insatser öka valdeltagandet i de delar som nämnden har rådighet över. I det arbetet samlar också valnämnden in synpunkter från olika intressenter vad gäller röstningslokalernas tillgänglighet.

Framtida utmaningar

Den ökade polariseringen inom flera områden i samhället påverkar förutsättningarna för att genomföra demokratiska val. Ojämligheten i levnadsvillkor ökar, både mellan individer och mellan olika bostadsområden. Inkomstskillnaderna växer liksom skillnaderna i sysselsättning och hälsa. Samhällsklimatet upplevs som allt hårdare. Lokalt kan detta ta sig uttryck i form av social oro och en ökad närvaro av icke-demokratiska krafter och metoder.

I mars 2020 tillsattes en kommitté med uppdrag att göra en översyn och överväga förändringar i valsystemet, 2020 års valutredning. Utredningen tar upp frågorna att stärka valsystemets motståndskraft mot manipulationer och att öka tillgängligheten för vissa väljargrupper. I oktober 2025 röstade riksdagen ja till regeringens förslag om ändringar i vallagen, Säkerhet och tillgänglighet i val (Proposition 2024/25:181).

Ändringarna som gäller från 1 december innebär bland annat följande:

- Valmyndigheten ges ett uttryckligt ansvar att stödja och samordna arbetet med skydd av val.
- Länsstyrelserna, kommunerna och de utlandsmyndigheter som har inrättat röstningslokaler ska skyndsamt rapportera incidenter som kan påverka genomförandet av val till Valmyndigheten.
- Kraven på att röstningen ska vara tillgänglig för alla väljare tydliggörs.
- Fler väljare, bland annat personer som är placerade på särskilda ungdomshem, ska få möjlighet att rösta med ambulerande röstmottagare.
- Utlandssvenskar som fallit ur röstlängden ska kunna förtidsrösta i Sverige och genom förtidsrösten återupptas i röstlängden. Vidare bedömer regeringen att det bör införas en möjlighet att skicka digitala röstkort till väljare som har valt att ta emot meddelanden från myndigheter i en säker digital brevlåda.

Propositionen lyfter att vissa grupper haft svårigheter att utnyttja sin rösträtt och därför ska krav på tillgänglighet vad gäller vallokaler, röstning och information om val framgå tydligare i vallagen. Utredningen föreslår också att fler personer ska få rätt till ambulerande röstmottagning.

I kommande val till riksdag, region- och kommunfullmäktige kommer Valmyndigheten att införa digitala röstkort för den som har en digital brevlåda. Detta innebär att rutinen för mottagning av förtidsröster kommer att förändras avsevärt gentemot tidigare år. För väljaren kommer det att innebära en förenkling på så vis att endast legitimation krävs vid förtidsröstning, i stället för som tidigare, då både legitimation och röstkort krävdes för att kunna förtidsrösta. För kommunernas genomförande av val innebär det en ökad digital beredskap, insatser vad gäller att utbilda röstmottagare och förändrade rutiner kring upphämtning och sortering av förtidsröster. Valmyndigheten får ett ökat ansvar för sorteringsmomentet via en upphandlad part, PostNord.

Även om propositionen föreslår att Valmyndigheten får ett utökat uppdrag att samordna säkerhetsfrågor vid val, kommer säkerhetsläget att påverka även kommunernas genomförande av kommande val. Här finns anledning att titta på hur kommunen kan samverka med länsstyrelsen och Valmyndigheten för att stärka säkerhetsarbetet och beredskapen gällande val, samt fortsätta ett aktivt samarbete med avdelningen för trygghet och hållbarhet, samt polisen och också se till att alla som jobbar med val har tillräcklig utbildning i dessa frågor.

Lagstiftningen för ökat skydd av valhemligheten som infördes 2019 ställer höga krav på nämnden att finna ändamålsenliga och tillgänglighetsanpassade vallokaler och lokaler för förtidsröstning. Utvärderingen av de lokaler som användes 2022 och 2024 kommer att ligga till grund för arbetet med vallokaler 2026.

Sedan 2006 är kommunerna ansvariga för förtidsröstningen. Valmyndigheten rapporterade efter 2024 års val en trend som visar på ökad förtidsröstning. Inför valet 2026 innebär detta att ett ökat fokus behöver ligga på att finna lämpliga förtidsröstningslokaler och ta höjd i planering och bemanning i förtidsröstningen för att undvika köbildning, vilket i sin tur skulle kunna leda till ett lägre valdeltagande.

Vid valet i september 2022 uppstod köbildning i hela Sverige relaterat till det nya systemet med avskärmade valedelsställ som infördes 2019. Detta omnämns bland annat i Valmyndighetens slutrapport för valet 2022 som ett problem. Uppsala hade under delar av valdagen lång kö vid vissa lokaler och de troliga orsakerna till köerna har analyserats och kommer att ligga till grund för att finna åtgärder för att förbättra inför valet 2026. I februari 2024 tillsattes en parlamentarisk kommitté med uppdrag att utvärdera och överväga förändringar av valedelsystemet, inklusive analysera för- och nackdelar med att övergå till ett system med gemensamma eller neutrala valedlar. Detta kommer inte att leda till någon förändring redan till 2026, men det är viktigt att valnämnden bevakar frågan.

Valnämndens kansli kommer under året att delta i erfarenhetsutbyte med övriga större kommuner samt Valmyndigheten och Sveriges kommuner och regioner.

Kommunrevisionen

Den kommunala revisionen är ett lokalt demokratiskt kontrollinstrument med uppdrag att granska den verksamhet som bedrivs i kommuner och regioner samt att pröva ansvarstagandet. Den kommunala revisionen granskar på fullmäktiges uppdrag och revisorerna biträds av sakkunniga yrkesrevisorer. Tillsammans prövar de om verksamheten är ändamålsenlig och effektiv, om styrningen är tillräcklig och om räkenskaperna är rättvisande. Revisionen lämnar förslag till fullmäktige i frågan om ansvarsfrihet för styrelser och nämnder.

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 3 Kommunrevisionen, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	7,6	1,4	1,6
Nämnden totalt	7,6	1,4	1,6

Kommunrevisionens resultat 2025 var ett överskott om 1,4 miljoner kronor. Överskottet berodde på lägre kostnader för revisionsgranskningar än budgeterat, samt att kostnaderna för sammanträden, kurser och konferenser var lägre än budgeterat.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen styr, leder och samordnar arbetet med kommunens verksamhet och ekonomi, följer upp och rapporterar till kommunfullmäktige och samordnar verksamheten mellan kommunens nämnder. Kommunstyrelsen har även uppsiktsplikt över övriga nämnders verksamhet, inklusive de gemensamma nämndernas och de kommunala bolagens verksamhet. Kommunstyrelsen bereder ärenden inför kommunfullmäktige och ansvarar för att fullmäktiges beslut genomförs.

Kommunstyrelsen leder planering och utveckling, följer upp och analyserar inom strategiskt viktiga politiska områden som exempelvis social, ekologisk och ekonomisk

hållbarhet inkluderande det näringslivspolitiska arbetet. Som kommunens arbetsgivar nämnd ansvarar kommunstyrelsen för den kommunövergripande arbetsgivarpolitiken som utgår från likabehandling, rättssäkerhet, demokrati och medskapande. Kommunstyrelsen är också arkivmyndighet med ett övergripande ansvar för kommunens arkivfrågor. Kommunstyrelsen har ett särskilt ansvar för kommunens trygghets, säkerhets och brottsförebyggandearbete, IT, kommunikation, upphandling, lokalförsörjning och fastighetsförvaltning, mark och exploatering, landsbygdsfrågor samt kris och beredskap. Kommunstyrelsen leder och utvecklar även gemensam service inom områdena måltid, städ, transporter och kundservice.

Viktiga händelser under året

I april skedde en tragisk händelse där tre unga personer dödades i en våldshandling i centrala Uppsala. Kommunstyrelsen samordnade kommunens initiala insatser vilket bland annat innefattade att kommunens krisstöd vid allvarliga händelser aktiverades i samband med händelsen samt upprättade dialog med berörda verksamheter. Enligt polisen var dådet isolerat och inte riktat mot allmänheten.

I arbetet med att stärka kommunens beredskap och roll i det civila försvaret har arbetet med att krigsplacera kommunanställda färdigställts. Under 2025 har samtliga heltidsanställda medarbetare i kommunen fått sina beslut om krigsplacering.

Året har präglats av ekonomiska osäkerheter med förändrade skatteprognoser, långsammare marknadsåterhämtning för försäljning av exploateringsmark än väntat och uppskjutna infrastrukturkostnader. Markförsäljningen har dock kommit i gång igen, med cirka tio genomförda affärer, bland annat i Rosendal etapp 4 och inom arbetet med den klimatpositiva stadsdelen. Ett förbättrat läge har också påverkats av lägre inflation, lägre räntor och kommunens beslut om senarelagd köpeskilling som ger byggaktörer möjlighet att betala först vid exploateringsstart.

Den förändrade befolkningsprognosen, med fler äldre och färre yngre, ställer krav på långsiktig ekonomistyrning och investeringsplanering. Arbetet med att anpassa verksamhetslokaler och planera för nya särskilda bostäder har därför fortsatt för att möta framtida behov.

En funktion för dialog med näringslivet, specifikt med inriktning på de som påverkas av Uppsalas byggprojekt, har startats upp under året. Funktionen syftar till att näringsidkare som påverkas av byggprojekt i Uppsala får en personlig kontakt inom kommunen som kan lyssna in och tillvarata företagets behov.

Kommunstyrelsen har samordnat kommunens satsning SAO- (studiemotiverande arbetslivsorientering) jobb, vilket syftar till att stärka arbetsmarknadsanknytningen för högstadiel elever. Satsningen ska bidra till att ge arbetslivserfarenhet, men också bidra till ökad studiemotivation, ökad skolnärvaro och stärkt framtidstro för ungdomarna.

Arbetet med fyrspårsavtalet har fortskridit men projektet har mött bakslag i mark- och miljödomstolen under året gällande spårvägsbron över Fyrisån. Uppsala kommun har lämnat in ett överklagande till Mark- och miljödomstolen gällande domen för spårvägsbron. Bron är en avgörande del av fyrspårsavtalet som tillsammans med spårvägen, utbyggnad av järnvägen och en till tågstation söder om Uppsala möjliggör en hållbar utveckling av staden och bidrar till ökad attraktionskraft för hela regionen. Under tiden som överklagandet behandlas av mark- och miljödomstolen fortsätter arbetet med att analysera och sätta ny plan framåt.

Kommunstyrelsen har utvecklat och implementerat en klimatbudget som anger prioriterade klimatåtgärder. Klimatbudgeten har integrerats som en del av fokusmål

Klimatet i kommunfullmäktiges Mål och budget för 2026 som beslutades i november. Arbetet för hållbart resande och trafiksäkerhet har resulterat i att nytt styrande dokument finns på plats efter antagande av en Trafiknätsplan, vilket ger kommunen bättre möjligheter att påverka framtida resmönster och trygghet i trafikmiljöer.

Kommunstyrelsen har antagit en ny handlingsplan för att bekämpa våld i nära relationer, hedersrelaterat våld och förtryck samt prostitution och människohandel för sexuella ändamål.

Under 2025 antogs de nya styrdokumenterna för upphandling och inköp och större förändringar har gjorts i dem mot de tidigare styrdokumenterna.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 4 Kommunstyrelsen, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	57	0	3
Infrastruktur, skydd m.m	917	114	-92
Fritid och kultur	3	0	0
Flyktningmottagande	0	0	9
Affärsverksamhet	0	-1	7
Kommunledning och gemensam verksamhet	335	-3	-38
Nämnden totalt	1 311	111	-112

Kommunstyrelsens resultat 2025 var ett överskott om 111 miljoner kronor.

Överskottet återfinns främst inom verksamhetsområdet Infrastruktur, skydd m.m och förklaras av att ledningsflyttar inför spårvägsutbyggnaden inte har kunnat utföras i den takt som var planerad. Detta berodde till stor del på att detaljplaner överklagats och planerade arbeten därmed ej kunde genomföras enligt plan. Överskottet balanseras av lägre intäkter för markförsäljning än budgeterat samt en avsättning som gjordes avseende saneringskostnader av övningsfältet vid Viktoria brandstation.

Inom verksamhetsområde kommunledning och gemensam verksamhet återfinns underskottet inom fastighetsverksamheten och berodde på kostnader av engångskaraktär. Den förändrade demografiutveckling gav skäl att avbryta projekt som kostnadsförts och påverkade därmed resultatet negativt. De högre kostnaderna balanseras bland annat av att kommunstyrelsens föfogandemedel inte nyttjats under året samt lägre personalkostnader än budgeterat på grund av senarelagda rekryteringar vid vakanser.

Investeringar

Tabell 5 Kommunstyrelsen investeringar, belopp i miljoner kronor.

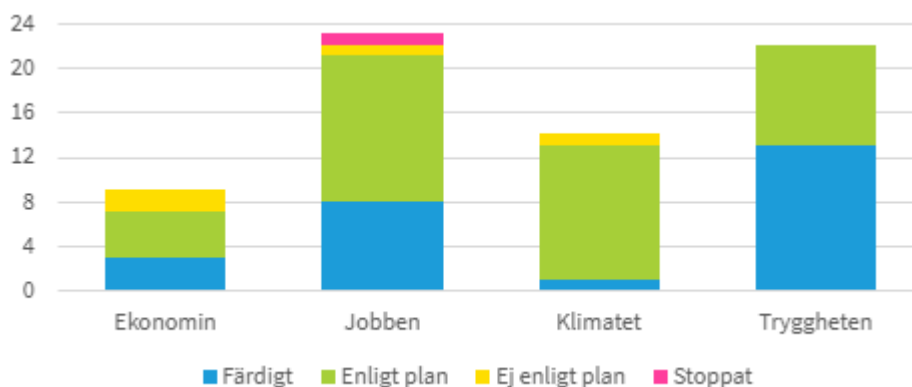
	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	1 071	494	646
Extern finansiering	-474	-194	-103

Kommunstyrelsens investeringsbudget 2025 uppgick till 1 071 miljoner kronor. Investeringar under året genomfördes om 494 miljoner kronor där de största investeringarna avser strategiska markförvärv, utbyggnad inom exploateringsområden och fastighetsunderhåll. 2025 års externa finansiering uppgick till 194 miljoner kronor.

Större avvikelser finns inom spårvägsutbyggnaden där både investeringsutgifter och statlig finansiering var lägre än budgeterat. Det finns även avvikelser på grund av att tilltänkta markförvärv inte genomfördes i planerad omfattning. Investeringsbudgeten för att bygga LSS-boenden i egen regi har inte nyttjats utan fokus har varit på att möjliggöra för de kommunala bolagen att ansvara för byggandet. Under året har fler fastighetsförvärv genomförts kopplade till LSS-boenden.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kommunstyrelsen har blivit färdig med 25 av kommunfullmäktiges uppdrag. 38 uppdrag pågår enligt plan. Fyra uppdrag är försenade och ett uppdrag är stoppat.

Figur 2. Diagram över mål och uppdrag från kommunfullmäktige.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms kommunstyrelsen ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Under året har kommunstyrelsen bland annat:

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Genomfört en analys av nettokostnadsavvikelser och kvalitetsnyckeltal och tagit fram ett förslag på rapport som kopplar kostnader till kvalitet för att stärka den systematiska uppföljningen av effektivitet.
- Tagit fram en prototyp för generisk verksamhetsutvecklingsprocess som har testats, utvärderats och vidareutvecklats i samverkan med förvaltningar och bolag. Den generiska verksamhetsutvecklingsprocessen lanseras i början av 2026 och implementeras successivt under hela 2026.
- Genomfört utbildning i intern kontroll och ekonomi för bolagsstyrelserna.
- Genomfört aktiviteter i syfte att åstadkomma bättre arbetstidsreglering, hållbara och mer stabila bemanningslösningar samt möjliggöra för fler att arbeta längre med bibehållen arbetstillfredsställelse.
- Förstärkt det strategiska och operativa arbetet med extern finansiering. Avtal med Bidragsportalen är förlängt till oktober 2026.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Inom ramen för arbetet med att utforma energi-, fiber- och VA-systemen för de sydöstra stadsdelarna, tillsammans med Uppsala vatten och avfall AB genomfört flera förstudier. Dessa har undersökt olika innovativa och alternativa lösningar för framtidens VA-system, bland annat slutna system och källsorterat avlopp.
- Stärkt kommunens digitala företagservice genom lanseringen av en samlad ingång för företag på uppsala.se.
- Genomfört företagsbesöksdagen, där Uppsala kommuns politiker och koncernledning mötte 50 företag på samma dag, i syfte att lyssna in näringslivets behov och se vad kommunen kan göra bättre för att öka tillväxten.
- Gjort klart ett nytt avtal med regionen om Seniorkort inför 2026. Avtalet blev klart december 2025.
- Inrättat stadsdels- och bygderåd som ett led i att stärka dialogen med invånare, näringsliv och organisationer.
- Tagit fram ett nytt landsbygdsprogram som kommunfullmäktige antog den 24 mars 2025, och kommunstyrelsen godkände tillhörande handlingsplan den 7 maj 2025.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Infört en klimatbudget med åtgärder. Klimatbudgeten är en del av Mål och budget 2026 med plan för 2027–2028.
- Integrerat klimatperspektivet i samhällsbyggnadsprocessens olika delar genom att utveckla ett ramverk för klimatberäkningar. Ramverket används för att identifiera de moment i processen som har störst påverkan på klimatutsläppen.
- Etablerat en återbrukshubb, Verket, där återbrukat byggmaterial samlas in, lagras och tillgängliggörs för vidare användning. Verket fungerar även som en testbädd för nya affärsmodeller och tekniska lösningar, särskilt riktade till små och medelstora företag. Verket invigdes hösten 2025.
- Fastställt Trafiknätsplanen som är ett viktigt komplement till kommunens övriga styrdokument inom trafik och infrastruktur, och därmed ett viktigt steg för att uppnå målen om ökad andel hållbara färdmedel.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Utvecklat arbetssätt och samverkansformer för att vidareutveckla och integrera den breddade lägesbilden i befintlig struktur och styrning inom kommunen, i ett led att säkerställa att kommunen arbetar systematiskt, kunskapsbaserat och utifrån forskning och aktuell lägesbild. Den breddade lägesbilden är en del i lag om kommuners ansvar för brottsförebyggande arbete.
- Arbetat vidare med krigsorganisationen och alla kommunens tillsvidareanställda har fått besked om krigsplacering.
- Fattat beslut om inköp av bland annat fältkök som en del i att bygga upp kommunens förmåga inom civilt försvar.
- Utvecklat en struktur utifrån företagsbesök för att fånga upp otrygghet som påverkar Uppsalas lokala näringsliv.
- Beslutat om riktlinjer för hämta-lämnafunktioner vid förskolor, skolor och platser för idrotts-, kultur-, och fritidsverksamheter.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Trygghet, säkerhet och brottsförebyggande arbete

I början av året slogs de två tidigare avdelningarna för hållbarhet respektive trygghet, säkerhet och beredskap samman till en avdelning. Sammanslagningen erbjuder flera möjliga synergier mellan de två tidigare avdelningarnas ansvarsområden. I samband med sammanslagningen fick kommunen även en trygghet- och hållbarhetsdirektör.

Under året har en mer strukturerad samverkan mellan kommun, polis och företagare implementerats. Målet är att öka anmälningsbenägenheten samt minska brottsutsattheten och öka tryggheten för företagare i ett geografiskt område. Under 2025 har 53 företagsbesök genomförts i Gränby, Löten, Salabacke och Årsta.

Kommunfullmäktige har antagit en ny policy för samverkan med civilsamhället som lägger grunden för kommunens arbete kring stöd, samverkan och bidrag till föreningar och organisationer. Detta förväntas leda till ökad likvärdighet och transparens.

De medel som avsattes i Mål och budget 2025 i syfte att öka tryggheten på fritidsgårdar i Uppsala har använts dels till en utbildning för befintlig personal, dels till övriga insatser för ökad trygghet. Utbildningen genomförs av Folkuniversitetet i Uppsala och riktar sig till befintlig personal inom Fritid Uppsala. Syftet är att stärka medarbetarnas förmåga att leda, planera och utveckla verksamheter för en bred målgrupp, med fokus på ledarskap och barnrättsperspektiv, för att öka tryggheten på fritidsgårdarna. Utbildningen ska även ge verktyg för att anpassa verksamheten till en föränderlig omvärld och de behov som uppstår.

Medel har även avsatts till ett pilotprojekt på enheter med hög belastning där mobila väktare finns på plats på de aktuella enheterna på fredagar och lördagar.

Krisberedskap och civilt försvar

Det osäkra världsläget och kraven på höjd beredskap har skapat nya behov av resurser och kompetens hos kommunens medarbetare. Kommunen arbetar kontinuerligt med att stärka beredskapsförmågan och säkerställa en robust grundbemanning inom flera delar av verksamheterna. Utveckling av arbetssätt, förbättrad personalplanering och lägre sjukskrivningstal bidrar till stabilitet i verksamheten.

I arbetet med att stärka kommunens beredskap och roll i det civila försvaret har arbetet med att krigsplacera kommunanställda färdigställts. Under 2025 har samtliga heltidsanställda medarbetare i kommunen fått sina beslut om krigsplacering. Under året har arbetet även omfattat utökande av livsmedelslager och genomförda beredskapsövningar, vilket sammantaget stärker robustheten och säkrar kontinuitet i leveranser vid störningar.

Social hållbarhet

När det gäller segregation och social sammanhållning har kommunen under perioden främst stärkt den politiska och organisatoriska styrningen. Genom antagna program, förbättrade analysunderlag, områdesarbete och samverkan med akademi och civilsamhälle har förutsättningarna för mer träffsäkra insatser förbättrats. Lokalt kan positiva effekter ses i form av ökad aktivitet, trygghet och engagemang i vissa områden, medan strukturella effekter på segregationens omfattning ännu inte kan påvisas.

Kommunstyrelsen har under året samordnat kommunens satsning tillsammans med Nästa generation Sverige och det lokala näringslivet på så kallade SAO- (studiemotiverande arbetslivsorientering) jobb, vilket är en satsning för att stärka arbetsmarknadsanknytningen för högstadiееlever. Arbetet har innefattat att rekrytera arbetsgivare som kan erbjuda arbetsplatser för elever. Först ut är eleverna på Gränbyskolan, med start i mars 2026.

I samarbete med berörda nämnder har kommunstyrelsen under året fortsatt arbetet med ett flertal satsningar för att stärka det förebyggande och tidiga stödet till barn, unga och deras familjer. Det familjecentrerade arbetet innebär ökad närvaro av familjebehandlare på familjecentralerna för att erbjuda tidiga, behovsanpassade insatser och utveckla samverkan, föräldrastöd och lokal områdesverksamhet. Fritidssatsningen förbättrar möjligheterna för barn och unga i utsatta situationer att delta i meningsfulla aktiviteter genom en etablerad lotsningsmetod och strukturerad uppföljning, vilket redan lett till ökad aktivering och stärkta samarbeten. Inom skolan ger Uppsam grundskola sammanhållet stöd till elever placerade utanför hemmet för att öka närvaro och måluppfyllelse, med tydliga resultat och en modell som fortsätter att utvecklas. Kommunen bygger ut stödet för att fånga ungdomar 13–17 år som vill lämna kriminalitet och arbetar med att utveckla relevanta metoder och stöd för denna målgrupp.

Klimatomställning

Under 2025 har utvecklingen av en klimatbudget som anger prioriterade klimatåtgärder fortsatt. Klimatbudgeten har integrerats som en del av fokusmål Klimatet i kommunfullmäktiges Mål och budget för 2026 som beslutades i november. Vidare har ett nytt miljöprogram tagits fram som ska samla kommunens styrning för miljömässig hållbarhet i ett samlat dokument. Förslaget till nytt program har överlämnats till kommunstyrelsen för vidare beredning, med plan att det nya programmet ska kunna antas av kommunfullmäktige inför sommaren 2026.

Uppsala klimatprotokoll firade 15-årsjubileum 2025 och nätverkets arbete har fortsatt utvecklats. Under året har en gemensam resvaneundersökning genomförts för att ge underlag till gemensamma insatser för att minska klimatbelastning från anställdas resande och en ny arbetsgrupp kring krontäckning har startats.

Mark- och exploateringsverksamheten har under året börjat använda ett nytt ramverk för klimatarbete. Klimatramverket publicerades i januari 2025 och har använts vid alla markanvisningar och försäljningar under året. Det har ökat tydligheten för både verksamheten och för byggaktörer i kommunen.

Hållbar ekonomistyrning

En stor utmaning under året har varit att anpassa ekonomistyrningen och verksamheten till svängningar i de ekonomiska förutsättningarna. Skatteprognoserna har förändrats under året, återhämtningen på marknaden för försäljning av exploateringsmark har gått långsammare än förväntat samtidigt som stora kostnader för infrastrukturprojekt förskjuts till kommande år.

Under året har insatser gjorts för att anpassa kommunens redovisning till förändrade regler kring finansiell leasing, framför allt kopplat till redovisning av kommunens hyresavtal. Ekonomisystemet har flyttat till ”molnet” vilket inneburit stora insatser från många medarbetare. Flytten ger större säkerhet och möjlighet till framtida utveckling av rutiner och arbetsätt.

Exploateringsverksamheten har fortsatt att arbeta med ekonomi i balans. Nyckeltal och finansiella mål har tagits fram som stöd för att förbättra budgetkontroll och hantering av ekonomiska resurser.

IT och digitalisering

Under 2025 har det genomförts omfattande satsningar inom IT, digitalisering och AI som bidragit till ökad effektivitet, säkerhet och innovationsförmåga. Omkring 140 IT-projekt och initiativ har drivits, bland annat systeminföranden för läkemedelsautomater i hemsjukvård, digitala ärendehanteringssystem, automatiserade processer, nya digitala verktyg för interna och externa användare samt införande av ett nytt kvalitetsledningssystem och intranät. Flera AI-pilotprojekt har genomförts i samverkan med externa partners och nationella nätverk. Kommunstyrelsen har fortsatt att stärka kommunkoncernens innovations- och utvecklingsförmåga genom ökad samverkan internt och externt. EU:s nya AI-förordning har lett till ökad juridisk styrning och utveckling av vägledningsmaterial för ansvarsfull AI-användning. Ett AI-labb har etablerats inom ramen för Innovationslabbet för att stärka kunskapsnivån i koncernen samt samverkan mellan organisatoriska områden.

Ett nytt uppdrag att arbeta med datastyrning och datakvalitet som ett led i att öka kommunkoncernens förmåga att säkra kvalitet på sin data har tillkommit under året. Nya metoder vad gäller analys av mikrodata har implementerats och ett arbete för att effektivisera befolkningsprognosprocessen har inletts.

Grundläggande IT och cybersäkerhet har moderniserats genom tekniska uppgraderingar, organisatoriska förändringar och kompetenshöjande insatser. Styrning och finansiering av IT har utvecklats för att möjliggöra bättre långsiktig planering.

Fastighet, mark och exploatering

Under året har kommunstyrelsen genomfört markförsäljningar, markanvisningar och en markanvisningstävling. Möjligheten till senarelagd köpeskilling infördes under 2024 som ett stöd för att underlätta genomförandet av projekt. Detta har i praktiken börjat användas under 2025 och bedöms ha haft bra resultat på möjligheten att genomföra markaffärer trots fortsatt svårt ekonomiskt läge.

En ny kontrollgrupp har initierats. Kontrollgruppen syftar till att göra bland annat finansiella säkerhetskontroller på de bolag som kommunen gör affärer med. Det görs även bakgrundskontroller av ägare och styrelsemedlemmar för att säkerställa att kommunen inte gör affärer med oseriösa aktörer.

Inom ramen för översiktsplanarbetet har en plan för Innerstaden och en handelsutredning arbetats fram. Syftet är att understödja cityutveckling och främja mobilitet inom och till de centrala delarna av Uppsala.

Det riktade arbetet mot LSS-boenden har fortsatt. Fokus är att på olika sätt få fram fler LSS-boenden inom Uppsala kommun. Det har gjorts genom markanvisningar, begäran om planbesked samt inköp och försäljningar av mark.

Gemensam service

Genom riktade insatser för bemanning och utvecklade arbetssätt, i kombination med minskad sjukfrånvaro, har verksamheten inom gemensam service fått ökad stabilitet och bättre förutsättningar för långsiktig hållbarhet.

En större livsmedelsupphandling har genomförts och ett nytt menyplaneringssystem har införts. Parallellt har arbetet med elektrifiering av fordonsflottan fortsatt, vilket innebär en långsiktig omställning med behov av samordning och utbyggd laddinfrastruktur.

Kontaktcenter har under året tagit över hela miljöförvaltningens servicetelefon, vilket är ett viktigt steg mot en mer sammanhållen och tillgänglig service.

Upphandling

Utvecklingen av arbetet med avtalsuppföljning har under året resulterat i cirka 5,4 miljoner kronor tillbaka till kommunens verksamheter och ytterligare 10 miljoner har stoppats i framtida felaktiga faktureringar. Under 2025 har arbetet med att ta fram en obligatorisk inköpsutbildning för samtliga medarbetare, utbildningen kommer att lanseras under våren 2026.

Under 2025 antogs de nya styrdokumenterna för upphandling och inköp. De innehåller styrning kring tydligare ansvarsområden, att dela upp upphandlingar för att möjliggöra för små, lokala och sociala företag samt idéburen sektor. I styrdokumenterna finns det även med inriktning om kategoribaserat arbetssätt - detta är uppstartat - kategoritråd finns framtaget och kategoriledare är utsedda. Kategoristrategier är påbörjade i några kategorier.

Dialogen med näringslivet har fortsatt på Leverantörsträffen (ca 300 deltagare) och i de olika branschråden. Utöver det har det varit fokus på att rätta till så kallade dikeskörningar där näringslivet varit missnöjda med kommunens hantering.

Attraktiv arbetsgivare

Genom effektivisering och digitalisering av arbetssätt, processer och utbildningar har administrationen minskat, vilket möjliggjort mer riktat stöd till chefer och verksamheter. Rekryteringsverksamheten har vidareutvecklats för att stärka kvalitet, rättssäkerhet och likabehandling i rekryteringar, bland annat genom nytt stöd till chefer inom vård- och omsorgsförvaltningen och förstärkt arbetsledning inom kompetensförsörjningsområdet.

En ny stödfunktion för utlämnande av handlingar inom HR har etablerats för att möta en ökande ärendemängd. Samtidigt har behovet av kompetensutveckling och coachande stöd till chefer ökat, särskilt kopplat till komplexa personalärenden och förändringsarbete.

Under året har även ett arbete initierats för att tydliggöra ansvar och skyldigheter i kommunal anställning, och nytt kunskaphöjande material har tagits fram och lanserats.

Framtida utmaningar

Det finns fortsatta utmaningar kopplade till de ekonomiska förutsättningarna och konjunkturen/marknadsläget, inte minst kopplat till att kommunen bedriver ett flertal stora stadsutvecklingsprojekt i genomförandefas. Flexibilitet i planeringen och en förmåga att optimera användningen av begränsade resurser blir avgörande för att hantera framtidens utmaningar.

Det osäkra världsläget förväntas påverka exploateringsverksamheten, vilket kan leda till en långsam återhämtning av bostadsbyggandet. En viktig fråga kommer vara att identifiera åtgärder som kan stimulera byggandet och samtidigt säkerställa ekonomisk

hållbarhet. Markpolitiken ställs inför ökade krav på att balansera lagstiftning, demografiska förändringar, de globala hållbarhetsmålen och kommunens egna mål inom klimatpåverkan, klimatanpassning och biologisk mångfald. Arbetet behöver också omfatta social och ekonomisk hållbarhet för att säkerställa att samhällsutvecklingen är inkluderande och robust inför framtida utmaningar.

En utmaning är att utveckla en långsiktig hållbar prognos för behovet av särskilt boende (SÄBO). Samtidigt krävs en stärkt och bättre samordnad produktionskapacitet för både SÄBO och LSS-bostäder, i linje med lokalförsörjningsplanens inriktningar.

Fyrspårsavtalet med staten innebär omfattande och samtidiga investeringsprojekt, däribland utbyggnad av spårvägen, utveckling av Uppsala C, och byggandet av en ny stadsdel i sydöstra Uppsala med tillhörande station och anslutande infrastruktur. Den stora omfattningen och komplexiteten i fyrspårsavtalet och byggandet av spårvägen ställer krav på att kommunen utvecklar ny kompetens och anpassar sina arbetssätt, både internt och i samarbete med externa intressenter. Det ställer också krav på noggrann uppföljning och regelbunden rapportering till politiken. Det är centralt att både förvaltning och politisk ledning får rätt förutsättningar att fatta väl underbyggda beslut under hela genomförandet av fyrspårsavtalet.

Att bryta och förebygga segregation är en fortsatt prioritering för att hantera den ökade polariseringen i samhället. Arbetet med att utveckla koncernövergripande arbetssätt och integrera social hållbarhet i samhällsbyggnadsprocesser måste intensifieras. För att lyckas krävs också insatser för att stärka dialog och medborgarinkludering. Genom att öka det demokratiska inflytandet och skapa breda former för invånardialog kan kommunen möta utmaningarna med ökad polarisering och bygga starkare tillit mellan invånare och förvaltning.

Den positiva trenden fortsätter i NKI-mätning (Nöjd-Kund-Index) av myndighetservice till företag som haft ärenden med kommunen. Samtidigt pekar Svenskt Näringslivs attitydundersökning mot försämrade omdömen, vilket visar att företagens upplevelser varierar beroende på kontaktväg och process. Kommunstyrelsen behöver fortsätta stärka kvalitet, samordning och lyhördhet i mötet med näringslivet.

Mot bakgrund av det förändrade säkerhetsläget i omvärlden ökar de statliga kraven på kommunernas förmåga att upprätthålla verksamhet under kris och krig. Som en del i uppbyggnaden av det civila försvaret utvecklas kommunens roll snabbt och Uppsala kommun kommer behöva arbeta aktivt med att möta de krav som ställs, liksom att agera för att säkerställa en god beredskapsförmåga. Detta arbete kommer påverka och utmana befintliga arbetssätt inom förvaltningar och bolag, men också innebära ökade kostnader för att säkerställa nödvändig utrustning, material och andra investeringar i det civila försvaret. Att säkerställa robusta system för teknisk försörjning, infrastruktur och livsmedelskedjor är avgörande för att hantera såväl akuta kriser som långsiktiga förändringar. Kommunen behöver också arbeta med att utveckla lokala, obrutna livsmedelskedjor för att stärka självförsörjningsgraden och minska sårbarheten i globala system samt fortsatt värna jordbruksmark i strategiska lägen. Fortsatt arbete behövs för att motverka välfärdsbrott samt öka kunskapen och säkerställa hanteringen av information för en god informationssäkerhet.

Utvecklingen inom digitalisering och ny teknik sker snabbt. Det finns en otydlighet i vilken digital kompetens som krävs i förhållande till roll och uppdrag. Särskilt behövs en strategi för hur verksamheten kan utvecklas och förändras utifrån de nya möjligheter som AI medför. Under året har det blivit tydligt att ny teknik kräver en mycket god informations- och datahantering för att kunna säkerställa kvalitet. Antalet frågor kopplade till användningen av AI bedöms öka framåt vilket kommer ställa högre

krav på juridiska resurser. Samtidigt ska arbetet ske utan att rättssäkerheten åsidosätts och nya sårbarheter skapas såsom tex informations säkerhetsbrister eller informationsförluster.

Flera parallella upphandlingar och implementeringar av bland annat planerings- och uppföljningsverktyg, projekt- och portföljverktyg och ärendehanteringssystem kommer påverka kommunstyrelsen under kommande år. I arbetet krävs omfattande förändringsledning och framtagande av koncernövergripande arbetsprocesser. Förmågan att ta hem nyttan av genomförda systeminföranden och digitalisering är en avgörande utmaning för att kunna möta fler behov inom befintliga resurser.

Kompetensförsörjning är en fortsatt kritisk fråga, särskilt kopplat till chefsförsörjning, nyckelroller och användning av digitala system i verksamheten. Att hålla i och förstärka arbetet som minskat sjukfrånvaron är samtidigt avgörande för stabilitet i leveranser och arbetsmiljö. En robust bemanning och ett nära ledarskap utgör grunden för en långsiktigt hållbar verksamhet.

Fokus behöver skifta från att attrahera och rekrytera till att behålla, utveckla och ställa om kompetens, i synnerhet mot bakgrund av den demografiska utvecklingen. För att hantera utmaningen med kompetensförsörjning behöver kommunen främja en kultur av kontinuerligt lärande och stärka möjligheterna till kompetensutveckling. Insatser inom ledarskapsutveckling är också viktiga för att säkerställa ett hållbart och attraktivt uppdrag för chefer på samtliga ledningsnivåer.

Utvecklingen av Uppsala kommuns folkmängd kommer på olika sätt att utmana kommunens verksamheter. Minskade barnkullar påverkar bland annat måltidsverksamheten genom lägre volymer, samtidigt som kök, utrustning och grundbemanning i stor utsträckning behöver upprätthållas. Det innebär en utmaning där kostnader inte kan reduceras i samma takt som volymerna, vilket kräver fortsatt fokus på kostnadseffektivitet och anpassade arbetsätt.

Att uppnå både de globala hållbarhetsmålen och kommunens egna mål, särskilt inom klimatpåverkan, klimatanpassning och biologisk mångfald, är en komplex uppgift. Arbetet behöver också omfatta social och ekonomisk hållbarhet för att säkerställa att samhällsutvecklingen är inkluderande och robust inför framtida utmaningar. I december 2025 fattade EU-parlamentet beslut om nya krav på hållbarhetsrapportering enligt CSRD. Bolagskoncernen träffas av regelverket och ska rapportera från och med årsredovisningen för 2027. Detta kommer att kräva betydande insatser under kommande år. En omställning av fordonsflottan genom elektrifiering kräver utbyggd laddinfrastruktur, långsiktig planering och samordning över verksamhetsgränser.

Det finns även ett behov av fortsatt utveckling av systematisk informationsförvaltning och tillgängliggörande av arkivinformer, liksom att uppfylla skyndsamhetskravet i tryckfrihetsförordningen gällande hantering av begäran om utlämnande av allmän handling.

Att säkerställa ett säkert och effektivt genomförande av allmänna val 2026 och det efterföljande arbetet med mandatskiftet är viktiga utmaningar under 2026 och början av 2027. Kommunen behöver hantera kommunikationsinsatser för att främja valdeltagande, rekrytera röstmottagare och motverka desinformation för att upprätthålla förtroendet för valprocessen.

Arbetsmarknadsnämnden

Arbetsmarknadsnämnden är kommunens arbetslöshetsnämnd och ansvarar för arbetsmarknadsinsatser. I sitt ansvar som utbildningsnämnd ansvarar arbetsmarknadsnämnden för kommunal vuxenutbildning och fullgör kommunens ansvar inom etableringen i genomförandet av samhällsorientering för nyanlända. Ansvaret som socialnämnd omfattar ansvar för ekonomiskt bistånd, ansvar för kommunens mottagande av nyanlända och övriga etableringsinsatser. Nämnden ansvarar därutöver för konsumentrådgivning samt budget- och skuldrådgivning och nämnden företräder kommunen i Samordningsförbundet Uppsala län.

Viktiga händelser under året

Resultat Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning

Arbetsmarknadsnämnden har antagit ett nämndmål att andelen biståndsmottagare ska minska och inte överstiga en procent av befolkningen vid mandatperiodens slut. För att nå målet antog nämnden under 2023 Plan för 1000 fler Uppsalabor i egen försörjning. Tio av nämndens åtgärder i planen är färdiga och en åtgärd beräknas bli färdig under 2026.

Andelen vuxna biståndsmottagare av befolkningen har under året fortsatt minska både som genomsnittlig andel och i absoluta tal, trots inflation, arbetslöshet och en osäker omvärld. Hushåll med kod arbetslös är fortfarande den vanligaste koden. Fler kvinnor än män har kod sjukskriven.

Inför aktivitetskravet

Från och med 1 juli 2026 träder det så kallade aktivitetskravet i kraft som en del av regeringens bidragsreform. Aktivitetskravet innebär att arbetslösa personer som uppbär ekonomiskt bistånd ska delta i aktiviteter motsvarande sin arbetsförmåga. Detta kommer att ställa höga krav på förvaltningen och förberedelser har redan påbörjats, bland annat genom att kartlägga målgruppen, inventera insatser och skapa organisatoriska förutsättningar. Aktivitetskravets införande i kombination med nämndens egen målsättning att andelen vuxna biståndsmottagare inte ska överstiga en procent av befolkningen förväntas leda till att fler kommer i egen försörjning genom arbete eller studier och att nämndens mål nås.

Arbetsmarknadsanställningar

Under 2025 påbörjades en volymuppväxling av arbetsmarknadsanställningar, både som en del i att nå nämndens så kallade en-procentsmål och som en strategi för att möta det kommande aktivitetskravet. Samtidigt finns en utmaning i samarbetet med Arbetsförmedlingen gällande arbetsmarknadsanställningar.

Övergång av IPS-verksamhet till arbetsmarknadsnämnden

IPS¹-verksamheten har sedan januari 2025 övergått från vård- och omsorgsnämnden till arbetsmarknadsnämnden. Detta har inneburit en viktig kompetensförstärkning

¹ "Individual Placement and Support", på svenska "Individuell Placering med Stöd", är en evidensbaserad metod för att stötta personer med psykisk funktionsnedsättning ut i arbete.

inom *Supported Employment*² och ökat förvaltningsinternt samarbete mellan olika verksamheter. Det pågående projektet Samordnat stöd till studier och arbete, delfinansierat av Samordningsförbundet, bidrar ytterligare i utvecklingen av verksamheten och innebär en tydligare arena för dialog med psykiatrin och möjlighet att driva en mer utvecklad operativ samverkan.

Övertagande av sfi i egen regi

Från och med januari 2025 togs all sfi-undervisning över i egen regi vilket innebar en stor ökning av elevantalet. Detta har krävt nya rutiner och ökade resurser i form av både lärare och lokaler. Undervisningen har också utökats med fler elever som läser kvällstid och på lördagar.

Digitalisering och effektivisering

Under 2025 har förvaltningen drivit ett lärandeprojekt i ChatGPT för att utforska vilka möjligheter till effektivisering och ökad kvalitet som verktyget kan bidra med. Utvärderingar har visat att stor administrativ avlastning kan åstadkommas vid vissa arbetsuppgifter och vissa yrkesgrupper har kunnat visa på tydliga effektiviseringar i sitt arbete.

En ny AI-satsning kopplat till processen för lönehantering för arbetsmarknadsanställda har startat. Syftet är att säkra effektivt resursutnyttjande och att tydliggöra att individen själv har ansvaret för sin tidrapportering.

Arbetet med att utveckla det AI-baserade rutinstödet för medarbetare har fortsatt. Under 2025 har fokus varit att öka användandet av verktyget och att maximera nyttan. Under början av 2026 sker övergång från projektform till ordinarie förvaltning.

Hot och våld

Förekomsten av allvarliga hot, exempelvis grova förolämpningar, och i vissa fall våld gentemot medarbetare inom socialtjänst-ekonomiskt bistånd har ökat. Detta ställer högre krav på arbetet med arbetsmiljö, säkerhetsrutiner och samordning inom förvaltningen. Verksamheten har anställt en samordnare för det fortsatta arbetet kring säkerhetsfrågorna.

Ökande skulder och kostnader för hushållen

Under 2025 hade hushåll med försörjningsstöd eller utmätning hos Kronofogden svårt att få pengarna att räcka till. Under hösten ökade inflödet av ärenden till budget- och skuldrådgivningen och kötiden växte. Betalplattformar som erbjuder köp på kredit och delbetalning gör att fler riskerar att få betalningsproblem. Fler personer som har haft skuldsanering återkommer och söker skuldsanering en andra gång. Om inflödet fortsätter att öka finns risk att kötiden växer ytterligare, vilket kan leda till att rådgivning till invånarna behöver prioriteras på bekostnad av det förebyggande arbetet.

Statistik från Kronofogden visar att skulder bland pensionärer ökat. Vård- och omsorgsförvaltningen har kontaktat budget- och skuldrådgivningen för samarbete.

² Metod för att arbeta med personer med bland annat funktionsnedsättning för att de ska gå/återgå till och behålla en anställning på den öppna arbetsmarknaden.

Under 2025 har verksamheten fokuserat på unga och reklamfrågor men inte hittat en fungerande plattform för att nå fram. Arbetet fortsätter under 2026.

Under året infördes ett nytt administrativt system, men det visade sig inte vara anpassat för verksamheten. Beslut fattades att återgå till det tidigare systemet. Mycket manuellt arbete krävdes både för övergång och tillbakagång.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 6 Arbetsmarknadsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	9	0	0
Fritid och kultur	2	0	0
Kommunal vuxenutbildning	183	27	19
Ekonomiskt bistånd	437	14	36
Flyktningmottagande	0	14	11
Arbetsmarknadsåtgärder	232	2	2
Nämnden totalt	865	59	68

Arbetsmarknadsnämndens resultat 2025 var ett överskott om 59 miljoner kronor. Överskottet berodde på högre statsbidrag än budgeterat samt på lägre försörjningsstöds kostnader.

Vuxenutbildningens överskott var 27 miljoner kronor, vilket berodde på högre intäkter av statsbidrag från Skolverket än budgeterat.

Verksamheterna ekonomiskt bistånd och flyktningmottagande hade tillsammans ett överskott om 29 miljoner kronor, vilket främst berodde på lägre försörjningsstöds kostnader än budgeterat. Satsningen på arbetsmarknadsanställningar har haft en positiv påverkan på kostnaderna för utbetalat ekonomiskt bistånd.

Arbetsmarknadsåtgärder hade ett överskott om 2 miljoner kronor vilket berodde på lägre nettokostnader för arbetsmarknadsanställningar.

Investeringar

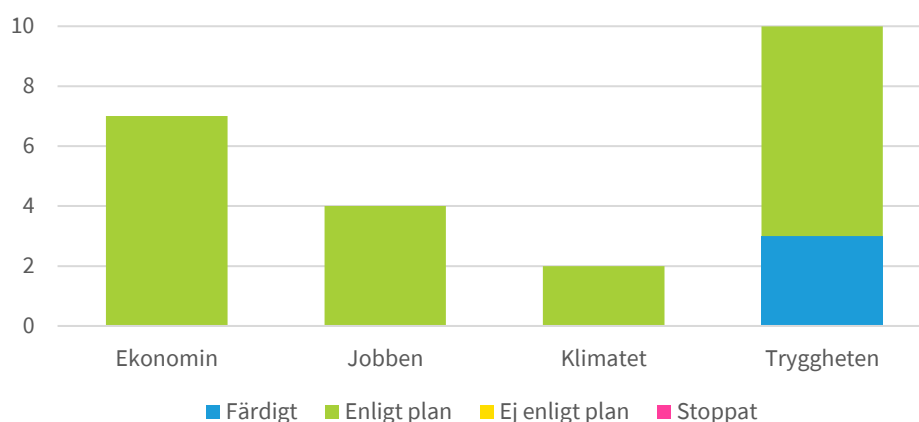
Tabell 7 Arbetsmarknadsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	3	1	1

Arbetsmarknadsnämndens investeringsbudget uppgick 2025 till 3 miljoner kronor, varav investeringar har genomförts om 1 miljon kronor. Investeringarna avser möbler och inventarier. Orsaken till att hela investeringsbudgeten inte har nyttjats är att flytten från Salagatan till Fålhagsleden blev framflyttad till 2026.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Arbetsmarknadsnämnden har blivit färdig med tre uppdrag. 20 uppdrag pågår enligt plan.

Figur 3. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Följande är några av nämndens goda resultat i arbetet med att bidra till uppfyllande av fokusområdena 2025:

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Nämnden ligger fortsatt i framkant vad gäller automatisering och digitalisering.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Färre Uppsalabor uppstår ekonomiskt bistånd och färre barn lever i hushåll med ekonomiskt bistånd.
- Nystarten av En god investering har resulterat i att 45 arbetsgivare har anslutit sig.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Återbruket har ökat sin försäljning och antal kunder samt effektiviserat upphämtning och sortering av återbruk.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Barn i familjer med ekonomiskt bistånd har erbjudits och genomfört feriejobb under fler lov än sommarlovet.

Viktiga avvikelser under 2025

Förvaltningen har planerat att införa fler insatser som utgår från individens behov inom ramen för arbetsmarknadsanställningar, bland annat kurser. Efter en lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen i Uppsala har personer med nystartsjobb och behov av studier kunnat kombinera dessa med sin anställning. Efter en förändring hos Arbetsförmedlingen som innebär att beslut om nystartsjobb nu fattas på central

istället för lokal nivå, har möjligheten att kombinera anställningen med studier stoppats vilket försämrar förutsättningarna för en långsiktig etablering på arbetsmarknaden för vissa målgrupper. Ytterligare förändringar i tillämpningen ledde till tillfälliga avslag på anställningsstöd, vilket under en period påverkade planering, finansiering och möjligheten att nå volymmål. Förvaltningen arbetar nu med att anpassa verksamheten efter de nya förutsättningarna. Detta kan innebära att berörda anställningar justeras genom att individen pausar sina sfi-studier och går upp i tid på sin arbetsplats. Vid nya anställningar är studier inte en del av planen om det gäller just nystartsjobb. Frågan kommer att uppmärksammas och lyftas på arbetsmarknadsrådet.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Socialtjänst – ekonomiskt bistånd

Den nedåtgående trenden med färre biståndsmottagare har trots inflation och arbetslöshet fortsatt under 2025. Den genomsnittliga andelen vuxna biståndsmottagare av befolkningen var under 2025 1,19 procent³, jämfört med 1,24 procent 2024. Uppsala ligger fortfarande något över riksnittet som ligger på 1 procent men närmar sig samma nivå. Uppsala har även en lägre andel vuxna biståndsmottagare än fem av åtta jämförelsekommuner. Både antalet ungdomar som erbjudits och genomfört feriejobb har ökat under 2025 jämfört med 2024.

Arbetsmarknad

Andelen avslut till arbete eller studier från arbetsmarknadsverksamheten sjönk från 29 procent under 2024 till 22 procent 2025. Något större andel män än kvinnor har avslutats till arbete eller studier. Prioriteringen av kvinnor till arbetsmarknadsanställningar har fortsatt under året och en större andel kvinnor än män har erbjudits en arbetsmarknadsanställning. För att uppnå likvärdiga avslutsresultat för kvinnor och män behövs ett fortsatt jämställdhetsfokus i arbetet. Antalet besök på Utbildnings- och jobbcenter arbetsmarknad har ökat och fler kvinnor än män har besökt verksamheten. Inom budget- och skuldrådgivningen ses en viss ökning av antal påbörjade ärenden, per månad. Trots detta har verksamheten bibehållit samma genomsnittliga antal dagar fram till första lediga tid.

Vuxenutbildning

Det finns fortsatt en utmaning i att fylla platserna på yrkesutbildningar. Olika informationsinsatser har genomförts för att öka attraktiviteten och kännedomen om yrkesutbildningar och under 2026 kommer det arbetet att fortsätta.

En gemensam upphandling för allmänna ämnen på distans har genomförts inom regionens primära samverkansområde, Resam.

Det strukturerade samarbetet med arbetsmarknadsavdelningen kopplat till språkutvecklande arbetssätt inom de praktiska verksamheterna har fortsatt under året. Utvärderingar visar att personalen ser ett stort värde och stöd i arbetssättet och det materialet som har tagits fram.

³ Beräknat som ett genomsnitt för de senaste 12 månaderna, "rullande tolv", december 2024 – november 2025. Månadsstatistiken för ekonomiskt bistånd har en månads eftersläpning, siffror för december 2025 kommer i början av februari 2026.

Framtida utmaningar

Förändrade ersättningsystem

Under hösten 2025 trädde förändringar i olika statliga ersättningar såsom a-kassa och aktivitetsstöd i kraft, vilket innebär sänkta ersättningsnivåer. Över tid riskerar det att öka efterfrågan på ekonomiskt bistånd och därmed både kostnader och belastning på verksamheten. I januari 2027, inom ramen för regeringens bidragsreform, ska ett bidragstak och krav på kvalificering till socialförsäkringsförmåner införas. Förändringarna innebär begränsningar i hur mycket och vilka typer av bidrag som bland annat nyanlända och barnfamiljer kan få. Detta riskerar att medföra ökad administration, rättssäkerhetsutmaningar och negativa konsekvenser för barnfamiljer.

Införande av aktivitetskravet

Bidragsreformen innebär också att ett aktivitetskrav för arbetslösa personer som uppbär ekonomiskt bistånd införs den 1 juli 2026. De nya kraven medför behov av kompetensutveckling för personal, systemstöd, nya administrativa processer och fler och mer omfattande individanpassade insatser än idag. Målgruppen för arbetsmarknadsinsatser kommer att breddas jämfört med idag och fler personer som står längre ifrån arbetsmarknaden kommer att omfattas. Även vuxenutbildningen kommer att påverkas av aktivitetskravet och det kommer att krävas utökat samarbete över avdelningsgränserna.

Andra förändringar i lagstiftning och förutsättningar

Den nya socialtjänstlagen som trädde i kraft 1 juli 2025 ställer bland annat krav på att insatser ska vara evidensbaserade. Detta ställer högre krav på analys och utveckling av nämndens insatser och kan innebära både avveckling och utveckling av befintliga insatser.

Den 1 januari 2026 kommer skollagen att ändras vilket innebär skärpta regler för sfi. Skärpningen innebär att en maxtid om tre år för studier i sfi införs, med viss möjlighet till förlängning. Även nya kursplaner införs. Ändringarna kommer att kräva justerade rutiner i verksamheten och ökad uppsökande verksamhet. Beroende på politisk inriktning så kan vuxenutbildningen även behöva planera för nya upphandlingar eller att utöka egen regi.

Nytt uppdrag: "Alla till arbete"

Förvaltningen har fått i uppdrag att tillsammans med vård- och omsorgsförvaltningen utveckla en insats som ger unga som gått anpassat gymnasium ökade möjligheter till ett arbete. Eftersom målgruppen är ny för förvaltningen så kommer uppdraget att kräva både kompetensutveckling och nya samverkansarenor. Uppdraget finns som en åtgärd i nämndens verksamhetsplan 2026 och medel har tilldelats nämnden för genomförandet.

Lokal- och säkerhetsfrågor inom vuxenutbildningen

Lokal- och säkerhetsfrågor har aktualiserats ytterligare på grund av bland annat händelsen vid Campus Risbergska. Förvaltningen behöver effektivisera sitt säkerhetsarbete och frågorna kommer att ha särskilt fokus under 2026. Exempel på utmaningar är att verksamheten finns på flera olika adresser, lokalerna delas med andra delar av förvaltningen och elevströmmar ständigt förändras. I fråga om lokaler

så är avdelningen också beroende av vilka politiska beslut som fattas gällande upphandlad anordnare kontra egen regi, vilket innebär att utfallet av valet kan komma att ha inverkan på lokalfrågan.

Digitalisering för effekt

Digitalisering är en nödvändig förutsättning för att klara välfärdsutmaningen. Förvaltningen behöver en medvetenhet och samlad bild av kostnaderna för att utveckla och förvalta digitala lösningar samt vilka satsningar som ger avsedd effekt. För varje digital lösning och system som driftsätts och utvecklas krävs medarbetarresurser för utveckling och förvaltning, både inom förvaltningen och IT. På kort sikt innebär den ökade digitaliseringen även en ökad belastning på resurser för informationssäkerhet, informationshantering och dataskydd. Därför måste det säkerställas att de genomförda satsningarna leder till en effektivisering av verksamheterna och att denna effektivisering på sikt innebär ett minskat behov av personalresurser och/eller högre kvalitet på kärnverksamheten samt mindre administrativt arbete.

Införandet av GIF – gemensam informationsförsörjning

Socialtjänst - ekonomiskt bistånd arbetar med införandet av GIF – gemensam informationsförsörjning, ett utvecklingsinitiativ inom ramen för SKR:s satsning Handslag för digitalisering. Det är ett resurskrävande utvecklingsarbete men som på sikt förväntas stärka rättssäkerheten och öka effektiviteten. Under arbetet kommer både medarbetare och IT-system att påverkas.

Gatu- och samhällsmiljönämnden

Gatu- och samhällsmiljönämnden ansvarar för planering, byggande, drift och underhåll av gator, torg, parker, parkering, hamn, gång- och cykelvägar samt kommunala trafikanläggningar. Nämnden ansvarar även för kommunens naturreservat, övriga friluftsområden, friluftsbad och anlagda vattenområden. Inom nämndens område finns även ansvaret för färdtjänst, riksfärdtjänst och trafikfrågor.

Viktiga händelser under året

Spårväg

Kommunen ingick avtal med entreprenörer och överklagade Mark- och miljödomstolens avslag av ansökan om bron över Fyrisån. Ledningsflyttar har fortsatt och träd har flyttats.

Utmärkelser

Uppsala blev årets Håll-Sverige-Rent-kommun bland storstäder, knep andraplatsen i Cykelfrämjandets kommunranking och vann silver i Laddguld från det nationella 2030-sekretariatet.

Mikroskog

I ett område mellan Nyby och Gränby planterade nämnden en mikroskog som bidrar till biologisk mångfald, klimatanpassning och rekreation.

Räddningsinsats för landskapsfisken

På grund av den låga vattennivån i augusti kunde de aspar som hade vandrat upp längs Fyrån för att leka inte ta sig tillbaka mot Ekoln. Nämnden fick därför flytta 79 stora aspar.

Förverkligad hållbarhetsidé

Ett grönskande tak byggdes vid Hamnplan utifrån en idé som en invånare lämnat via Min hållbarhetsidé. En hård yta har utvecklats till att bli en grönskande skuggplats som inbjuder till att stanna upp och mötas.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 8 Gatu- och samhällsmiljönämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	737	56	4
Färdtjänst/Riksfärdtjänst	89	5	-4
Affärsverksamhet	2	-1	-1
Nämnden totalt	830	60	-1

Gatu- och samhällsmiljönämndens resultat 2025 var ett överskott om 60 miljoner kronor.

Överskottet berodde framför allt på lägre kostnader om 33 miljoner kronor för vinterväghållningen än budgeterat. Antal snöfall och snömängden var lägre än genomsnittet de senaste tio åren som ligger som till grund för budgetberäkningen.

Överskottet stärktes även av lägre kostnader än budgeterat för drift och underhåll, kapitalkostnader samt högre intäkter än budgeterat från försäljning av verksamhet.

Gatuunderhållet hade 10 miljoner kronor högre kostnader än budgeterat. Nämnden har under året tagit beslut om att utöka gatuunderhållet vilket har stärkt möjligheten till ökat underhåll av vägsador samt förebyggande åtgärder såsom kantskärning och ogräsåtgärder.

Överskottet om 5 miljoner kronor inom verksamheten Färdtjänst/Riksfärdtjänst berodde på en taxereglering 2025 som gav högre intäkter än budgeterat samt intäkter från viten som utfärdades under hösten avseende brister i utförandet av transporterna.

Investeringar

Tabell 9 Gatu- och samhällsmiljönämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	315	251	356
Extern finansiering	0	-6	0

Gatu- och samhällsmiljönämndens investeringsbudget 2025 uppgick till 315 miljoner kronor. Investeringar 2025 genomfördes om 251 miljoner kronor. Att

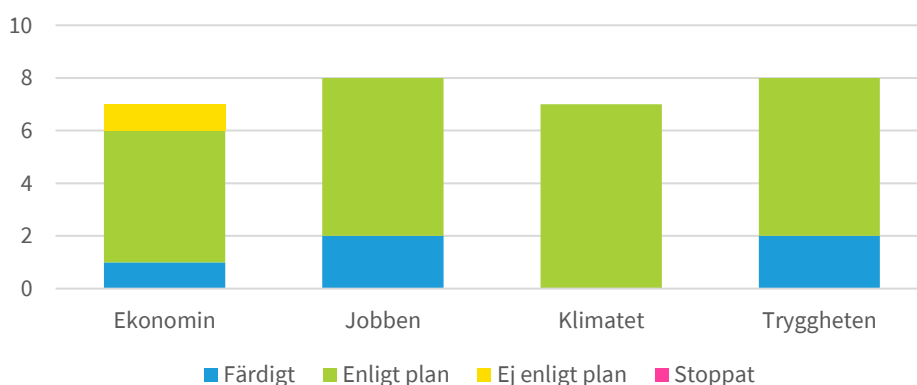
investeringsvolymen inte uppnådde budgeterad volym berodde framför allt på senareläggning av projekt, men även på lägre kostnad för genomförandet av projekten än budgeterat. Den externa finansieringen om 6 miljoner kronor avser stadsbidrag som nämnden erhöll för ombyggnationen av Väderkvarnsgatan samt åtgärd för suicidprevention.

Den största enskilda avvikelserna var kostnadsökningen för Planskilda korsningar om 21 miljoner kronor. Projektet hade en snabbare framdrift än beräknat på de kommunala delarna vilket genererade att kostnader behövdes tas tidigare. Investeringen i cykelbanan på Väderkvarnsgatan ökade med 13 miljoner kronor på grund av snabbare produktionstakt och mer komplex trafiksituation, projektet färdigställdes fem månader tidigare än planerat.

Maskininvesteringar under året har försenats med 12 miljoner kronor vilket nämnden begär att få överflyttat till budgetåret 2026 som pågående investeringar. Förseningen avser försenad leverans av en lastväxlare, en bil med kran samt ett mindre el lastfordon utrustad med bevattningstank.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Gatu- och samhällsmiljönämnden har blivit färdig med fem uppdrag. 21 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat och tre uppdrag är stoppade.

Figur 4. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nedan ges exempel på leveranser som bidragit till måluppfyllelse under året.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Administrativt stöd i nämndens förvaltning har samorganiserats och förväntas leda till ett mer flexibelt stöd som skapar förutsättningar för en effektivare verksamhet.
- Nämnden har förberett för färdtjänstens verksamhetsövergång till regionen under november 2026, bland annat genom dialoger med intresseorganisationer och vård- och omsorgsnämndens verksamheter.
- Prioritering av vinterväghållning på gångbanor har gett en bättre framkomlighet och färre klagomål från äldre invånare.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden är en stor beställare och har under året haft bransch- och leverantörsdialoger som har bidragit till bättre upphandlingsunderlag.
- Nämnden har växlat upp arbetet med framkomlighetsamordning och dialog med företag för att underlätta för invånare och näringsliv under byggtiden.
- Sommargator och sommartorg har permanentats och julmarknaden på S:t Eriks torg har genomförts för andra året i rad och med positiv återkoppling från invånare och näringsliv.
- Nöjd-kund-index för nämndens markupplåtelse har ökat sedan 2020 och ligger på samma nivå som jämförbara kommuner.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Arbetet för hållbart transportsystem har fortsatt med förberedelser för spårvägen. Pendlarparkeringar i Vänge och Järlåsa har anlagts. Nämnden har skapat möjligheter för privata aktörer att installera laddstolpar på kommunal mark.
- De kalkyler som används för anläggningsprojekt har uppdaterats på ett sätt som förstärker klimatsmarta val av lösningar, materialval och arbetsprocesser.
- En vägledning har tagits fram med tillhörande riktvärden för förorenad mark för Uppsala kommun, vilket ger bättre förutsättningar att hitta en bra avvägning mellan klimatpåverkan och giftfri miljö.
- Elektrifierade anläggningsmaskiner har börjat användas i anläggningsentreprenader, en ellastbil vid ledningsflyttar på Dag Hammarskjölds väg och en elgrävmaskin i Fyrislund.
- Förstudie om cirkulär masshantering i entreprenader har påbörjats.
- Förberedelser för ändrat klimat har gjorts utifrån skyfallsanalyser; Byggmästarparken, Bellmansparken och områden vid kvarteret Vapenhuset har anpassats för att bättre stå emot skyfall.
- Nämnden har planterat omkring 100 träd i Slavsta och etablerat en mikroskog mellan Nyby och Gränby. Det har förstärkt grönskan i de jämförelsevis mindre gröna östra stadsdelarna.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- En bro över Bärbyleden har byggts om för att bli mer suicidskyddad i ett pilotprojekt. Kunskapen används för att åtgärda fler broar.
- Bilfria zoner (skolzoner) har införts vid skolor i Funbo och Rosendal. Resultatet från pilotskolorna ligger till grund för införandet av skolzoner vid andra skolor.
- Omkring 350 ungdomar har haft feriearbete inom nämndens verksamheter och cirka 170 har arbetat med renhållning i samband med valborg och kulturnatten. Renhållningsverksamheten har sysselsatt drygt 20 stadsvårdare som en arbetsmarknadsinsats.
- Nämnden har ökat förmågan att upprätthålla kontinuitet inom samhällskritisk verksamhet i samband med elavbrott, brist på drivmedel och översvämningar.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Utveckling av den allmänna platsen

Uppsala kommun genomför infrastruktursatsningar för att underlätta omställningen till hållbart resande och för att utveckla trafiksystemet så att mängden resor i staden

ska kunna öka i takt med att Uppsala växer. Allmän plats utvecklas också för att öka tillgången till grönska och öka attraktiviteten i staden till stöd för ett aktivt stadsliv med bland annat uteserveringar.

Utvecklingen av allmän plats kan medföra besvär för invånare och näringsliv under byggtiden. De senaste åren har nämnden därför förbättrat bygg- och ledningssamordning för att koordinera grävarbeten, förbättrat kommunikationen kring var störningar kommer att uppstå och utvecklat samordningen för framkomlighet under byggtiden. Tidig dialog har blivit ett vanligt arbetssätt i de flesta stadsutvecklingsprojekt. Utöver fysiska dialogmöten har en ökad användning av digitala verktyg gjort det lättare för fler att delta. Under slutet av 2025 har nämndens verksamheter växlat upp dialogerna med företag som påverkas och kommer att påverkas av ombyggnationer. Syftet är att lyssna in näringsidkarna och att göra Anpassningar i nämndens genomförande för att underlätta för företag och invånare under byggtiden.

Nämndens investeringar i parker, vägar och torg ska bidra till hållbar samhällsutveckling. Genom investeringsprojekten utvecklas platser som bidrar till social hållbarhet. En av de viktigaste trygghetsfrämjande insatserna är att utveckla attraktiva miljöer. Nämnden arbetar med belysning, skötsel av buskar och träd, möblering av det offentliga rummet, tillgång till offentliga toaletter och andra bekvämligheter som ökar trivseln på allmän plats och möjliggör för människor att stanna längre. Exempelvis har Gränbyparken rustats så att den upplevs mer trygg och lockar många att vara där.

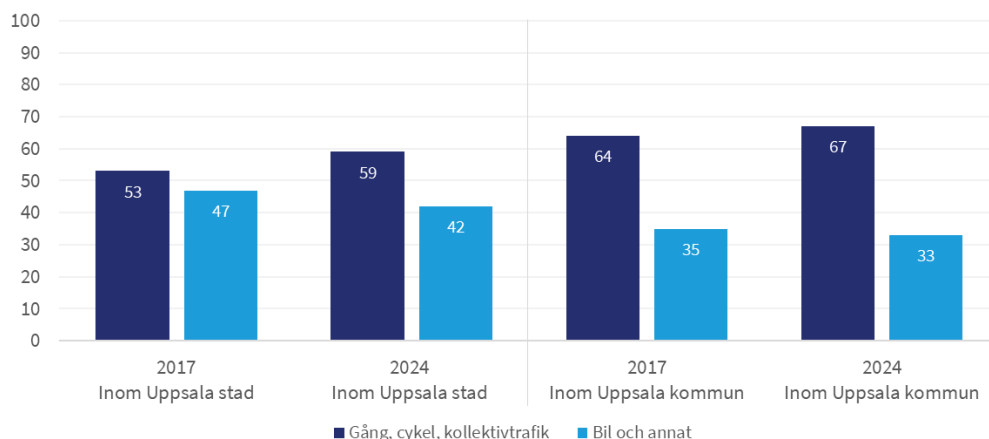
Under de senaste åren har klimatanpassningen ökat. Nämnden har ökat stadens trädbestånd och har numera krontäckningsmål. Det bidrar till att minska risken för värme vid extremheta. Nämnden har också dialog med privata fastighetsägare om att bevara och plantera fler träd.

Nämnden driver klimatomställningen i projektplaneringen. Genom att använda klimat kalkyler och genom att utveckla Teknisk handbok har det blivit lättare att ta klimatsmarta beslut. Nämnden har kontinuerligt ökat kraven i upphandlingarna för att successivt minska klimatpåverkan.

De senaste fem åren har gapet mellan den investeringsram som finns för nämnden i Mål och budget och det faktiska utfallet av investeringar minskat kraftigt. Det är ett tecken på att investeringsplaneringen har förbättrats och att förmågan att genomföra planerade investeringar har ökat.

Trafik och vägar för gång, cykel och bil

De senaste 10 åren har nämnden underlättat för kollektivtrafik, cykling och gångtrafikanter. Nämnden har byggt snabbcykelleder och ökat parkeringsplatser för cyklar. I samband med nybyggnation av bostäder har möjligheten att resa hållbart underlättats. Trenden de senaste åren visar att kommunens invånare i högre grad använder gång, cykel eller kollektivtrafik som huvudsakligt färdmedel. Andelen som använde kollektivtrafik gick ned under pandemin, men har nu nästan återhämtat sig till nivåerna som gällde före pandemin.

Figur 5. Huvudsakligt färdmedel för boende i Uppsala kommun 2017 och 2024. Källa: Kollektivtrafikbarometern.

Uppsala lägger förhållandevis mycket resurser på drift per meter kommunal väg. Uppsala har under de senaste åren exempelvis snöröjt och halkbekämpat en jämförelsevis hög andel av kommunal cykelväg. Av jämförbara kommuner har Gävle och Umeå högre kostnader än Uppsala, det är de kommuner i jämförelsenätverket R12 som har kallast väder.

Uppsalas invånare är mer positivt inställda till snöröjningen av såväl gång- och cykelvägar som bilvägar jämfört med invånare i de flesta jämförbara kommuner. Uppsalas invånare är också nöjdare med skötseln av gång- och cykelvägar och hur säkra de är. De är också nöjdare med utbudet av gång- och cykelvägar jämfört med invånare i jämförbara kommuner. Även om Uppsalas invånare fortfarande svarar mer positivt än genomsnittet för jämförbara kommuner så visar trenden att Uppsalas invånare svarar allt mindre positivt kring skötsel och snöröjning av vägar i varje medborgarundersökning på 2020-talet.

Torg, parker och grönska

I dagsläget har kommunen ungefär 7 500 000 kvadratmeter parkmark med buskar, häckar, gräs, slätter, rabatter och markbeläggningar. Utöver det finns det grönområden i exempelvis friluftsområden och naturreservat. Det finns inte så gott om jämförbar statistik över hur mycket grönska som finns i olika städer eller kommuner. Enligt en undersökning med stöd av satellitdata och artificiell intelligens har Uppsala en jämförelsevis hög andel grönska i staden (oavsett vem som äger marken),

56 procent av ytan "urbant grönområde". Det är högst av de 20 svenska städer som ingår i undersökningen och näst högst av de 41 nordiska städer som ingår.⁴

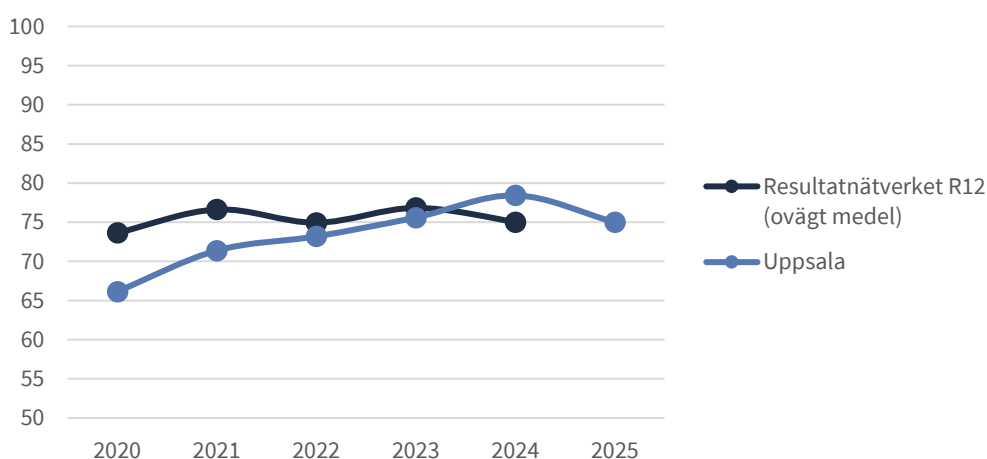
I Folkhälsomyndighetens nationella miljöhälsoenkät framgår att 96 procent av invånare i Uppsala län anser att de har gångavstånd från bostaden till ett grönområde. Det är i samma nivå som för liknande kommuner och för Sverige som helhet.

⁴ Undersökningen görs på uppdrag av Husqvarna. Städer analyseras med multispektral data från Sentinel 2-satelliter som är del av Copernicus-programmet från Europeiska rymdorganisationen (ESA) Städer bedöms på deras individuellt grönaste dag under året, för att säkerställa rättvis bedömning mellan städer och från år till år. Fokus ligger på urbana områden där många människor bor. Vad som utgör urbana områden baseras på data från Europeiska kommissionen (GHS-POP). Se mer information på <https://hugsi.green/sv>

Sedan covid-19-pandemin har användningen av parker och friluftsområden ökat. Det är i grunden positivt, men innebär också att slitaget på allmän plats ökar. Slitaget ökar också på grund av att antalet Uppsalabor blir fler och till följd av ett förändrat klimat.

Medborgarundersökningen visar att Uppsalas invånare är nöjdare än de flesta jämförbara kommuner med skötseln av allmän plats, naturområden och badplatser. I Uppsala svarar mellan 80 och 90 procent att de är ganska nöjda eller mycket nöjda med kommunens skötsel.

Det är också fler som vill använda allmän plats för näringsverksamhet och events. Exempelvis har nämnden underlättat för food-trucks att finnas vid friluftsområden, parker och torg. Nämnden underlättar även för event som kan pågå alltifrån några timmar till flera veckor. Det är väldigt sällan någon som vill ha tillstånd att vara på allmän plats blir nekad. Om ansökan innehåller sådant som skulle vara farligt eller skulle kunna leda till skador så brukar det gå att hitta lösningar. De senaste åren har företagen blivit allt nöjdare med den service de får när de ansöker om att få använda allmän platsmark för egna ändamål (markupplåtelse). De serviceområden som företagen upplever störst förbättring handlar om handläggarnas kompetens och effektivitet, men även bemötandet uppskattas betydligt mer idag än för några år sedan.

Figur 6. Nöjd-kund-index bland företag som ansökt om markupplåtelse mellan 2020 och 2025. För resultatnätverket R12 saknas än så länge uppgifter för 2025. Observera att skalan på y-axeln är bruten och börjar vid ett index på 50. Källa: www.kolada.se (nyckeltal U07448 samt insiktsmätningen som SKR ansvarar för).

Uppsala kommuns kostnad för parker per invånare uppgår till drygt 600 kronor per invånare, vilket är strax under genomsnittet för jämförbara kommuner.

Skötsel som främjar hållbar utveckling

Under senare år har flera nya parker och flera naturreservat skapats. När Uppsala utvecklas behöver det ske på ett sätt som inte hotar biologisk mångfald. Därför arbetar nämnden med förstärkningsåtgärder för cinnoberbaggen. De senaste två åren har förstärkningsåtgärder genomförts i Vårdsätra, Stabby, Berthåga, Stenhagen, Norby, Gottsunda och Nåsten. Förstärkningsåtgärder för cinnoberbaggen kommer att genomföras i fler områden.

Bekämpningen av invasiva arter har blivit en allt större och mer resurskrävande utmaning. Nämnden genomför riktade insatser för att försvåra för invasiva arter att tränga undan växtlighet eller djurliv. Exempelvis bekämpades 9 000 exemplar av jättebalsamin på kommunens mark år 2024. År 2025 hade antalet exemplar minskat till

mindre än en tiondel på samma yta (ca 800 exemplar). Bekämpningen av invasiva arter och andra riktade insatser främjar biologisk mångfald. Exempelvis går det att se tydliga positiva effekter på flora och fauna i Röbo efter att nämndens verksamhet främjat områden med sand (sandblottor).

De senaste åren har fler metoder prövats för att främja biologisk mångfald i skötsel av grönområden. Exempelvis används slätter för att främja biologisk mångfald samtidigt som det öppnar upp runt gång- och cykelvägar för att öka sikten och därmed säkerhet och upplevd trygghet.

Arbetsmaskiner har uppgraderats till steg 5 som är den bästa och mest moderna standarden för arbetsmaskiner inom EU. Lastbilar har konverterats så att de uppfyller Euro 6 som idag är den bästa standarden. Samtidigt deltar nämndens verksamheter sedan flera år i Uppsala klimatprotokolls arbete för att införa möjligheter att ha fordon som drivs med vätgas. Nämndens verksamheter deltar även i ett kommungemensamt arbete för att hantera beredskapsfordon och bränsle i händelse av kris eller krig.

Nämnden utvecklar också maskinparken för att den ska ge ett mindre marktryck, vara smidigare och ge en bättre arbetsmiljö.

Städade och prydliga gator, torg och parker medverkar till en trygg stadsmiljö. Enligt Håll Sverige Rent är Uppsala den storstadskommun som har varit bäst 2025 på att bekämpa nedskräpning och den sjunde bästa kommunen i Sverige. Utöver att plocka skräp, laga och göra fint har nämnden ett förebyggande arbete för att minska nedskräpningen. Genom Gula vågen medverkar hundratals barn i skräpplockning och lär sig om nedskräpning och allemansrätten. Utöver det har många barn också deltagit på skräpplockardagarna samtidigt som kampanjer har genomförts i samband med bland annat Valborg och Fashion Weekend.

En utvecklande verksamhet

Nämndens verksamheter har under de senaste åren utvecklat sina sätt att fånga upp behov och agera på dem. Verksamheterna har blivit mer datadrivna och bättre på att fånga upp perspektiv från invånare och näringsliv som sedan blir vägledande för verksamheten.

Geografiska informationssystem (GIS) och annan data används betydligt mer idag än för några år sedan, exempelvis övervakas vinterväghållningen i realtid och data över grönområden kopplas med befolkningsstatistik för att få stöd vid prioritering och planering. Numera ger flygbilder underlag till analyser av krontäckning och en träddatabas ger underlag till den samlade volymen och artsammansättningen för Uppsalas stadsträd som grund för framtida påfyllnad och artval. Drönare och kameror minskar arbetet i fält. Digitala kartor ger ett stort stöd till verksamheten, men används även för att informera allmänheten.

Synpunkter och felanmälningar har blivit allt viktigare för förbättringsarbetet. Dialoger och andra former för delaktighet fungerar som ett komplement till den data som bottenar i mätningar. Dialoger i samband med platsutveckling eller för att öka allmänhetens användning av en plats har blivit vanligare. Genom Min hållbarhetsidé har nämnden bjudit in allmänheten till att komma med konkreta idéer på sådant som bidrar till en hållbar utveckling.

I de flesta fall mynnar de insikter som uppstår från mätningar eller dialog ut i prioriteringar och förbättringar av det som redan finns. Ibland tas större steg genom att nya arbetssätt eller arbetsverktyg utvecklas. Det kan handla om arbetssätt som rör återbruk, värdering inför materialval eller klimatanpassning. Det kan också handla om

att utveckla arbetsverktyg som redskap för ogräshantering, bubbelbarriär i Fyrisån som fångar upp skräp och Picku – den lilla påslösa behållaren för småskräp som hösten 2025 uppmärksammades internationellt.

Framtida utmaningar

Förändrat klimat ökar behoven av underhåll och beredskap

Det är en stor utmaning att planera och bygga för ett förändrat klimat. Det kommunen anlägger nu är tänkt att finnas under så lång tid att en del av de inhemska arter vi har nu kanske inte trivs i Uppsala längre.

Torrare försomrar och perioder av mer regn ställer krav på bevattning eller arter som tål torka väldigt väl. Temperaturväxlingarna mellan plus- och minusgrader skapar frostsprängningar som sliter mycket på staden och ökar behovet av underhåll. En ökad nederbörd ökar behovet av att kunna förebygga och hantera översvämningar. Utöver att översvämningar kan bidra till skador på byggnader och minskad framkomlighet har nämnden redan erfarenhet av att friska träd har fallit på grund av att marken har varit så vattenmättad att den inte klarat av att bära träden.

Hög nivå på ombyggnation ökar behovet av lösningar för framkomlighet

En framkomlighetsfunktion har inrättats för att säkra framkomlighet i staden under byggtid. Nämnden behöver hela tiden beakta näringslivsperspektivet och garantera framkomligheten för blåljusfordon. Kommunikationen om vad som byggs, när det är klart och hur man enklast tar sig fram behöver hållas aktuell för att så långt möjligt minska påverkan under byggtid för invånare och näringsliv.

Hög ambitionsnivå i samhällsbyggandet ökar behovet av förvaltning

Nybyggd allmän plats behöver tas om hand. Nämndens verksamheter behöver bidra till att hänsyn tas till skötselperspektiv i tidiga skeden av samhällsbyggandet. När exempelvis en lekplats innehåller speciallösningar som ska bidra till en bra upplevelse innebär det ofta att den blir dyrare och svårare att sköta och underhålla. Den typen av dyrare lösningar riskerar att minska utrymmet för att sköta och underhålla andra platser i kommunen.

Även när naturmarken i sig inte ingår en projektyta så påverkar byggandet skötselbehovet och möjligheterna att jobba i området. Det handlar exempelvis om att se till att upplag av jordmassor och andra tillfälliga lösningar som uppstår under själva byggandet inte främjar spridningen av invasiva arter och hotar biologisk mångfald på platsen.

Mer användning och fler värden ska samsas på samma yta

Det har blivit ett större tryck på grönområdena i kommunen med bland annat fler besökare och fler organiserade aktiviteter. Det är i grunden positivt, men innebär också större slitage.

De senaste åren har inneburit att allt fler syften gör anspråk på att dela på samma yta. Exempelvis kan samma yta behöva innehålla förstärkningsåtgärder för cinnoberbagge, spridningskorridorer för vissa arter, lekotoper och trygga gång- och cykelbanor. När det finns många mål för samma yta ökar komplexiteten för hur området ska förvaltas.

Hårdare krav på luftkvalitet

EU har antagit ett nytt luftkvalitetsdirektiv med nya normer för luftkvalitet som ska uppfyllas senast 2030. De nya kraven ska införas i svensk lagstiftning senast den 11 december 2026. Direktivet innebär att gränsvärdena för några av de största luftföroreningarna som PM_{2,5} och PM₁₀ partiklar och kvävedioxider skärps. De nya normerna ska uppnås senast 2030. Uppsala kommer hantera de nya gränsvärdena i revideringen av åtgärdsprogrammet för kvävedioxid och handlingsplan för luftkvalitet. Det kan komma att vara utmanande att nå de skärpta kraven på vissa platser i staden.

Ökat behov av färdtjänstresor

Enligt kommunens befolkningsprognos 2025 kommer äldre invånare vara den grupp i befolkningen som ökar mest fram till 2050. Den procentuella ökningen för åren 2024–2050 för gruppen invånare som är 65–79 år beräknas bli 26 procent. För de som är 80 år eller äldre beräknas ökningen bli 78 procent. Det kommer leda till ett ökat behov av färdtjänstresor. Även om Region Uppsala kommer vara utförare av färdtjänstresor från 2026 så kommer kommunen fortsatt finansiera resorna.

Idrotts- och fritidsnämnden

Idrotts- och fritidsnämnden ansvarar för att främja folkhälsa genom att göra det möjligt att idrotta och ha en aktiv fritid i livets alla skeden. Nämnden ger föreningslivet möjlighet att bedriva idrotts- och fritidsverksamhet för barn, ungdomar och äldre genom föreningsbidrag. Nämnden ansvarar även för att tillgodose behovet av lokaler och anläggningar för barn- och ungdomsidrott liksom bredd-, elit- och paraidrott samt fritidsverksamhet. Nämnden hanterar upplåtelse av inhyrda och egenägda lokaler och anläggningar för idrotts- och fritidsverksamhet. Samverkan sker med föreningar och andra aktörer inom nämndens ansvarsområde som en del i arbetet med att forma och upprätthålla riktlinjer och mål för föreningsstöd inom nämndens ansvarsområde.

Viktiga händelser under året

Ekonomisk stabilitet

Nämnden redovisar ett positivt ekonomiskt utfall för 2025, vilket ger förutsättningar för fortsatt stabil förvaltning.

Under året beviljande nämnden även riktade stödinsatser till IK Uppsala för att hantera deras ekonomiska kris. Genom en uppgjord avbetalningsplan kunde föreningen reglera sina skulder till kommunen och är idag skuldfria. Detta möjliggjorde att IK Uppsala kunde fortsätta spela i Elitettan och säkra sin plats i damallsvenskan.

Trygghet och inkludering

Nämnden har fortsatt arbetet med att minska segregation och skapa trygga mötesplatser genom satsningar som Gottsunda Activity Zone och etableringen av Kvarngärdet Activity Zone. Dessa lågtröskelaktiviteter har ökat tillgången till organiserad fritid i idrottssvaga områden och lockat fler barn och unga, särskilt flickor.

Uppsala Summer Zone har utvecklats med större yta, fler aktiviteter och parasport vilket har skapat en inkluderande sommarmiljö full med aktiviteter.

Folkhälsa och rörelse

Uppsala idrottsdagar genomfördes med fokus på rörelse och gemenskap för alla åldrar oavsett funktion. Insatser för psykisk hälsa har stärkts genom utbildningar (till exempel Ledare som lyssnar), evenemang som Ett lopp för livet och riktat stöd till föreningar. Nämnden har fortsatt att främja fysisk aktivitet för äldre och personer med funktionsnedsättning genom riktade bidrag och samverkan genom ett flertal idéburna offentliga partnerskap (IOP).

Flera åtgärder i lokalförsörjningsplanen har genomförts under 2025. Bland annat har D hallen, Kvarngårdesskolans idrottshall och Valsätra IP färdigställts. Nämnden har dessutom möjliggjort uppförandet av en ny skateramp på KAP.

Uppsala som evenemangs- och samverkansaktör

Nämnden har under 2025 fortsatt stärka Uppsalas position som evenemangs- och idrottsstad. Uppsala Summer Games och Summer Tournaments har utökats med fler idrotter och parasportklasser. Uppsala Summer Zone skapar nya kontaktytor och arbetstillfällen och fortsätter att inspirera andra kommuner. Nämnden är även fortsatt referenskommun för Sports of England och medlem i IAKS (International Association for Sports and Leisure Facilities), vilket möjliggör värdefullt kunskapsutbyte.

Digitalisering och effektivisering

Nämnden har fortsatt digitaliseringsresan genom att ha infört AI-stöd för analyser, textbearbetning samt initierat arbete för automatisk mätning av nyttjandegrad i anläggningar. Detta effektiviserar administrationen och höjer kvaliteten i beslutsunderlag.

Klimat och hållbarhet

Klimatperspektivet har integrerats i behovsutredningar och upphandlingar. Återbruk av konstgräs, satsningar på källsortering och instiftande av ett idéburet offentligt partnerskap för drift av Fritidsbanken bidrar till den cirkulära ekonomin.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 10 Idrotts- och fritidsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Fritid och kultur	475	5	5
Nämnden totalt	477	4	5

Idrotts- och fritidsnämndens resultat 2025 var ett överskott om 4 miljoner kronor.

Överskottet berodde på att intäkterna var 5 miljoner kronor högre än budgeterat. Uthyrningsgraden av idrottsanläggningar till utbildningsnämnden, ideella föreningar och övriga aktörer var högre än budgeterat. Nya anläggningar såsom Rosendals multihus och Gränby ishall (D hallen) bidrog också till att antalet bokade timmar ökade.

Kostnaderna totalt var i nivå med budget, även om vissa poster avvek. Utbetalningar av bidrag och driftskostnader för anläggningar var högre än budgeterat, medan lokalhyror och köp av tjänster blev lägre än budgeterat. Lägre lokalhyror förklaras till stor del av att lokalprojekt fått framflyttade tidplaner, exempelvis Kvarngårdesskolans idrottshall, Valsätra IP, Uppsala ponnyklubb samt konstgräsplanen vid Sunnersta IP.

Investeringar

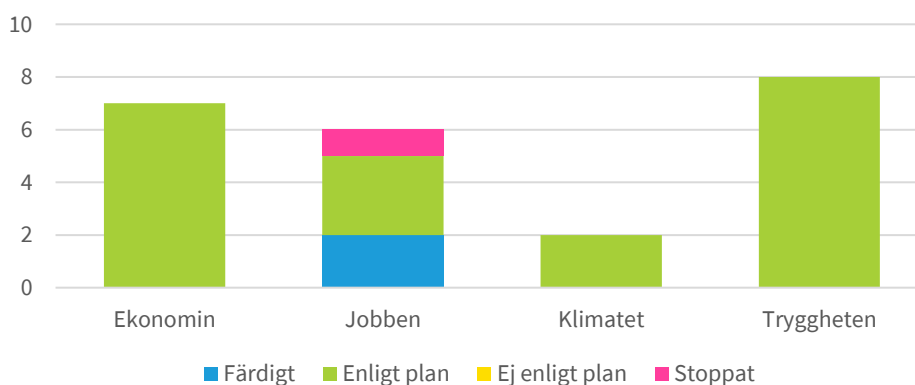
Tabell 11 Idrotts- och fritidsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	7	8	19

Idrotts- och fritidsnämndens investeringsbudget 2025 uppgick till 7 miljoner kronor, investeringar genomfördes om 8 miljoner kronor. Att investeringsbudgeten 2025 överskreds berodde på att kostnaden för en ny skateramp vid KAP (Södra Åstråket) blev tidigarelagd. Övriga investeringar under året avsåg Uppsala Summerzone, utrustning till nya anläggningar som Kvarngårdesskolans idrottshall samt löpande reinvesteringar i befintliga idrottshallar och anläggningar.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Idrotts- och fritidsnämnden har blivit färdig med två av kommunfullmäktiges uppdrag. 20 uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är stoppat.

Figur 7. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämndens måluppfyllelse för 2025 bedöms vara hög, med två fokusområde helt uppfyllda och två i hög grad uppfyllda.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Nämndens verksamhet använder AI som stöd i det dagliga arbetet för att effektivisera och höja kvaliteten i verksamheten.
- Genom riktade insatser för ökad tillgänglighet, värdskapet för Prestationscentrum parasport friidrott och samverkan med aktörer som RF SISU Uppland, KFUM Uppsala, Fyrisgården och Uppsala Parasportsförening har nämnden bidragit till stärkt psykisk hälsa, inkludering och minskad ensamhet bland äldre.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Uppsala Summer Zone, där tusentals besökare från kommunen deltar i kostnadsfria aktiviteter såsom dans, gåfotboll och innebandy. Inom ramen för detta koncept arrangerades även Uppsala Summer Games den 13–15 juni, med cirka 6 000 besökare. Turneringen samlade 79 lag som spelade över 200 matcher i en inkluderande ungdoms- och parasportmiljö.
- Köpet av Uppsala ponnyklubbs (UPK) ridanläggning med alla avtal blev färdigt i december, köpehandlingarna vann laga kraft 19 december och hyresavtalen är undertecknade.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Nämnden har fördjupat samarbetet med RF SISU Uppland och hållbarhetsavdelningen för att stärka kunskapen och insatserna inom klimat och hållbarhetsarbete, bland annat genom en kommande föreningsdialog om klimatpåverkan. En upphandlad miljökonsult kartlägger nu verksamhetens klimatutsläpp, tar fram åtgärder och riskhantering samt utvecklar en modell för uppföljning mot målet om klimatneutralitet 2030.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Activity Zone i Gottsunda och den nyetablerade zonen i Kvarngärdet har gett fler barn och unga möjlighet till lågröskelaktiviteter efter skoltid. Satsningen har nått grupper som annars har sämre förutsättningar att delta i organiserad fritid och har bidragit till ökad trygghet i områdena.
- Nämnden har genomfört en riskanalys och tagit fram en riskrapport för bidragshanteringen, vilket utgör grund för att vidareutveckla rutiner och kontrollåtgärder mot oegentligheter. Parallellt har arbetet med att stärka leverantörs- och avtalstroheten intensifierats i samverkan med upphandlingsavdelningen genom anpassade insatser som minskar risken för felaktigheter vid upphandlingar och bidragsutbetalningar.
- Nämnden har under 2025 stärkt folkhälsan och inkluderingen genom utvecklingen av Uppsala Summer Zone och Activity Zones i Gottsunda och Kvarngärdet, som skapat trygga, tillgängliga och kostnadsfria miljöer för rörelse för barn, unga och familjer. Genom satsningar på parasport och insatser för psykisk hälsa i samverkan med föreningar har nämnden breddat möjligheterna till en aktiv och inkluderande fritid för fler invånare.

Utredningar och omvärldsbevakning

För att uppnå nämndens mål och andra strategiska uppdrag har flera utredningar och behovsbeskrivningar tagits fram:

Genomförda utredningar under 2025:

- Skatehall – Utredning av behov, målgrupp och möjliga lokaliseringsprinciper.
- Konstgräsplan Fyrishovsområdet – Utredning kopplad till utvecklingen av Fyrishovsområdet och Norra stadsparken.
- Bandyanläggning – Översyn av bandyns anläggningsstruktur och framtida behov.
- Skidanläggning i Storvreta – Utredning av förutsättningar för skidverksamhet med fokus på motionsspår, konstsnö och klimatanpassning.

Behovsbeskrivningar och nya utredningar som arbetas in i lokalförsörjningsplanen:

- Allaktivitetsplats vid Katedralskolan – Ny behovsbeskrivning framtagen under 2025
- Brottnings- och kampsportcenter i förvaltningsbyggnaden i Gottsunda – Ny behovsbeskrivning framtagen under 2025
- Nya konstgräsplaner vid Almtunaskolan, 7- och 5-spelsplaner - Ny behovsbeskrivning framtagen under 2025
- Fyra omklädningsrum samt lokaler för sliprum och förråd vid Gränby ishallar - Ny behovsbeskrivning framtagen under 2025
- Gymnastik- och motorikhall - Ny behovsbeskrivning framtagen under 2025
- Ny maskinhall i Stolvreta.

Samtliga utredningar och behovsbeskrivningar ligger till grund för kommande verksamhetsplan och framtida planering för ökad folkhälsa likväl som Uppsala som idrottsstad.

Avvikelser från nämndens planering 2025

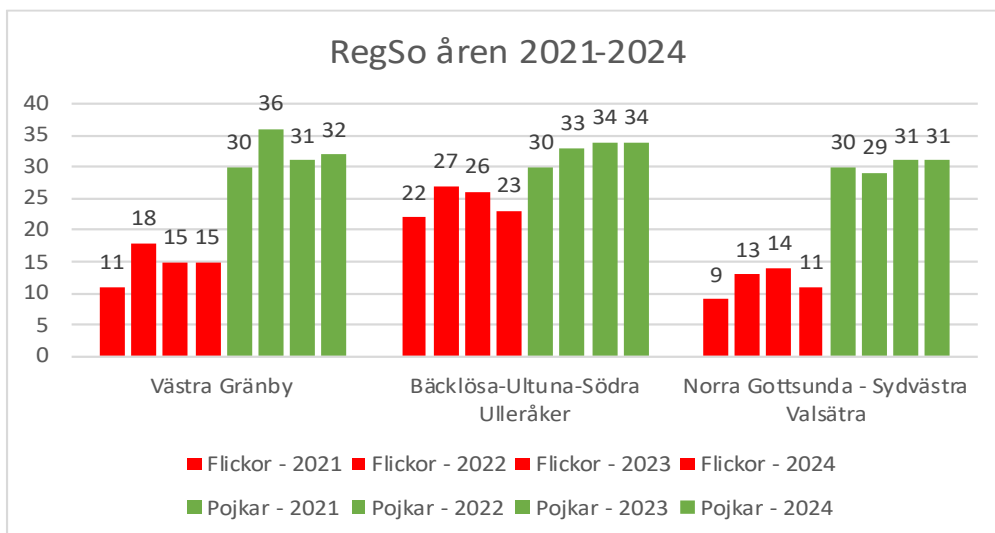
- OCR-banan vid Katedralskolans aktivitetspark - Utgår ur KAP på grund av utrymmesskäl.
- Valsätra IP - Planen klarade inte efterbesiktningen. Uppsala kommun arenor och fastigheter AB genomför omläggning på eget initiativ våren 2026.
- Sunnersta IP - Bygglov är överklagat till Länsstyrelsen, vilket kan påverka tidpunkten för överlämnande.
- Gamlis IP - Skolfastigheter AB planerar överlämning våren 2027, vilket innebär en återgång till den ursprungliga tidplanen.
- BMX-Banan - Banan godkändes och överlämnades till verksamheten i september 2024. Vid invigningen konstaterade SMK Uppsala brister i både raksträckor och kurvor. Tre av raksträckorna åtgärdades under 2025 i samarbete mellan projektet och föreningen. Inför säsongen 2025 godkändes banan inte för tävlingar för åldersgruppen över 11 år av Svenska Cykelförbundets grengrupp för BMX. Ytterligare åtgärder planeras våren 2026, innefattande modulering av raksträcka fyra samt asfaltering av kurvorna.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Idrotts- och fritidsnämnden bidrar som samhällsbyggande aktör till trygga, inkluderande och tillgängliga mötesplatser för människor i alla åldrar. Genom anläggningar och aktiviteter stärker nämnden social sammanhållning, motverkar ojämlikhet och främjar folkhälsa.

Nämnden verkar för ökad delaktighet för barn och unga i idrotts- och fritidsföreningar och följer utvecklingen genom Liv och hälsa ung-enkäten. Resultaten visar hur faktorer som härkomst, ekonomi och funktionsnedsättning påverkar deltagande och används i arbetet för jämlika villkor.

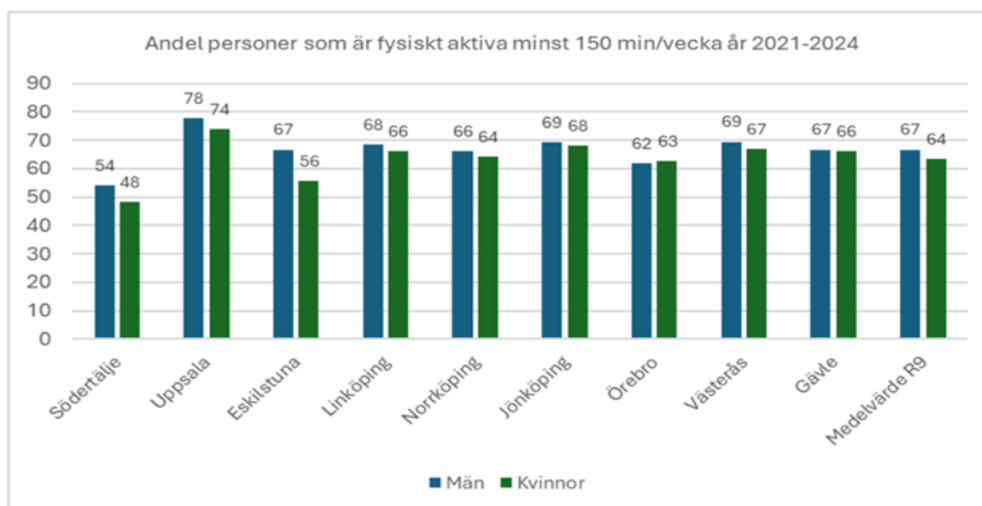
Riksidrottsförbundet (RF) genomför årligen en undersökning utifrån Regionala statistikområden (RegSo) för att identifiera idrottssvaga områden. Undersökningen släpar ett år utifrån den modell som föreningar söker aktivitetsstöd från Riksidrottsförbundet. I Uppsala är det Gränby, Gottsunda, Valsätra och södra Bäcklösa som har identifierats som idrottssvaga områden.

Figur 8. Diagram över antal Lok-deltagare per 100 invånare i stadsdelarna Västra Gränby, Bäcklösa-Ultuna-Södra Ulleråker samt Norra Gottsunda-Sydvästra Valsätra för åren 2021–2024.

Under 2025 förnyade nämnden samarbetet med RF-SISU Uppland och inledde samverkan med Studieförbundet för drift av Fritidsbanken, vilket ökade tillgången till kostnadsfri utrustning och stärkte en mer inkluderande idrottsverksamhet. Nämnden har även erbjudit öppna och kostnadsfria aktiviteter såsom Gottsunda Activityzone, Uppsala Summer Zone och sommarlovsverksamhet. Uppsala Summer Zone lockade totalt cirka 90 000 besökare.

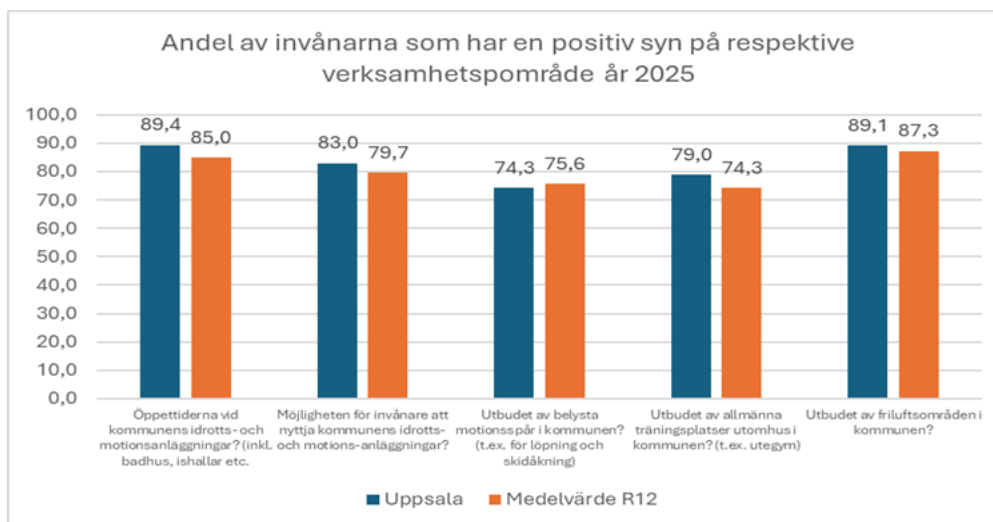
Under året genomfördes även Uppsala Idrottsdagar, där 17 föreningar erbjöd prova-på-aktiviteter för skolklasser, seniorer och allmänhet. Evenemanget hade ett stort antal besökare och stärkte föreningslivet genom ökad synlighet, rekrytering och samverkan.

Figur 9. Andel fysiskt aktiva (150 min/vecka) efter kommun, fysisk aktivitet, andel, kön och år (avrundat till närmaste heltal). Källa: Folkhälsomyndigheten.

Folkhälsomyndighetens undersökning ovan genomförs vartannat år vilket gör att det inte finns uppdaterad statistik för 2025. Mellan 2021–2024 uppgav 78 procent av männen och 74 procent av kvinnorna i Uppsala att de var fysiskt aktiva minst 150 minuter per vecka. Det var en ökning mot mätperioden mellan 2019–2022 där motsvarande siffror var 76 procent av männen och 74 procent av kvinnorna. Andelen personer som var aktiva minst 150 minuter per vecka var hög i jämförelse med referenskommunerna.

Faktorerna som påverkat Uppsalas positiva resultat, kan ha att göra med kommunens fortsatta satsning på idrotts- och fritidsanläggningar för både spontanidrott och organiserad idrott, samt arbetet med att synliggöra dessa satsningar. I Uppsala kommun har invånarna en hög utbildningsnivå, vilken forskning visar på att det finns ett samband mellan graden av fysisk aktivitet och utbildningsnivå.

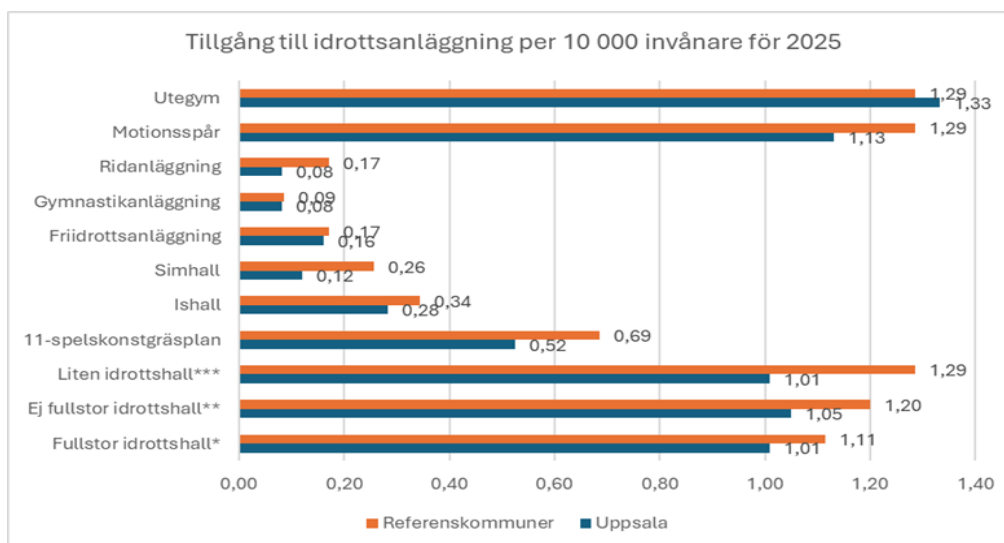

Figur 10. Medborgarnas syn på idrott, motion och friluftsliv i Uppsala kommun och R12-kommunerna (data för Norrköping och Västerås inte tillgänglig). Källa: SCB:s medborgarundersökning år 2025.

Samtliga parametrar som mätt visar på en mycket positiv utveckling bland medborgarnas syn på idrott, motion och friluftsdelen. Det är även något som speglas bland R12-kommunerna.

Andelen Uppsalabor med positiv syn på tillgången till idrotts- och motionsanläggningar har ökat med fyra procentenheter sedan 2021. Nöjdheten med öppettider och belysta motionsspår har ökat sedan 2023, vilket kan kopplas till nya och planerade elljusspår. Även utbudet av allmänna träningsplatser utomhus och friluftsområden har ökat sedan 2023.

Den generella trenden visar att Uppsala kommuns invånare sedan den förra mätningen (med en mindre positiv syn på tillgången till kommunens anläggningar jämfört med R12-kommunerna) nu har en mer positiv syn på tillgång till kommunens anläggningar och friluftsområden än medelvärdet bland R12-kommunerna.

Figur 11. Tillgång till idrottsanläggning per 10 000 invånare. Referenskommuner består av kommuner som besvarat enkäten (Halmstad, Karlstad, Gävle, Västerås, Eskilstuna, Sundsvall och Umeå).

Uppföljning av anläggningsbeståndet 2025

I jämförelse mellan Uppsala kommun och referenskommunernas (Halmstad, Karlstad, Gävle, Västerås, Eskilstuna, Sundsvall och Umeå) anläggningsbestånd kan följande slutsatser dras.

Uppsala kommuns barn och unga (7–20 år) har en bättre tillgång per 10 000 invånare än vad kommunens totala befolkning har. Däremot ligger kommunen fortsatt efter i respektive anläggningskategori med undantag för tillgången till utegym, friidrottsanläggningar och gymnastikanläggningar i jämförelse med referenskommunerna.

Uppsala kommuns invånare har en relativt god tillgång till spontanidrottsanläggningar, såsom utegym och motionsspår, särskilt i målgruppen barn och unga. Detta är nu möjligt att även se i SCB:s medborgarundersökning från 2025 då det skett en positiv utveckling bland kommuninvånarnas syn på idrott, motion och friluftsmöjligheter.

För organiserad idrott och mer traditionella idrottsanläggningar är tillgången till idrottshallar, ishallar, simhallar, konstgräsplaner, friidrottsanläggningar och ridanläggningar lägre i Uppsala kommun jämfört med hos referenskommunerna. Under 2025 har flera åtgärder i lokalförsörjningsplanen färdigställts, som idrottshallar, upprustning av idrottsplats med friidrott, konstgräs och utegym och ishall. Det är fortsatt en positiv utveckling men speglas inte fullt i jämförelsen av nyckeltal mot referenskommunerna, och påvisar fortsatt behov av lokaler och anläggningar för att möta efterfrågan hos allmänheten och föreningslivet i kommunen.

Framtida utmaningar

Social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet

Arbetet med social hållbarhet kräver fortsatt fokus på att skapa trygga, inkluderande och tillgängliga miljöer där alla barn och unga ges lika förutsättningar att vara fysiskt aktiva och delta i föreningslivet. Trots att Uppsala har ett brett idrotts- och fritidsutbud finns fortfarande områden som är idrottsvaga på grund av socioekonomiska förutsättningar, bristande kännedom om idrottens möjligheter eller otillräcklig tillgång till organiserad spontanidrott och anläggningar. Erfarenheter visar att oorganiserad spontanidrott sällan når nya grupper, utan främst nyttjas av redan aktiva barn och unga. För att motverka dessa skillnader behöver nämnden stärka arbetet med fler organiserade spontanidrottsplatser och öppna verksamheter i samverkan med föreningslivet, såsom öppna sporthallar, fotbollsplaner och aktivitetsytor. Detta medför behov av budgeterade resurser, bland annat för minskade markeringsavgiftsintäkter och eventuella föreningsstöd.

I nämndens lokalförsörjningsplan finns fortsatt planerade utredningar och åtgärder som över tid kommer stärka tillgången till ändamålsenliga idrotts- och fritidsmiljöer. Särskilt prioriteras fotbollen, simidrotten och tillgången till fler fullstora idrottshallar för att bättre möta föreningslivets och allmänhetens behov. De långsiktiga investeringarna behöver samspela med kraven på minskad klimatpåverkan och ett effektivt resursutnyttjande.

Miljömässig hållbarhet innebär växande krav på energieffektiva anläggningar, hållbara driftmetoder och klimatanpassning. Nämndens verksamheter påverkas redan i dag av väderrelaterade händelser såsom värmeböljor, kraftig nederbörd och snö, vilka riskerar att medföra störningar i drift, ökad resursförbrukning och högre kostnader. För att säkerställa en robust och hållbar verksamhet krävs fortsatta investeringar i

anläggningarnas klimattålighet, effektiv vatten- och energianvändning samt utvecklade rutiner för att förebygga och hantera klimatrelaterade påfrestningar.

Förändrat säkerhetsläge

Det förändrade säkerhetsläget i samhället, präglat av internationella konflikter, en fortsatt förhöjd terrorhotsnivå samt ökande kriminalitet, innebär betydande utmaningar för idrotts- och fritidsnämndens verksamhetsområden. Behovet av att långsiktigt stärka trygghet och säkerhet kvarstår och har intensifierats, särskilt i områden som präglas av social oro och där utsatta målgrupper påverkas i högre grad.

Verksamheterna behöver därför fortsatt utveckla en robust och långsiktig strategi för att hantera den ökade komplexiteten i frågor kopplade till trygghet, inkludering och riskförebyggande arbete. Detta innefattar fördjupad samverkan med aktörer såsom föreningslivet, trygghets- och säkerhetsfunktioner, polisen, bokningservice samt socialtjänstens ungdomsjour, för att säkerställa en samordnad och effektiv hantering av lokala trygghetsutmaningar.

Arbetet mot arbetslivskriminalitet behöver samtidigt intensifieras. Det ställer krav på förstärkt tillsyn, systematiserad uppföljning och utvecklad samverkan mellan kommunens förvaltningar och externa aktörer, för att säkerställa att offentliga medel används korrekt och att förenings- och entreprenörsverksamhet bedrivs på ett transparent och regelmässigt sätt.

Vidare behöver krisberedskapen och kontinuitetshanteringen fördjupas för att stärka verksamheternas förmåga att hantera både akuta och långvariga krissituationer. Detta omfattar såväl fysiska säkerhetsåtgärder som organisatorisk beredskap, tydliga rutiner och förmåga till snabb omställning. Trygghetsskapande insatser behöver samtidigt utvecklas och anpassas till en föränderlig omvärld, där befolkningssammansättningen förändras och där vissa målgrupper – såsom barn och unga i utsatta områden, flickor och unga kvinnor, nyanlända och personer med funktionsnedsättning – är i behov av särskilt riktade åtgärder.

Förändrad befolkningssammansättning och ökade kvalitetskrav

Befolkningsutvecklingen innebär att behovsbilden förändras. En ökad andel äldre ställer krav på fler hälsofrämjande aktiviteter, anpassade träningsmiljöer och tillgängliga anläggningar. Samtidigt ökar behovet av meningsfull fritid och organiserad aktivitet för barn och unga, särskilt i växande stadsdelar.

Kvaliteten behöver höjas för målgrupper som inte nås i tillräcklig utsträckning av dagens utbud, bland annat:

- Barn och unga i utsatta områden, där tillgänglighet och närvaro av ledare är avgörande.
- Flickor och unga kvinnor, som ofta efterfrågar andra aktivitetsformer och trygga miljöer.
- Personer med funktionsnedsättning, där krav på tillgänglighet, kompetens och anpassning ökar.
- Äldre, som behöver aktiviteter för bibehållen hälsa, social samvaro och förebyggande av isolering.
- Utrikesfödda och personer med begränsad erfarenhet av föreningsliv, där stöd i inträde och orientering behövs.

Dessa förändringar förutsätter utveckling av både anläggningar, arbetsätt och samverkan med civilsamhället.

Kulturnämnden

Kulturnämnden ansvarar för kommunens kultur- och konstverksamhet, kulturarvsfrågor, kultur-, natur- och fritidsverksamhet för barn och unga, samt genomförande av kommunens officiella nationaldagsfirande och medborgarskapsceremoni.

Nämnden är huvudman för kommunens folkbiblioteksverksamhet, kulturhus, museer, kulturscener, kulturskola, allaktivitetshus, fritidsgårdar, öppen fritidsverksamhet och naturskola.

Nämnden fördelar bidrag till det professionella fria kulturlivet, lokal kultur och amatörkultur, studieförbundsverksamhet, nationella minoriteternas föreningar, viss verksamhet inom det finska förvaltningsområdet, lokalthållande organisationer, utveckling av allmänna samlingslokaler, samt kultur- och fritidsverksamhet för barn och unga.

Nämnden fördelar stipendier inom kultur- och konstområdet, samt beslutar om kommunens fristadsstipendiat. Nämnden ansvarar också för kommunens konstnärliga gestaltungsprojekt, konstinköp och konstsamlingar.

Viktiga händelser under året

Under 2025 präglades kulturnämndens verksamhet av ett fortsatt starkt fokus på barn och ungas fria tid, säkerhet och trygghet i öppna verksamheter samt stärkta strukturer för kulturens roll i samhällsutvecklingen. Året innebar en fördjupning av tidigare utvecklingsspår och ett tydligare organisatoriskt och strategiskt genomslag.

Uppsala stärkte sin kulturella infrastruktur genom öppningen av Uppsala slottshistoriska, som lockade över 30 000 besökare, samt genom investeringar i en tillgänglig entré till Uppsala konstmuseum och ett nytt konstmagasin. Dessa satsningar förbättrade både kulturarvsförvaltningen och tillgängligheten för invånare och besökare i Uppsala kommun.

Kulturlyftet etablerades som en samlande ram för kulturdriven utveckling, med fokus på förvaltningsövergripande arbetssätt för samverkan, kompetensuppbyggnad och utvecklingsprojekt kopplade till kultur, hållbarhet och stadsutveckling. Fokus låg också på internationalisering, kapacitetsstöd för extern finansiering och fortsatt deltagande i relevanta europeiska nätverk. Arbetet skapade gemensamma ingångar för dialog med civilsamhälle, kulturaktörer, akademi och andra delar av kommunkoncernen.

För att stärka samnyttjande och resurseffektivitet togs viktiga steg i lokalutvecklingen. Tryckeriet (Filmstadens tidigare lokaler på Västra Ågatan) utvecklades vidare som en gemensam mötesplats med inriktning mot bland annat Ungdomens Hus i nya permanenta lokaler, träffpunkt för äldre och kulturskola. Brantingstorg drevs vidare som ett samnyttjandeprojekt, där planeringen under året fokuserade på att samla flera verksamheter – såsom kulturskola, bibliotek, fritidsverksamhet och daglig verksamhet – i gemensamma lokaler i ett nytt kultur- och mötesnav i norra Uppsala. Parallellt togs ett utkast fram till ett funktionsprogram för fritidslokaler med fokus på samnyttjande, som underlag för beslut i kulturnämnden i början av 2026 och för att skapa mer långsiktiga och likvärdiga principer för fritidsverksamhetens lokaler. Arbetet omfattade också en fördjupad analys och vidareutveckling av kulturhusen (bland annat Gottsunda, Sävja och Stenhagen) för att tydliggöra deras roller och skapa mer resurseffektiva arbetssätt, inklusive översyn av Stenhagens kulturhus.

En omfattande målgruppsanalys har genomförts med över 300 enkäter och 13 fokusgrupper. Analysen har gett en fördjupad förståelse för barns och ungas behov och

kommer att bli ett centralt underlag för att utveckla fritidsverksamheten framåt för att nå fler barn och unga, med särskilt fokus på underrepresenterade grupper. Fritidsverksamheten har beviljats nya medel från Europeiska socialfonden 2026–2028 för att implementera den framtagna Uppsalamodellen för allaktivitetshus. Detta är ett viktigt steg mot en långsiktig struktur för likvärdig och kompensatorisk fritidsverksamhet.

Säkerhet, trygghet och social hållbarhet var fortsatt högt prioriterade frågor. Social oro och ökade krav på närvaro, relationsskapande och tydliga arbetssätt påverkade särskilt bibliotek, fritidsverksamheter och andra öppna mötesplatser. Under året vidtogs flera organisatoriska och metodmässiga åtgärder för att stärka tryggheten för både besökare och medarbetare, bland annat genom utvecklade samverkansformer, riktade trygghetsinsatser och förstärkt stöd till chefer och personal. Som del av trygghets- och arbetsmiljöarbetet genomfördes utbildnings- och beredskapsinsatser kopplade till pågående dödligt våld (PDV), för att stärka verksamheternas förmåga att hantera allvarliga händelser. Dessutom har en ny krisledningsprocess tagits fram inom fritidsverksamheten med tydliga nivåer, roller och rutiner, som beslutas våren 2026.

Under året genomfördes också flera viktiga steg inom digitalisering och administrativ utveckling i syfte att minska administration och stärka kvaliteten i förvaltningens stöd till verksamheter och externa aktörer. Ett nytt digitalt bidragssystem infördes, vilket förenklade ansöknings- och handlägningsprocesser samt skapade bättre förutsättningar för likabehandling, uppföljning och transparens. Parallellt utvecklades arbetssätt för digitalt stöd och analys, inklusive utforskande användning av AI-baserade verktyg som stöd i administrativa processer. Sammantaget bidrog insatserna till mer effektiva arbetssätt och ökade möjligheter att frigöra tid för kärnverksamhet.

Under året förstärktes även arbetet med krisberedskap och civilt försvar. Förvaltningen planerade och genomförde insatser kopplade till MSB:s beredskapsvecka samt stärkte arbetet med informations säkerhet och kontinuitet, inklusive ett pilotprojekt för att kunna upprätthålla verksamhet vid störningar och vid behov arbeta mer analogt.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 12 Kulturnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Fritid och kultur	478	3	11
Öppen fritidsverksamhet	54	2	-7
Nämnden totalt	534	5	4

Kulturnämndens resultat 2025 var ett överskott om 5 miljoner kronor. Överskottet finns inom verksamhetsområdena fritid samt öppen fritidsverksamhet och berodde främst på lägre personalkostnader, lokalkostnader samt högre intäkter än budgeterat.

Personalkostnaderna var lägre än budgeterat, bland annat till följd av vakanta tjänster och utmaningar vid rekrytering. Satsningen Kulturlyftet ändrade inriktning vilket medförde att tjänster upphandlades till en lägre kostnad än vad det hade kostat med en egen projektorganisation.

Intäkterna var högre än budgeterat, främst till följd av tillkommande bidrag och ökad försäljning. De ökade intäkterna möjliggjorde bland annat riktade insatser inom fritidsverksamheten, med fokus på att stärka tryggheten, främja långsiktig kompetensförsörjning och nå fler barn och unga som inte har en meningsfull fritid.

Investeringar

Tabell 13 Kulturnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

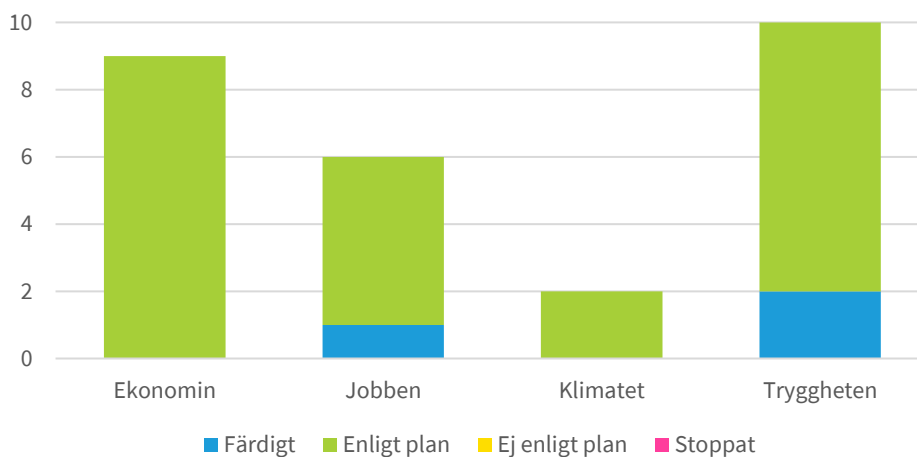
	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	27	19	28

Kulturnämndens investeringsbudget uppgick till 27 miljoner kronor. Under 2025 genomfördes investeringar om 19 miljoner kronor. Bland annat inköp av konst till Uppsala konstmuseums samlingar, uppbyggnaden av en basutställning till museet Uppsala slottshistoriska samt installation av nytt lås- och larmsystem på Allis.

Outnyttjade investeringsmedel om 8 miljoner kronor berodde bland annat på att enheten för offentlig konst infört uppdaterade rutiner med hänsyn till gällande redovisningsregler. Förändringen innebar att en mindre andel av arbetstiden belastade investeringsbudgeten och att en större andel i stället fördes till driftbudgeten. Ytterligare orsak till outnyttjade investeringsmedel var återhållsamhet i genomförandet av flera projekt samt senarelagda lokalprojekt.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Kulturnämnden har blivit färdig med tre uppdrag. 24 uppdrag pågår enligt plan.

Figur 12. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Kulturnämndens samlade bedömning är att verksamheten under 2025 i hög grad bidrog till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde, särskilt avseende trygghet, jämlika livsvillkor och tillgång till meningsfull fritid och kultur i hela kommunen. Arbetet bedrevs i enlighet med nämndens grunduppdrag och långsiktiga kulturpolitiska inriktning.

Nedan ges exempel på leveranser som bidragit till måluppfyllelse under året.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Biblioteksverksamheten har fortsatt implementera bibliotekskategorier, vilket har stärkt likvärdig planering och prioritering av resurser.
- Fritidsverksamheten har vidareutvecklat sitt systematiska kvalitetsarbete genom stärkt uppföljning, datadriven verksamhetsutveckling och förberedelser inför upphandling av ett nytt kvalitetssystem.
- Strategin för professionsutveckling för fritidsledare konkretiserades genom att starta en uppdragsutbildning i samarbete med Skarpnäcks folkhögskola, med syfte att stärka fritidsledarnas yrkesroll, ledarskap och gemensamma yrkesspråk.
- Barnrättsperspektivet har samtidigt integrerats tydligare via utbildningsmoduler, dialogforum och användning av barnkonsekvensanalyser i utvecklings- och etableringsprocesser. Arbetet med lärmiljöer har förstärkts inom fritidsverksamheterna genom kompetensutveckling, workshops och införande av stödmaterial som bildstöd och ämnespåsar.
- Stöd- och samordningsfunktionerna inom kansliet har förstärkts, bland annat inom digitalisering/dataskydd och lokalförsörjning, vilket har minskat sårbarhet och frigjort kapacitet i kärnverksamheterna.
- Strukturer för dialog och samverkan med det fria kulturlivet och civilsamhället har utvecklats, inklusive förberedelser för mötesplatser och former som stärker delaktighet och transparens.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Uppsala konstmuseum och Reginateatern har utvecklats som publika kulturinstitutioner, med förbättrad tillgänglighet och mer stabila verksamhetsformer.
- Kulturnatten har utvecklats som en stor publikhändelse, med brett kulturutbud och många arrangörer.
- Kulturlyftet har etablerats och utvecklats som en gemensam ram för kulturdriven stadsutveckling och samverkan, inklusive internationalisering och kapacitetsstöd för extern finansiering.
- En handlingsplan kopplad till kommunens kulturpolitiska program har tagits fram, vilket tydliggjort prioriteringar och stärkt förutsättningarna för samordnad utveckling inom nämndens ansvarsområde.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Biotopia har vidareutvecklats som kunskaps- och mötesplatser för natur, miljö och hållbarhet, med ökad räckvidd genom samverkan och utvecklade verksamhetsformer.
- Hållbarhets- och beredskapsperspektiv har integrerats i biblioteksverksamhetens utveckling av mötesplatser, bland annat genom etablering av Humlegården med koppling till hållbar odling och kunskapsspridning.
- Arbetet med att minska resor inom verksamheterna har stärkts genom utvecklade arbetsplatsträffar i hybridform och genomförande av kulturskolans undervisning i eller i närheten av deltagarnas skolor.
- Förvaltningen har deltagit i internationellt samarbete och kunskapsutbyte, särskilt inom hållbar kultur och klimatomställning inom ramen för Kulturlyftet (bland annat Lille Call to Action).

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Uppsala Summer Zone har genomförts som en trygg och inkluderande mötesplats, bemannad med fritidsledare och feriearbetande ungdomar under sommaren.
- Som ett led i arbetet med säkerhet och trygghet har arbetet inom kraftsamling mot kriminalitet vidareutvecklats, med stärkta lotsningsmodeller och riktade insatser för barn och unga i behov av stöd. Ung Pop-Up har lanserats som en trygg och inkluderande mötesplats för ungdomar på Mimmi Ekholms plats.
- ESF-projektet (Europeiska socialfonden) har färdigställt Uppsalamodellen för allaktivitetshus och påbörjat implementeringen, samtidigt som Gottsunda har breddat sitt aktivitetsutbud med bland annat boxning och dialogforum för barn och unga.
- Biblioteksverksamheten har fortsatt utveckla sina läsförmedlande och relationsskapande insatser (till exempel Bokstart, biblioteksguider och läsförmedlande insatser för barn och unga).
- Kulturskolan har fortsatt bredda tillgängligheten genom El Sistema och andra avgiftsfria/öppna former.
- Uppsala slottshistoriska har öppnat som en ny permanent kulturinstitution, med program- och pedagogisk verksamhet för allmänhet och skola.
- Kultur i skolans basutbud har införts och vidareutvecklats, vilket ökat likvärdigheten, nått ut till fler unika elever i grundskolan och minskat administrationen för skolor och kulturaktörer.
- Ett nytt pedagogiskt pris har inrättats för att lyfta och stärka kulturskolepedagogers arbete, som en del av kommunens arbete för kompetensförsörjning och ett hållbart arbetsliv.

De viktigaste avvikelserna under 2025 handlade om att social oro och otrygghet i vissa områden ökade kraven på bemanning, närvaro och stöd till medarbetare i öppna verksamheter. Detta påverkade i perioder möjligheten att utveckla verksamhetsinnehåll i önskad takt. En annan central utmaning var kompetensförsörjning och robust bemanning, vilket ökade sårbarheten i vissa verksamheter och periodvis påverkade kontinuiteten. Åtgärder som vidtogs under året var bland annat förstärkt trygghetsarbete och samverkan, utveckling av mer strukturerade arbetsätt (till exempel systematiskt kvalitetsarbete), samt förstärkning av lednings- och stödfunktioner för att minska personberoende och skapa bättre förutsättningar för långsiktig utveckling.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Biblioteksverksamheten uppvisade stabila eller ökande besöks- och utlåningstal, både fysiskt och digitalt, och stod sig väl i jämförelse med andra större kommuner. Utvecklingen indikerade att bibliotekens roll som lågtröskelverksamhet och trygg mötesplats fortsatt var central, samtidigt som kraven på anpassning till sociala utmaningar ökade.

Kulturskolans verksamhet fortsatte att växa över tid, både vad gäller antal deltagare och publik verksamhet, med låg kostnad per kommuninvånare jämfört med fem kommuner inom R12. Samtidigt kvarstod utmaningar kopplade till tillgänglighet, lokaler och administrativa resurser, vilket på sikt kan påverka möjligheten att möta efterfrågan.

Fritidsverksamheten visade en varierande utveckling mellan olika verksamhetsformer. Fritidsklubbarna hade en tydligt positiv trend, med fler besökstillfällen och fler inskrivna sedan 2023, men stod samtidigt inför kapacitetsutmaningar vid hög

belastning. Fritidsgårdarna uppvisar däremot en nedgång i besök de senaste två åren, vilket förklaras av ett skifte mot mer riktade aktiviteter, trygghetsutmaningar vid vissa enheter samt bemanningsbrist som påverkat öppettider och kontinuitet. Samtidigt ökade kraven på kompetens och erfarenhet i kvällsarbete, vilket gjorde verksamheten mer sårbar vid frånvaro. Allaktivitetshuset utvecklades starkt i flera delar av kommunen, där utökade öppettider och ett bredare utbud bidrog till ökad närvaro och i flera fall också stärkt deltagande bland flickor. Även centrala mötesplatser som Allis och Grand uppvisade stabil efterfrågan, samtidigt som utmaningar kvarstod kopplade till att nå underrepresenterade grupper och skapa en mer jämn könsfördelning. Sammantaget visade utvecklingen att olika verksamhetsformer kräver differentierade arbetssätt och organisatoriska förutsättningar för att nå önskad effekt. Under året baserades arbetet i ökad grad på målgruppsanalys. Genom analyser av deltagande, närvaro och behov – särskilt kopplat till barn och unga i socioekonomiskt utsatta områden – fick verksamheterna ett bättre underlag för att anpassa insatser, prioritera resurser och utveckla mer träffsäkra arbetssätt.

Inom området konst och kulturarv noterades under året en tydlig publik tillväxt och stabilisering av flera verksamheter. Biotopia ökade antalet fysiska besökare markant jämfört med föregående år, samtidigt som Reginateatern efter tidigare omställningar uppvisade en mer balanserad verksamhet med ökad beläggningsgrad. Etableringen av Uppsala slottshistoriska innebar både ett utökat kulturutbud och nya långsiktiga åtaganden, vilket sammantaget stärker bilden av kulturinstitutionerna som centrala samhällsresurser.

Kansliets utveckling var i hög grad inriktad på att stärka förvaltningens samlade kapacitet. Förändringar i uppdrag, arbetssätt och stödstrukturer bedöms ha lagt grunden för ökad samordning, minskad sårbarhet och bättre förutsättningar för strategisk utveckling framåt. Förvaltningens internationella samarbeten och nätverk användes under året främst som stöd för kompetensutveckling, metodutbyte och kapacitetsbyggande, med syfte att stärka kvalitet och långsiktig utvecklingsförmåga i kommunens kultur- och fritidsverksamheter.

Framtida utmaningar

Inför kommande år står kulturnämnden inför flera strategiska utmaningar som påverkar förmågan att skapa värde för invånare i hela kommunen.

Kompetensförsörjning är fortsatt en av de mest centrala frågorna där konkurrens om arbetskraft, behov av specialiserad kompetens och krav på stabil bemanning behöver mötas med långsiktiga insatser inom arbetsmiljö, ledarskap, introduktionsprogram och kollegialt lärande. Skillnader i arbetssätt mellan enheter gör förändringsledning och kulturutveckling till viktiga fokusområden.

Trygghet och arbetsmiljö i öppna verksamheter fortsätter vara avgörande. Ökad social oro innebär högre krav på närvaro, relationsskapande och struktur, samtidigt som barns och ungas psykiska hälsa, upplevelse av trygghet och behov av digitalt stöd blir allt viktigare delar av uppdraget. Ökade förväntningar på kultur- och fritidsverksamheter som samhällsstödjande arenor ställer dessutom krav på tydlighet i uppdraget, samverkan och tillräckliga resurser.

Likvärdighet och inkludering utgör en växande utmaning, särskilt i arbetet med att nå underrepresenterade grupper, såsom flickor, HBTQI+ ungdomar och barn med funktionsnedsättning. Barnrättsperspektivet behöver dessutom integreras mer systematiskt genom stärkt delaktighet och inflytande för barn och unga.

Lokalförsörjning och samnyttjande är ytterligare strategiska utmaningar. En växande stad, nya bostadsområden, etableringar och minskad barntillväxt kräver datadrivna analyser av lokalisering och resurseffektiva, flexibla lösningar i nära samordning med andra kommunala verksamheter. Samverkan och planering för att stärka elevers tillgång till bemannade skolbibliotek och läsfrämjande insatser i samverkan med utbildningsverksamheter har inletts.

För flera av förvaltningens kulturinstitutioner, särskilt inom konst och kulturarv, innebär små och slimmade organisationer en ökad sårbarhet. Verksamheterna är i hög grad beroende av nyckelkompetenser, samtidigt som de ekonomiska förutsättningarna under flera år varit ansträngda. Detta påverkar möjligheten att långsiktigt upprätthålla kvalitet, utveckling och innovationsförmåga. Därutöver utgör skolors möjligheter att ta del av kulturutbudet en fortsatt strukturell utmaning, där förändrade förutsättningar för resor med kollektivtrafik påverkar tillgängligheten till museer, Naturskolan och Kultur i skolans verksamheter.

Slutligen innebär Kulturlyftet både en möjlighet och en utmaning. Att gå från projekt och initiativ till långsiktigt integrerade arbetssätt kräver tydlig styrning, prioritering och uthållighet, men bedöms samtidigt vara avgörande för kulturens fortsatta roll i ett hållbart, tryggt och jämlikt Uppsala.

Miljö- och hälsoskyddsnämnden

Nämnden svarar för prövning och tillsyn enligt miljöbalken, strålskyddslagen, livsmedelslagen, alkohollagen, spellagen, lagen om tobak och liknande produkter, lagen om tobaksfria nikotinprodukter, lagen om handel med vissa receptfria läkemedel, lagen om sprängämnesprekursorer, lagen om åtgärder mot förorening från fartyg samt för den kommunala lantmäterimyndigheten. Arbetet bedrivs genom tillsyn, tillståndsprövning, kontroll och förrättningar. Nämnden arbetar också förebyggande genom att sprida information, ge råd och anvisningar.

Viktiga händelser under året

Nämnden har påbörjat upphandling av nytt verksamhetssystem för miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll. Systemet ska möjliggöra automatisering av moment i handläggningsprocesser.

PFAS-arbete har prioriterats genom att resurser har omprioriterats. För att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket och uppmärksammade källor inom det geografiska området kommunen, så har förvaltningen organiserat sig i nya arbetskonstellationer för att nyttja befintlig kompetens bättre. Förvaltningen har även bjudit in andra förvaltningar och bolag till ett kunskapshöjande seminarium och erfarenhetsutbyte kring PFAS-problematik samt haft erfarenhetsutbyte med Forsvarinspektören för hälsa och miljö (FIHM). Nämnden har förberett för uppstart 2026 av ett kompetenscenter för kommunkoncernen om PFAS.

Den kommunala lantmäterimyndighetens verksamhet var även 2025 påverkad av att det statliga lantmäteriet sedan 2024 stängt ned digital tillgång till ärendeakter, vilket medför längre handläggningstider och ökade kostnader för sakägare. Den kommunala lantmäterimyndigheten har utvecklat ett arbetssätt att så tidigt som möjligt i ärendet beställa den information man då ser att man behöver.

Till följd av nya kommunala avfallsföreskrifter samt införande av fyrfacksinsamling av avfall så ökade antal ärenden hos hälsoskyddsavdelningen markant. Här utgör rådgivningen för markanvisning en särskild utmaning.

Efter att ROT-regler ändrats kom ett större inflöde av ansökningar om tillstånd att anlägga enskilt avlopp än väntat.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 14 Miljö- och hälsoskyddsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	1,7	-0,1	-0,2
Infrastruktur, skydd m.m	28,2	-0,4	-0,2
Nämnden totalt	29,9	-0,5	-0,4

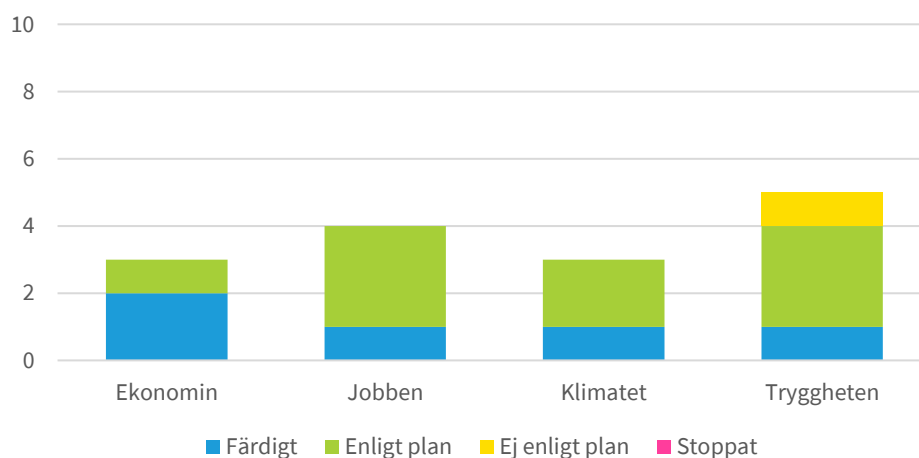
Miljö- och hälsoskyddsnämndens resultat 2025 var ett underskott om 0,5 miljoner kronor. Underskottet berodde på att förvaltningen på grund av bristande bemanning inte kunnat genomföra tillsyn enligt plan under 2025, vilket utöver lägre intäkter för genomförd tillsyn även inneburit lägre personalkostnader.

Intäkterna var 4,9 miljoner kronor lägre än budgeterat, vilket till stor del balanseras av att kostnaderna, framför allt personalkostnaderna, var 4,4 miljoner kronor lägre än budgeterat.

Nämndens totala tillsynsskuld har fortsatt minska till 0,2 miljoner kronor 2025, en markant minskning från 1,6 miljoner kronor år 2023 och 0,6 miljoner kronor 2024.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Miljö- och hälsoskyddsnämnden har blivit färdig med fem uppdrag och nio uppdrag pågår enligt plan. Ett uppdrag är försenat jämfört med ursprunglig tidplan.

Figur 13. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämnden bedömer att fokusmål Ekonomin och Jobben är helt uppfyllda samt att fokusmål Klimatet och Tryggheten är i hög grad uppfyllda under 2025. Avvikelse från plan när det gäller fokusmål Klimatet är att avdelningen för miljöskydd inte kunnat genomföra tillsynsplanen för 2025 i dess helhet. Avvikelse från plan när det gäller fokusmål Tryggheten är att nämndens arbete med att ta fram ledningsplan för höjd beredskap är försenat eftersom nämnden inväntar vägledning från kommunledningskontoret.

För att öka tillsynen inom miljöskyddsavdelningen har ett flertal åtgärder genomförts, med tydlig koppling till effektivitet i tillsynsarbetet. Genom införande av stödroller (enhetsledare och samordnare), utvecklade arbetsätt och tydligare rutiner för ärendehantering skapas bättre förutsättningar för att öka andelen tid som används för tillsyn. Under hösten tillsattes en särskild grupp som inkluderade ytterligare en avdelningschef samt controller för att analysera bakomliggande faktorer. En handlingsplan med prioriterade åtgärder togs fram och nämnden informerades om planens omfattning i decembernämnden. Sammantaget ses insatserna som investeringar för att långsiktigt stärka avdelningens ekonomiska hållbarhet och genomförande av grunduppdraget.

Vad gäller ledningsplan för höjd beredskap så har kommunledningskontoret högre bemanning under 2026 och nämnden ser framför sig att vägledning kommer så att nämnden kan påbörja planen under 2026.

Nedan är några exempel på vad nämnden gjort för att bidra till respektive fokusmål:

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Förvaltningens servicetelefon för allmänna frågor har överförts till kommunens Kontaktcenter. Det frigör inspektörer till att utföra tillsyn och ger kommuninvånare service hela dagen istället för bara på förmiddagar.
- Under 2025 har miljöförvaltningen fortsatt att utveckla sin förståelse för AI som teknik och dess möjliga tillämpningar i verksamheten, inklusive användningen av AI-assistenter som Svea.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Förvaltningen har levererat i det kommungemensamma projektet ”Digital företagservice” som syftar till att förenkla vardagen för företagare i Uppsala kommun.
- Nämnden var medarrangör till den nationella konferensen Vatten, avlopp och kretslopp som hölls på Fyrishov. Konferensen anordnas av VA-guiden varje år. Medarbetare på avdelningen höll presentationer, var moderatörer för konferensen och arbetade tillsammans med Uppsala vatten och avfall AB.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- PFAS-arbete har prioriterats. För att kunna hantera och svara på frågor kring PFAS i enskilda dricksvattenbrunnar i och med nya riktvärden från Livsmedelsverket och uppmärksammade källor inom det geografiska området kommunen har förvaltningen organiserat sig i nya arbetskonstellationer för att nyttja befintlig kompetens bättre.
- Ett uppföljande projekt avseende undersökningar av PFAS-halter i fisk från Fyrisån har påbörjats. Det är en fortsättning på projektet PFAS i fisk som genomfördes under 2023 och 2024. Nu provtas fisk från fler ställen i Fyrisån.

- Tillsyn av solskydd på förskolor och temperaturer på äldreboenden genomfördes. Flera brister upptäcktes och arbetet visade på viktiga utvecklingsområden för att skydda särskilt känsliga grupper.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Ny lagstiftning som möjliggör gårdsförsäljning av alkohol har trätt i kraft. Förvaltningen tog i god tid fram information till sökande, mallar för handläggning, blanketter och e-tjänster och hanterade de ansökningar som kom in.
- Vässade informationsmöten inför tillsyn på förskolor och skolor genom live-sändning i studion.
- Livsmedelskontrollen började använda digitala verktyg vid kontrollbesök. Det innebär att inspektören ute på besök kommer åt alla uppgifter som finns i systemet om den anläggning som ska kontrolleras i realtid. Det ger en bättre service till verksamhetsutövaren och innebär att uppgifter och underlag kan ändras direkt i samband med kontrollbesöket.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Nämndens gruppuppdrag omfattar tillsyn och prövning enligt ett flertal olika lagstiftningar samt ansvar för den kommunala lantmäterimyndigheten. Det innebär att nämndens verksamhet påverkas av flera nationella myndigheter.

Nämnden samverkar aktivt med andra kommuner och myndigheter. Samverkan är en viktig del både i inspektörers kompetensutveckling, effektivisering av tillsyn och kontroll samt för rättssäkra bedömningar som är kommunoberoende.

Nämnden har under flera år haft utmaningar med att genomföra all tillsyn som det bedömts finnas behov av inom miljöskyddsområdet. En tydlig trend är att nämndens tillsynsskuld minskar och under 2025 har den i det närmaste eliminerats (tillsynsskuld uppkommer när en verksamhet betalat en årlig avgift men nämnden inte utfört motsvarande tillsyn). Under 2025 har miljöskyddsavdelningen genomfört all planerad tillsyn finansierad med årlig avgift. Avdelningen har även genomfört all planerad tillsyn finansierad med kommunbidrag. Avdelningen har också hanterat den händelsestyrda tillsynen och prövningen, som består av handläggning av inkommande ärenden. Däremot har miljöskyddsavdelningen endast kunnat genomföra 27 procent av den tillsyn som planerats som skulle finansieras via debitering av timavgift i efterhand. Eftersom inte all tillsyn som planerats för kunde genomföras så har nämnden inte uppfyllt hela det behov av tillsyn som bedöms finnas inom miljöskyddsområdet och en ”effektskuld” har uppstått. För att öka tillsynen inom miljöskyddsavdelningen har ett flertal åtgärder genomförts, enligt beskrivningen under Måluppfyllelse.

Enligt en ny lag från april 2025 ska kommuner och regioner lämna uppgifter till brottsbekämpande myndigheter. Uppgifterna ska lämnas på begäran eller eget initiativ och ska ge brottsbekämpande myndigheter bättre förutsättningar att förebygga och bekämpa brott. Nämnden har reviderat sin delegationsordning och informerat sin personal om det tillkomna ansvaret att lämna uppgifter som de uppmärksammar.

Framtida utmaningar

Nämnden behöver rusta sig för att kunna agera alltmer förutseende och proaktivt. Såväl belastningen som förändringstrycket väntas öka som en följd av

omvärldsfaktorer som nämnden inte själv styr över. Exempel på det är ny och mer komplex lagstiftning, ökad brottslighet och ökat tryck på naturresurser.

Förslag om att kommunal verksamhet överförs till statlig

Flera statliga utredningar som varit ute på remiss påverkar nämndens grunduppdrag. Det påverkade 2025 genom att dels ta tid från tillsyn och förrättningar till förmån för remissarbete, dels genom att skapa osäkerhet och viss oro bland medarbetare och verksamhet. Det påverkar 2026 och framåt för att det i remisserna föreslås att kommunal verksamhet övergår till statlig alternativt får kraftigt ändrade förutsättningar.

Livsmedelskontrollen föreslås centraliseras och förstatligas, genom att Livsmedelsverket och Jordbruksverket tar över de ansvar som idag ligger på kommunerna. Den nya organisationen föreslås träda i kraft 2028 (SOU 2025:64 En ny kontrollorganisation i livsmedelskedjan). Det finns också en tidigare utredning,

SOU 2024:44 Stärkt kontroll av fusk i livsmedelskedjan, som föreslår att ansvaret för kontroll av livsmedelsfusk övergår från kommuner till Livsmedelsverket från och med 1 januari 2026.

Inom miljöbalkens område föreslås en ny miljöprövningsmyndighet och förändrad indelning av vilka typer av verksamheter som kräver tillstånd eller anmälan till tillsynsmyndighet. Kommunerna kommer fortsatt att ha tillsynsansvar över vissa miljöfarliga verksamheter, men uppgiften att agera remissinstans ökar i omfattning samtidigt som färre kommunala provningar kommer att ske. Dock minskar förmodligen inte antalet ärenden. Avgiftsfinansierad tid ersätts med skattefinansierad handläggningstid i form av remissärenden som inte kan faktureras och kommunernas rådighet över villkor för miljöfarliga verksamheter minskar när det inte är kommunen som fattar beslut. I utredningen om en ny miljöprövningsmyndighet föreslås också att tiden för att svara på remisser kortas avsevärt, till 30 dagar vilket kan påverka det kommunala självstyret negativt. (SOU 2024:98 En ny samordnad miljöbedömnings- och tillståndsprocess).

I SOU 2025:98 En bättre organisering av fastighetsbildningsverksamheten föreslås att arbetsuppgifter för kommunala lantmäterimyndigheter (KLM:er) väsentligen ska begränsas till förrättningsverksamhet. Utredningens förslag innebär bland annat att färre ärenden ska handläggas av KLM, vilket gör att det kan bli svårt för KLM att nå upp till tillräcklig omfattning på verksamheten. Förslagen, vissa var för sig och vissa i kombination med andra, kommer att leda till att KLM måste lägga ned och att fastighetsbildningen isoleras från kommunens övriga processer.

Samhällsutveckling och hårdnande samhällsklimat

Nämnden ser att verksamheten påverkas av ett hårdnande samhällsklimat. Dels kan nämnden se en tendens att det blivit svårare för intressenter att lösa intressekonflikter. Dels finns ett ökat behov av att arbeta med att förebygga otillåten påverkan mot anställda och förtroendevalda. Ett ökat fokus på att motverka illegal verksamhet leder också till nationella förväntningar på en mer kontrollbaserad tillsyn, utöver den tillitsbaserade tillsynen av verksamheter egenkontroll enligt miljöbalken.

När staden och landsbygden utvecklas och växer så ökar trycket på naturen. Fler människor på samma yta ökar påverkan på varandras livsmiljö och resurs- och målkonflikter kan uppkomma. Frågor som är aktuella för nämnden är bland annat hantering av förorenade områden, PFAS, buller och luftkvalitet.

Namngivningsnämnden

Namngivningsnämnden har till uppgift att besluta om namn på kvarter, gator, bostadsområden, vägar, broar och allmänna platser.

Viktiga händelser under året

Nämnden har under året deltagit i arbetet med framtagande av kommande spårvagnshållplatsnamn tillsammans med regionen. Följdeffekter av arbetet har varit ett fortsatt samarbete mellan nämnden och Region Uppsala om namnsättning av övriga hållplatser i kollektivtrafiken.

Under året färdigställdes boken Uppsalas gatunamn av Mats Wahlberg. Nämnden har bidragit med arbete till färdigställande av boken och arrangerande av boksläpp.

Två namnären den som startat som medborgarinitiativ beslutades under 2025. Martin Edlunds plats i Kungsängen och Gamla Almungevägen.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 15 Namngivningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

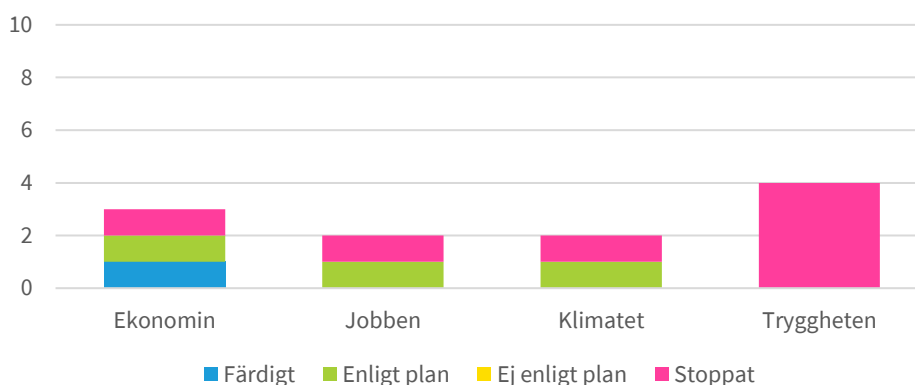
	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	0,5	0,1	0,1
Infrastruktur, skydd m.m	1,6	0,0	0,0
Nämnden totalt	2,1	0,1	0,1

Namngivningsnämndens resultat 2025 var ett överskott om 0,1 miljoner kronor. Överskottet berodde främst på lägre sammanträdesarvoden än budgeterat.

Nämndens kostnader är helt förenad med kommunens gällande arvodesnivåer, nämndens sammansättning samt ett handläggarsöd (80 procent tjänst).

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Av kommunfullmäktiges 11 uppdrag till namngivningsnämnden är ett färdigt och tre pågår enligt plan. Sju uppdrag kommer inte att genomföras på grund av att de inte omfattas av nämndens verksamhetsområde.

Figur 14. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sitt ansvarsområde bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusmål.

Nämnden bedömer måluppfyllelsen som hög. Nämnden kommer att fortsätta utveckla samarbetet med föreningslivet och medborgare för ökad delaktighet.

Nämnden ligger i fas med namngivningen i förhållande till detaljplanearbetet. Dagens namngivning blir en del av Uppsalas framtida kulturarv och bidrar till del av vår identitet.

Nämndens arbete står för en kvalitativ namngivningsverksamhet över tid. Uppsala är unikt som har en speciell nämnd för detta.

Nämnden arbetar för att namngivningen ska spegla mångfalden i samhället. Vid namngivning beaktas de fem nationella minoriteterna. Flerfaldigt många män har genom tiderna hedrats med namn på gator och platser. Nämnden arbetar för att lyfta fram kvinnorna för att minska snedfördelningen.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Nämnden följer utvecklingen inom sitt verksamhetsområde utifrån nyckeltal knutna till processerna inom nämndens ansvar.

Under 2025 har ett stort antal namn beslutats. Tre stora detaljplaner, Vattholma, Gottsunda och Norra Sunnersta, bidrar till det stora antalet.

Namn på en gång- och cykelvägar och två parker har antagits.

Tabell 16. Namngivningsnämndens nyckeltal 2025. Källa: Egen uppföljning.

Nyckeltal	2025	2024	2023	Målsättning	Källa
Andel detaljplaner med namnbehov som är namnsatta vid antagande	100 %	97 %	-	100 %	Nova och DHS
Antal fastställda namn	76	34	30		DHS
Antal memorialnamn varav kvinnonamn	6/3	0/0	3/3		DHS
Antal namngivna gång- och cykelvägar	1	4	6	5	DHS
Antal namngivna parker	5	3	2		DHS
Antal medborgarsynpunkter på namnförslag	2	3	3		DHS

Framtida utmaningar

Nämnden kommer under 2026 och framåt fortsätta att arbeta för invånarnas delaktighet och att nå nya grupper.

Det är viktigt att säkra kompetensförsörjningen inom verksamheten.

Nämnden ska säkra ett hållbart arbetssätt enligt riktlinjer och rutiner för verksamheten. Namngivningsarbetet ska både värna befintliga namn och progressivt arbeta för att låta namnen spegla mångfald och jämlikhet.

Omsorgsnämnden

Omsorgsnämnden ansvarar för omsorg, service och viss sysselsättning inom socialpsykiatri och verksamheter enligt lag om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) oavsett ålder. Vidare ansvarar nämnden för service, vård och omsorg enligt socialtjänstlagen (SoL) i ordinärt och särskilt boende för personer upp till 65 år som har behov av sådana insatser på grund av funktionsnedsättning eller

sjukdom. Nämnden ansvarar även för uppgifter enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL). Omsorgsnämndens hälso- och sjukvårdsansvar avser personer som fyllt 17 år och inträder där vårdbehovet uppgår till mer än 14 dagar och om personen utifrån sina förutsättningar har svårigheter att ta sig till en mottagning. För insats av arbetsterapeut har nämnden ansvar från första dagen.

Viktiga händelser under året

Medborgartjänst har införts under året.

Myndighet har genomfört åtgärder för att stoppa felaktiga utbetalningar.

För att främja psykisk hälsa bland nämndens målgrupper har biståndshandläggare genomfört utbildningen "Från ensamhet till gemenskap".

Digitala inköp, läkemedelsautomater och digital tillsyn har införts eller är under införande.

Socialpsykiatri arbetar med robust bemanning på flera av sina boenden. Verksamheterna har anställt så kallade "löpare" som fyller frånvaroluckor. De har en fast anställning men med grunden att de ska arbeta inom flera verksamheter.

I tre verksamheter inom LSS-boende har det införts "Ständig helg" med goda resultat.

Antalet stödpedagoger har utökats, målsättningen är att det ska finnas en stödpedagog för varje verksamhet som har behov av det.

Det har genomförts ett antal utbildningar för utsedda våldsombud med inriktning på våld mot äldre, våld mot kvinnor och män med funktionshinder, äldre kvinnors utsatthet för våld i nära relation samt digitalt våld.

På dagliga verksamheter har flertalet brukare genomgått LÄRVUX-utbildningen "Mat, motion och motivation". Inom vissa verksamheter finns det kostombud och måltidsutvecklare. Det planeras för att ta fram en utbildning inom kost och måltider som riktar sig till personer med psykisk ohälsa.

Måndag 16 juni, delades kvalitetspriset ut under kommunfullmäktiges möte. Vård- och omsorgsförvaltningens arbetsgrupp var en av två vinnare. Arbetsgruppen bestod av medarbetare från staben och brukare från daglig verksamhet. De fick pris för deras arbete att ta fram ett stödmaterial för att underlätta kommunikationen om samtycke, med motiveringen att stödmaterial bidrar till ökad trygghet, delaktighet och ett respektfullt bemötande.

En ny socialtjänstlag trädde i kraft 1 juli 2025, vilket bland annat innebär att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning samt att fler öppna och förebyggande insatser möjliggörs.

Omsorgsnämnden har beslutat att avskaffa valfrihetssystemet för ledsagning enligt lagen om valfrihetssystem (LOV). Under våren 2026 tar kommunens egen regi över alla insatser av ledsagning.

Den 25 september, ordnade vård- och omsorgsförvaltningen för första gången en mässa för personer med funktionsnedsättning i atriet i Stadshuset.

Den 10 september anordnade Uppsala kommun, i samarbete med RF-SISU, en idrottsdag för personer med en funktionsnedsättning. Dagen sker som en del av Paraspportveckan och är öppen för alla med funktionsnedsättning – oavsett om man bor på kommunalt eller privat boende.

”Frågan är fri” blev nominerad till årets program. Under hösten sänds en ny säsong av programmet ”Frågan är fri” på SVT, där reportrar från dagliga verksamheter i Uppsala ställer unika frågor till några av landets största profiler.

Arbetet med delaktighet har under året genomförts genom flera insatser och forum, främst inom daglig verksamhet och LSS-boenden, socialpsykiatri, samhällsfunktion (färdtjänst) och personalgruppen Arbetsmarknad.

Brukarrevision genomfördes genom åtta möten och sex revisioner, varav fyra på LSS-boenden och två inom daglig verksamhet.

Under året arrangerades Delaktighetsdagen, en heldag med inbjudna gäster såsom områdeschefer, verksamhetschefer och avdelningschef, dagen planerades och genomfördes av Brukarrådet.

I årets brukarundersökning ökade svarsfrekvensen jämfört med föregående år. Brukarna har även medverkat i gemensam återkoppling av resultat och dialog med verksamhetschef om prioriterade utvecklingsområden.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 17 Omsorgsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	3	1	1
Vård och omsorg äldre (SoL och HSL)	89	4	21
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	1 999	-1	27
varav öppna insatser	48	3	-12
varav insatser enligt SoL och HSL	355	2	-8
varav insatser enligt LSS	1 596	-6	46
Färdtjänst	45	-1	-44
Nämnden totalt	2 135	3	4

Omsorgsnämndens resultat 2025 var ett överskott om 3 miljoner kronor.

Nämnden hade små budgetavvikelser på både intäkts- och kostnadssidan. 5 miljoner kronor högre intäkter än budgeterat berodde främst på högre återsökning av medel från Migrationsverket.

Nämnden infriade merparten av de beslutade resultatförstärkande åtgärderna enligt Mål och budget 2025 i form av sänkta kostnader för; fordon och transporter, inhyrd legitimerad personal, förhindrande av felaktiga utbetalningar och sjuklönekostnader. Utöver dessa genomfördes även budgetanpassningar inom delar av egen regin som bidrog till överskottet för nämnden.

Volymen brukare inom nämndens enskilt största verksamhet, bostad med särskild service för vuxna (LSS 9 § 9), ökade jämfört med året innan med fler verkställda boendebeslut och högre kostnader än budgeterat. Likaså ökade volymen inom daglig verksamhet (LSS) jämfört med föregående år. Andra verksamheter som exempelvis personlig assistans (LSS) har däremot fortsatt minska i volym jämfört med både budget och året innan, vilket i stort neutraliserade volymökningen kostnadsmässigt inom de områden som ökat.

Investeringar

Tabell 18 Omsorgsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

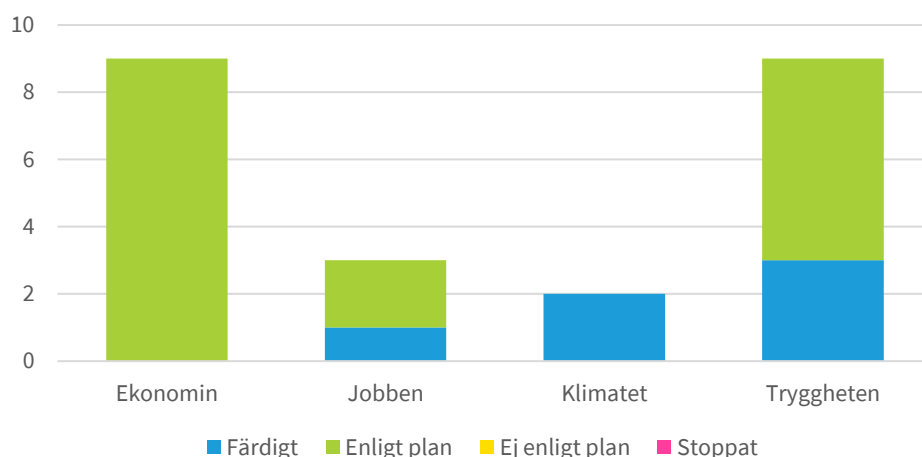
	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	8	3	2

Omsorgsnämndens investeringsbudget uppgick 2025 till 8 miljoner kronor. Investeringar genomfördes om 3 miljoner kronor. Investeringarna omfattade bland annat möbler, inventarier samt brandskydd.

Omsorgsnämnden utökade sin investeringsbudget inför 2025 på grund av bland annat nya regler för brandskydd. Att inte hela investeringsbudgeten 2025 nyttjats förklaras av osäkerhet kring de nya reglerna för brandskydd gällande kringkostnader och investeringar.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Omsorgsnämnden har blivit färdig med sex uppdrag under året. 17 uppdrag pågår enligt plan.

Figur 15. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Särskilt viktiga fokusområden där omfattande utvecklingsarbete pågår är kompetensförsörjning, språkutvecklande insatser för medarbetare, samt innovationer och digitalisering som bland annat innefattar införande av trygghetsskapande teknik och välfärdstjänster. För att värna välfärden inom omsorgen har också de trygghetsskapande åtgärderna skärpts.

Arbete har genomförts för att stärka kompetens, kompetensförsörjning och säkerställa ett hållbart arbetsliv inom nämndens verksamheter. Ett stort antal utbildningsinsatser har genomförts riktat till nämndens medarbetare under året. Insatserna har genomförts brett och inom flera områden för såväl egen regins medarbetare, myndighetsutövande personal, legitimerad personal, chefspersoner och andra medarbetare.

Det pågår ett arbete för att minska sjukfrånvaron bland nämndens medarbetare, där målet om max 6 procent sjukfrånvaro ännu ej är uppnått. För 2025 har både den korta och den långa sjukfrånvaron minskat jämfört med 2024 och 2023. I nämndens verksamheter genomförs bland annat omtankesamtal, rehabiliteringssamtal och arbete kring psykologisk trygghet för att öka frisknärvaron.

Tabell 19. Indikatorer sjukfrånvaro.

Indikator	Totalt	Nuvärde		Jämförvärde föregående år ⁵	Jämförvärde liknande kommuner	Mål-sättning
		Kvinnor	Män			
Sjukfrånvaro % totalt bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	7,78	8,38	6,45	8,27	-	6 %
Korttidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	3,48	3,68	3,04	3,62	-	Minska
Långtidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2024)	4,29	4,69	3,41	4,65	-	Minska

En plan har antagits av nämnden för att minska andelen timanställda och öka andelen tillsvidareanställda. Tillgänglig statistik på nämndnivå indikerar en positiv trend inom området under det senaste året. Dock har personlig assistans och personligt stöd en hög andel timanställda, då de är beroende av timanställda för att kunna bedriva sin verksamhet.

Tabell 20. Indikatorer anställningsformer.

Indikator	Totalt	Nuvärde		Jämförvärde föregående år ⁶	Jämförvärde liknande kommuner	Mål-sättning
		Kvinnor	Män			
Tillsvidareanställda månadsavlönade, andel (%) november 2025	50,42	51,56	47,98	45,86	-	Öka
Heltidsanställda månadsavlönade, andel (%) november 2025	47,26	48,34	44,88	42,35%	-	Öka
Visstidsanställda timavlönade, andel (%) november 2025	41,77	40,73	44,69	42,92	-	Minska

Behovet och merkostnaderna av inhyrd legitimerad personal har fortsatt att minska under året inom nämndens verksamheter och befinner sig nu på en låg nivå.

Tabell 21. Indikatorer inhyrd legitimerad personal.

Indikator	Totalt	Nuvärde		Jämförvärde föregående år ⁷	Jämförvärde liknande kommuner	Mål-sättning
		Kvinnor	Män			
Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning 2025	2	1	5	4	-	Minska
Antal inhyrd legitimerad personal (årsarbetare) snitt 2025	1	0,5	0,5	2	-	Minska
Merkostnad (mnkr) för inhyrd legitimerad personal 2025	0,5	-	-	2	-	Minska

Det har varit fortsatt fokus på att säkerställa språkkunskaper i svenska bland nämndens medarbetare. Verksamheterna har arbetat aktivt med att stärka språklig kompetens hos personal med behov av utveckling i svenska språket. Insatser som språkombud, språkstödare och språkutbildning har bidragit till språkutvecklande arbetsplatser och ökad språklig kompetens hos medarbetare.

⁵ Värde för Uppsala kommun föregående år.

⁶ Värde för Uppsala kommun föregående år.

⁷ Värde för Uppsala kommun föregående år.

För att möta upp dagens behov och även framtida behov behöver arbetet med utveckling och införande av digitala välfärdstjänster fortgå. Det pågår en rad utvecklingsarbeten av välfärdstjänster inom nämndens verksamheter som syftar till att öka nyttan för brukare och kommuninvånare samt även effektivisera resursutnyttjandet.

Nedan följer några exempel på välfärdstjänster:

- automatisering av flöden inom daglig verksamhet såsom närvaroregistrering, utbetalning av habiliteringsersättning och ersättning till utförare
- uppdatering av FUNK-IT för att öka den digitala delaktigheten för personer med funktionsnedsättning
- medborgartjänst är infört
- utvecklat och infört loggkontrollrobot
- digital läkemedelssignering har införts inom samtliga verksamheter.

Det är viktigt att Uppsala kommun kan ge vård- och omsorgstagare det skydd och den trygghet som de behöver och att motverka att brukare inom kommunala verksamheter utsätts för brott. Flera händelser visar på behovet av att stärka trygghetsåtgärderna. Under året har utsedda våldsombud inom nämndens verksamheter genomfört flera olika utbildningar i syfte att stärka och bredda kompetensen inom detta område. En av utbildningarna avsåg våld mot kvinnor och män med funktionsnedsättning samt digitalt våld. Det har även genomförts utbildningar om våld i nära relationer som riktar sig till brukare inom daglig verksamhet.

Förvaltningen har tagit fram en strategi och handlingsplan för psykologisk trygghet 2025–2027. Denna strategi syftar till att skapa och utveckla en hållbar och god arbetsmiljö där medarbetare och chefer kan uttrycka sig öppet, utan rädsla för negativa konsekvenser. Under året har aktiviteter genomförts inom nämndens samtliga verksamheter, bland annat återkommande diskussioner och dialog om boken ”Psykologisk trygghet”.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Under året har det genomförts leverantörsträffar och branschråd samt kontinuerlig dialog med samtliga utförare inom avtalsansvaret. Utifrån detta bedöms nämnden bidra till att förenkla för näringslivets aktörer inom nämndens verksamheter.

Under utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ledning sker samverkan med berörda nämnder för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar inom vård och omsorg.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

Fordonsflottan inom nämndens egna verksamheter är fossilfri och verksamheterna samnyttjar resurser. En utmaning framöver är att säkerställa att även laddning/tankning sker fossilfritt, då verksamheternas möjligheter till laddinfrastruktur och tankning av biogas är begränsade. I arbetet för att utvecklas strävas det efter att fördela de fossilfria alternativen som finns till hands på bästa sätt utifrån verksamheternas möjligheter.

Intensifierat arbete krävs för att snabba på arbetet med att minska klimatpåverkan av maten samt plasten inom nämndens verksamheter. Ytterligare konkreta åtgärder för att bidra till klimatomställningen har kartlagts inom ramen för arbetet med kommunens klimatbudget.

Uppsala kommuns ambition har också integrerats i utformningen av tjänsterna inom ramen för upphandling av externa utförare. Utfallet av denna kontraktstyrning inom miljöområdet för de upphandlingar som gjorts i närtid planeras följas upp under 2026.

Tabell 22. Indikatorer miljö och klimat.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ⁸	Jämförvärde liknande kommuner	Mål-sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Andel % använd förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter (jan-nov) 2024	90	-	-	94	-	100
Andel % ekologisk mat i nämndens egna verksamheter 2025	48	-	-	45	-	75
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel 2025	1,40	-	-	1,47	-	<1,25
Andel inköp av engångsplast i nämndens verksamheter som består av återvunnen eller förnybar plast 2024	11	-	-	8-	-	100

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Viktiga fokusområden för nämnden och för nämndens bidrag till måloppfyllelse rör främjandet av den psykiska och fysiska hälsan för nämndens målgrupper. Detta inkluderar insatser för att motverka och förebygga ofrivillig ensamhet och isolering, hot och våld, missbruk, suicidpreventiva insatser samt utbildningar som riktar sig till brukarna om kost och motion. Tidiga insatser gentemot barn och unga är också ett prioriterat område.

För individens hälsa och samhällets ekonomi är strategiska, förebyggande och tidiga insatser i samverkan av största vikt. Ur ett samhällsekonomiskt perspektiv kan förebyggande arbete vara god ekonomisk hushållning med resurser och bidra till förbättrad hälsa hos personer med funktionsnedsättning.

För att bidra till ett tryggare och mer jämlikt Uppsala har det genomförts ett flertal insatser för att motverka och förebygga välfärdsbrott och stärka funktionsrättsperspektivet i det brottsförebyggande arbetet i kommunen, samt säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas i nämndens verksamheter inom ramen för nämndens arbete med krisberedskap.

För att värna om en god psykisk- och fysisk hälsa har det gjorts en rad arbeten. Det har genomförts insatser om kost, motion och näringslära som riktar sig till brukarna. På dagliga verksamheter har flera deltagare genomgått LÄRVUX-utbildningen ”Mat, motion och motivation”. Inom socialpsykiatri används kostombud och medarbetarna har utbildats inom ”kost och neuropsykiatrisk funktionsnedsättning (NPF)”. Arbetet med kost, motion och näringslära syftar till att ge brukarna goda förutsättningar för en hälsosam och näringsrik vardag, samtidigt som medarbetarnas kompetens inom området utvecklas. Inom den öppna verksamheten Supportgruppen erbjuds individuellt stöd till medborgare som behöver råd kring kost och måltider.

Isolering och ofrivillig ensamhet kan leda till psykisk ohälsa. Frågan om isolering och ofrivillig ensamhet har beaktats i revideringen av handlingsplanen för full delaktighet för personer med funktionsnedsättning. Medarbetare inom boenden stöttar brukare i att få/hålla kontakt med andra personer för att få en social samvaro samt fokusera på

⁸ Värde för Uppsala kommun föregående år.

hälsosamma levnadsvanor. Även personer som står långt ifrån arbetsmarknaden riskerar att hamna i social isolering. En utredning har genomförts för att kartlägga vilka insatser som ska erbjudas till personer som står långt ifrån arbetsmarknaden och tillhör nämndens målgrupp.

Det pågår olika arbeten för att förebygga och motverka välfärdsbrott, bland annat vid avtalsuppföljning, handläggning av nämndens verksamhetsbidrag samt genom att stoppa felaktiga utbetalningar till leverantörer som bryter mot lagen.

Arbete pågår med att utveckla kris- och krigsberedskapen för att stärka motståndskraften i nämndens verksamheter, samt för att säkerställa att verksamheterna kan upprätthålla sina mest samhällsviktiga funktioner även vid allvarliga störningar eller höjd beredskap.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Att nämndens grunduppdrag utförs enligt lagstiftningens intentioner och säkrar en god och trygg vård och omsorg är en förutsättning för att uppnå fokusmålet om att Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden. Nämndens arbete och insatser för nämndens målgrupper ska möjliggöra goda levnadsvillkor och stärka individens oberoende, inflytande och delaktighet.

De nationella kvalitetsmått som nämnden följer inom ramen för grunduppdraget uppvisar generellt en positiv trend där Uppsala närmat sig och i vissa fall överträffat jämförvärdet för liknande kommuner. Ett pilotprojekt avseende stickprov har genomförts under året, det har mynnat ut i ett förslag om att även genomföra individuppföljningar inom nämndens verksamheter.

Tabell 23. Indikatorer nämndens grunduppdrag.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ⁹	Jämförvärde liknande kommuner ¹⁰	Mål-sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Kvalitetsindex LSS boende och daglig verksamhet (skala 0–100) 2024	68	-	-	64	59	2026 70 2028 74
Daglig verksamhet LSS - Brukaren får bestämma om saker som är viktiga, lägeskommun, andel (%) 2025	83	84	82	78	84	Öka

Framtida utmaningar

Förändrad befolkningsstruktur

Förbättrade levnadsförhållanden och medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. Antalet äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer såväl antalet som andelen äldre personer att öka kraftigt.

Personer med intellektuella funktionsnedsättningar lever allt längre, vilket leder till nya utmaningar inom omsorgen. Det finns en brist på kunskap om hur man bäst stödjer äldre personer med intellektuella funktionsnedsättningar. Inom bostad med särskild service inom socialpsykiatrin finns även en åldrande målgrupp med fysiska funktionsnedsättningar. Dagens boenden saknar idag god tillgänglighet för denna

⁹ Värde för Uppsala kommun föregående år.

¹⁰ Övägt medel för resultatnätverket R9.

målgrupp. För att förbättra stödet och stärka kompetensförsörjningen är det viktigt att främja samverkan mellan kommuner, regioner, universitet och intresseorganisationer och utveckla bättre metoder och utbildningar för att möta behoven.

Tidiga och förebyggande insatser för att stärka folkhälsan

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Nämndens verksamhet har redan idag fokus på förebyggande insatser vilka bedöms bli än mer angelägna framöver. Inte minst med anledning av den nya socialtjänstlagen, vilket bland annat innebär att insatser utan behovsprövning kan ges i större utsträckning samt krav på att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och vara mer lätt tillgänglig.

De psykiatriska diagnoserna ökar, särskilt neuropsykiatriska diagnoser som ADHD och autism. Ökningen gäller främst lindrig till måttlig psykisk ohälsa och inte svåra psykiatriska tillstånd. Detta har lett till att det är allt fler som söker insatser från kommunen, som därför behöver ställa om till fler öppna insatser så att den enskilde kan få hjälp snabbare.

Nya insatser behöver utvecklas till målgruppen inom socialpsykiatri, bland annat inom träffpunktsverksamheterna, för att öka möjligheterna till sysselsättning och arbete.

Det är många unga personer med funktionsnedsättning som trots arbetsförmåga står utanför arbetsmarknaden. Under 2026 kommer förvaltningen att samarbeta med arbetsmarknadsförvaltningen för att skapa förutsättningar för att målgruppen ska komma ut i arbetslivet. Detta samarbete sker inom ramen för utvecklingsarbetet ”Arbete till alla”.

Bostad med särskild service LSS 9:9

År 2035 bedöms totala behovet av bostäder vara cirka 986 lägenheter. Idag finns 717 lägenheter vilket gör att det behövs 269 nya lägenheter inom planperioden, förutsätt att fortsatt ramupphandling av insatsen är cirka 130 lägenheter. Utredningar pågår för att hitta lösningar för att tillgodose underskottet och komma i balans. Det finns en rad faktorer som kan påverka prognosen, det kan exempelvis ske större förändringar mellan åren i antalet personer som flyttar eller avlider. En annan faktor som kan påverka prognosen är lagförändringar.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Konkurrensen om utbildad personal inom vård- och omsorgssektorn förväntas fortsätta öka framöver, inte minst som en följd av ökande pensionsavgångar. Brist på legitimerad personal riskerar i yttersta fall att få negativa konsekvenser för nämndens möjligheter att bedriva en säker vård samt möjligheten för nämnden att bedriva sitt grunduppdrag.

I Uppsala kommun finns en rekommendation med ett riktmärke för antal medarbetare per chef. Inom omsorgsnämnden är riktmärket max 30 medarbetare per chef, detta riktmärke har nåtts, med endast några få undantag. Rekommendationen innebär en ambitionshöjning som skapar ytterligare utmaningar inom kompetensförsörjningen av chefer och som även medför ekonomiska konsekvenser.

Digital teknik för nämndens brukare

Digital teknik och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för personer med funktionsnedsättning. Införande av välfärdsteknik och trygghetsskapande teknik innebär att arbetet blir mer resurseffektivt och kan bidra till att öka tryggheten hos brukarna genom mer förutsägbarhet och tydlig information. Vid införande av välfärdsteknik och trygghetsskapande teknik ska hänsyn tas till brukares behov, funktionsförmåga, önskemål och personliga integritet.

Tekniken skapar nya mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam och interagera oberoende av tid och rum. Tekniken kan bidra till att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Personer med funktionsnedsättning kan vara mer sårbara för bedrägeri som är kopplat till digital teknik. Utbildning bör erbjudas till målgruppen om bedrägerier för att de ska kunna använda tekniken på ett tryggt och säkert sätt.

Språkrav och språkutveckling

Goda språkkunskaper i det svenska språket är en förutsättning för att arbeta patientsäkert och att kunna ge en god vård och omsorg. Brukarna ska kunna prata svenska med kommunens medarbetare. De språkproblem som förekommer i verksamheten kan få negativa konsekvenser för våra brukares trygghet och säkerhet samt medarbetarnas arbetsmiljö.

Det pågår en rad språkutvecklande insatser som riktar sig till medarbete, bland annat görs en kompetenskartläggning för att utvärdera vilka språkutvecklande insatser som enskilda medarbetare har behov av. Det finns även digitala språkutvecklande verktyg och en kurs i yrkessvenska. Inom vård- och omsorgsförvaltningen finns exempelvis språkstödare och språkombud som arbetar med språkutvecklande insatser.

Ett ökat fokus på språkrav och språkutveckling kommer att behövas i samband med att lagändringen i socialtjänstlagen träder i kraft.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri med oseriösa aktörer inom vård och omsorg bidrar till att enskilda personer riskerar att bli utsatta för undermålig eller skadlig vård och omsorg. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för välfärdssystemet. Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare och en högre grad av otrygghet.

I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta omfattar påverkansförsök, desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare. Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat.

Förvaltningen behöver även fortsättningsvis arbeta aktivt med att förebygga och motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan.

Lagändringar

En ny socialtjänstlag trädde i kraft 1 juli 2025, vilket bland annat innebär att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning samt att fler öppna och förebyggande insatser möjliggörs. För att genomföra dessa insatser behöver socialtjänsten utveckla nya arbetssätt och metoder. Detta kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden under de närmaste åren.

Lagändringen för statliga huvudmannskapet för personlig assistans har tidigare varit planerad till den 1 januari 2026, tidplanen för införande har dock förskjutits. Försäkringskassan säger ett bestämt nej till att personlig assistans förstatligas i januari 2026. Försäkringskassan anser att man behöver minst två år av förberedelser för ett samlat statligt huvudmannskap – räknat från att lagändringar och förordningar beslutats. Hur lång tid detta tar är oklart.

Det finns ett förslag om att språkrav införs i Socialtjänstlagen den 1 juli 2026, för att uppnå språkravet och språkutveckling föreslås ett antal åtgärder som syftar till att bidra till en förbättrad, god och enhetlig språknivå.

Plan- och byggnadsnämnden

Plan- och byggnadsnämnden ansvarar för beslut och rådgivning enligt plan- och bygglagen, inklusive de lagar och andra föreskrifter som hör till denna lag, med undantag för översiktsplanering. Andra lagar och föreskrifter är exempelvis plan- och byggförordningen och Boverkets byggregler. Plan- och byggnadsnämnden planerar för, och ger förslag till, inrättande av områdesskydd såsom natur- och kulturresevat. Nämnden har också ansvar för uppgifter enligt lagen om bostadsanpassningsbidrag.

Viktiga händelser under året

Omvärld – fortsatt lågkonjunktur och oförutsägbart världsläge

Den vikande byggkonjunkturen har haft en direkt påverkan på nämndens verksamhet. Detta tillsammans med osäkerheter i världsläget har inneburit försiktighet och avvaktande. Under 2023 påverkades bygglovsverksamheten kraftigt och under 2024 och 2025 har också detaljplaneverksamheten påverkats av konjunkturen. Efterfrågan och takten i planläggningen har minskat.

Invärd – arbete med ledtider och effektivitet

Inom nämndens verksamhet har en fortsatt lägre konjunktur märkts på att detaljplaneefterfrågan är lägre. I ett vikande tryck behöver nämndens verksamhet säkra framdriften så att lågt tryck inte innebär ineffektivitet. Verksamheten arbetar med en omställning till att all ärendeproduktion ska bära sin egen kostnad. Samtidigt ska målsättningar om kortare ledtider också skapa förutsägbarhet och snabbare framdrift av ärenden.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 24 Plan- och byggnadsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	46	-1	0
Vård och omsorg/bostadsanpassningar	33	1	2
Nämnden totalt	81	0	2

Plan- och byggnadsnämndens resultat 2025 var ett nollresultat.

Detaljplaneintäkterna var 6 miljoner kronor lägre än budget, vilket delvis balanseras av lägre personalkostnader än budgeterat. Avvikelsen förklaras av att pågående ärenden inte beslutades enligt plan samt förskjutning av tidplaner i ärenden där timbaserad taxa tillämpas.

Under året har åtgärder vidtagits för en ekonomi i balans, däribland prioritering av planer och omförhandling av avtal för en snabbare övergång till timtaxa. Andelen ärenden med timbaserad taxa var 70 procent 2025.

Kostnaderna för verksamheten Vård och omsorg/bostadsanpassning följer av vilka bidragsbelopp som söks, beviljas och betalas under året. Utbetalda bostadsanpassningsbidrag 2025 blev 1 miljon kronor lägre än budgeterat.

Investeringar

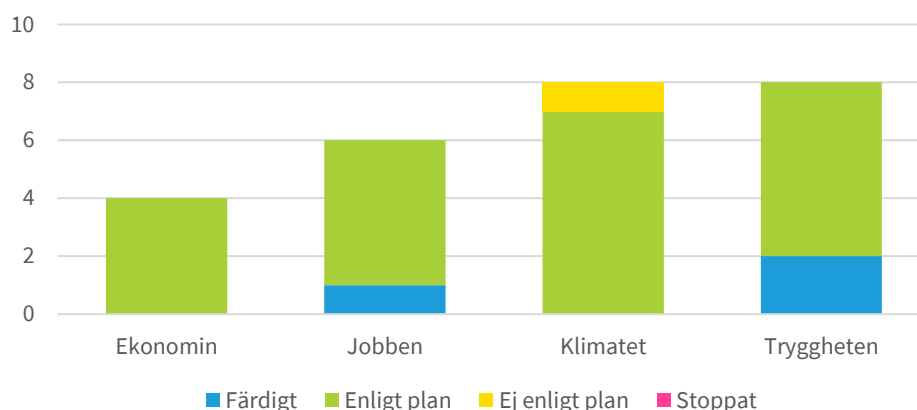
Tabell 25 Plan- och byggnadsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	0,4	0,0	0,2

Plan- och byggnadsnämndens har 2025 inte nyttjat några investeringsmedel av investeringsbudgeten som uppgick till 0,4 miljoner kronor. Medlen var avsatta för fortsatt digital utveckling samt inventarier.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Plan- och byggnadsnämnden har blivit färdig med tre av kommunfullmäktiges uppdrag. 22 uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

Figur 16. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämnden bedömer att fokusområde Ekonomin har uppfyllts helt under 2025 och att fokusområde Jobben, Klimatet och Tryggheten har uppfyllts i hög grad. Nedan redovisas några exempel från måloppfyllelsen.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Automatiserade funktioner, som påminnelser och ärendehantering, effektiviserar verksamheten och fortsätter att utvecklas. Fortsatt digitalisering av detaljplaner för att öka samhällsnyttan och förenkla företagsprocesser.
- Förskjutet konjunkturläge påverkar tidplaner och bostadsproduktion och ger försenade detaljplaner, vilket även påverkar intäkterna.
- Bygglovsverksamheten har stabiliserat sig och anpassat sig till rådande konjunktur. En liten uppgång har noterats i inkomna lov och anmälningar. Antalet förhandsbesked har minskat under 2025.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Flera nya metoder för tidiga dialoger har prövats, bland annat i Sävja och Norra Sunnersta.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Användning av klimatanalysverktyg och utveckling av samarbete för att bedöma klimatpåverkan och klimatanpassning.
- Fördjupad kunskap om Cinnoberbagge och arbete för långsiktig tillämpning av artskydd.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Planläggning av kvarteret Gymnastiken och Flustret ska skapa en tryggare och mer aktiv stadsbild, med tydligare kopplingar mellan torg och parker.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Under det senaste decenniet har intresset för nybyggnation i Uppsala ökat, och samtidigt har kraven på hållbarhet, kvalitet och digitalisering stigit. Detta har lett till att

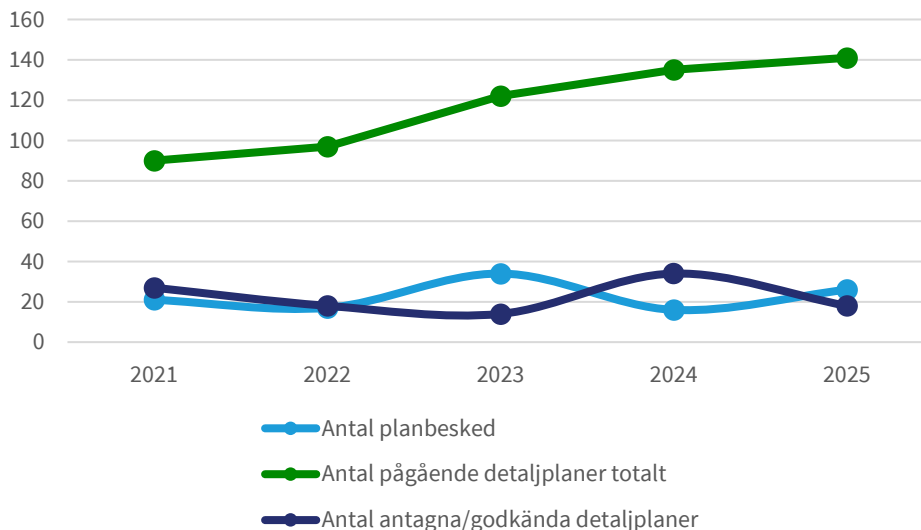
nämnden har anpassat sina arbetssätt för att hantera ett stort och varierande ärendetryck.

Nämnden följer noggrant lagstiftningsutveckling, särskilt inom klimatområdet och bygglagstiftning. Ett exempel på förändringar är övergången till funktionskrav i Boverkets byggregler från och med 1 juli, där samhällsbyggnadssektorn får större ansvar för att hitta lösningar och verifieringsmetoder. Ett annat exempel är den nya ändringen i plan- och bygglagen den 1 december. Den har bland annat givit fastighetsägare lättnader och mer tydlighet i lovplikten. Förändringen i plan- och bygglagen har även givit nämnden ett utökat ansvar för ajourhållning av primärkartan vid byggnationer kopplade till enbostadshus. Ett ansvar som tidigare låg på fastighetsägaren.

Detaljplaner, bygglov och geodata

Uppsala har en hög tillväxt jämfört med många andra delar av Sverige och det byggs mycket i Uppsala. Nämnden bidrar till tillväxten genom att se till att ta fram detaljplaner som gör det möjligt att bygga bostäder och verksamhetslokaler. Detaljplanerna har under senare år har blivit större och mer komplexa som en följd av starkare politisk styrning över samhällsutvecklingen på både nationell och lokal nivå.

Behovet av detaljplaneläggning blir mer diversifierat. Trenden med stora detaljplaner i stora samhällsbyggnadsprojekt fortsätter. Under 2025 syns en förändring i de uppdrag som finns genom att de planbesked som inkommer är av en enklare karaktär än tidigare. På helhet och över tid finns en trend om ett minskat behov av planläggning och komplexitet.

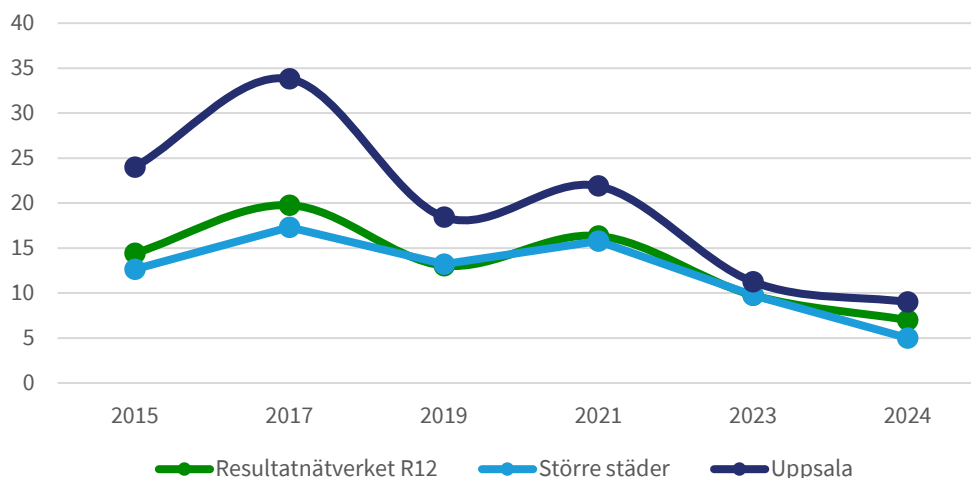

Figur 17. Antal detaljplaner i olika skeden i Uppsala 2021–2025. Källa: Nämndens egen statistik.

Sedan 2021 finns jämförbar statistik för hur många beslut kommuner har fattat om att anta en detaljplan under de senaste två åren. Där framgår att Uppsala ligger högt jämfört med liknande kommuner. Uppsala ligger i nivå med storstäderna Stockholm och Göteborg och ligger högre än Malmö.

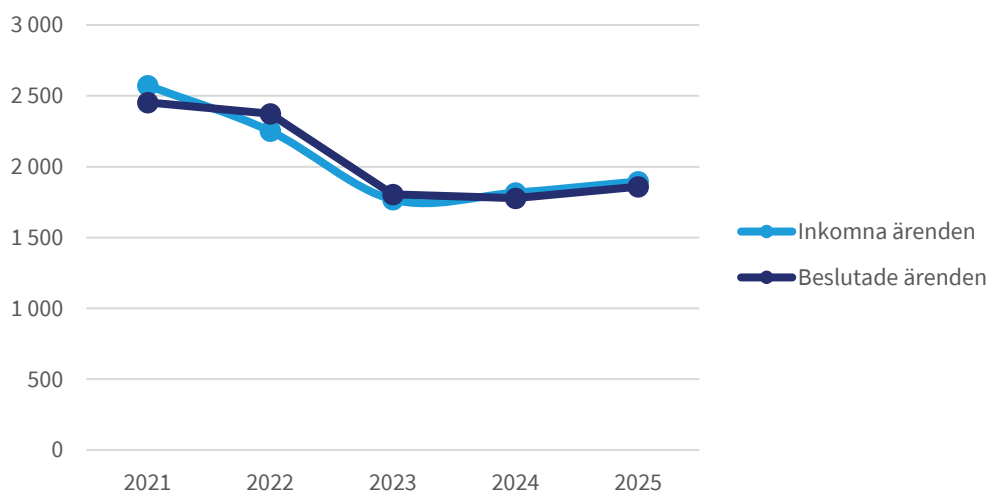
Den höga mängden detaljplaner har bidragit till att Uppsala har en jämförelsevis stor mängd bostäder i planberedskap, det vill säga hur många bostäder som kan byggas med stöd av gällande detaljplaner. Under senare år har Uppsala haft en planberedskap som har varit bland de högsta i landet med hänsyn till befolkningens storlek.

Takten i byggandet har stabiliserats de senaste tre åren. Fram till lågkonjunkturen hade Uppsala bland de absolut högsta nivåerna i landet på antalet bostäder som fått bygglov i förhållande till befolkningens storlek.

Figur 18. Antal bostäder som beviljats bygglov under de senaste två åren per 1000 invånare i Uppsala jämfört med liknande kommuner i Resultatnätverket R12 och kommungruppen Större städer. Senaste mätpunkten avser 2023–2024. Källa: Kolada (N07925).

I och med lågkonjunkturen har byggandet stannat av i hela landet men har stabiliserat sig under 2023 och 2024 samtidigt ser vi en liten ökning under 2025. Detta kan vi också se i Uppsala där både antalet nya ärenden och beslutade ärenden har ökat med nästan 10 procent sedan 2023. Samtidigt är det fortfarande en låg nivå jämfört med toppåren 2021 och 2022.

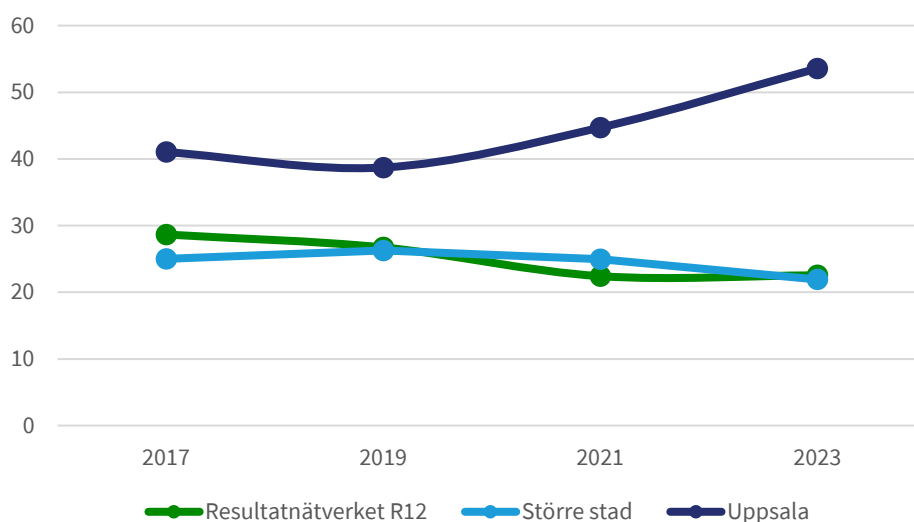
Figur 19. Antal inkomna och beslutade ärenden inom bygglov för åren 2021–2025. Källa: Egen statistik.

En svag återhämtning i antalet ärenden har noterats och vi kan se att det kommit in och beviljats något fler större ärenden än 2023–2024. Trots detta har antalet beviljade bostäder minskat kraftigt.

Ledtider för detaljplaner påverkas av storlek och ambitionsnivå. Under året publicerades en nationell jämförelse av ledtider, där uppgifter om bygglov från Uppsala nu ingår. Ledtiderna för detaljplaner har ökat något, vilket kan förklaras av anpassning av personalresurser och antagande av äldre detaljplaner, vilket påverkar statistiken. Uppsala har haft en av de högsta produktionsstakterna för påbörjade bostäder i flerbostadshus i relation till befolkningsstorleken, men också förhållandevis

långa ledtider. Detta beror på att kommunen nu gör större och mer komplexa detaljplaner än tidigare, särskilt för samhällsbyggnadsprojekt på kommunal mark, som i Östra Salabacke, Rosendal och Ulleråker. Samma arbetssätt fortsätter i de sydöstra stadsdelarna. Större detaljplaner tar längre tid att genomföra.

En annan faktor som leder till längre ledtider är överklaganden, vilket förlänger tiden från antagande till laga kraft. I kommuner med en högutbildad befolkning är det generellt sett vanligare med överklaganden. Annan nationell statistik bekräftar att Uppsala har en hög andel detaljplaner som överklagas.

Figur 20. Andel överklagade detaljplaner för Uppsala under de senaste två åren i jämförelse med kommungruppen Större städer och Resultatnätverket R12. Källa: Kolada (N07928).

Nämnden arbetar tillsammans med kommunstyrelsens samhällsbyggande verksamheter för att öka delaktigheten för kommuninvånarna i tidiga skeden av samhällsbyggandet. Det förväntas även minska mängden överklaganden.

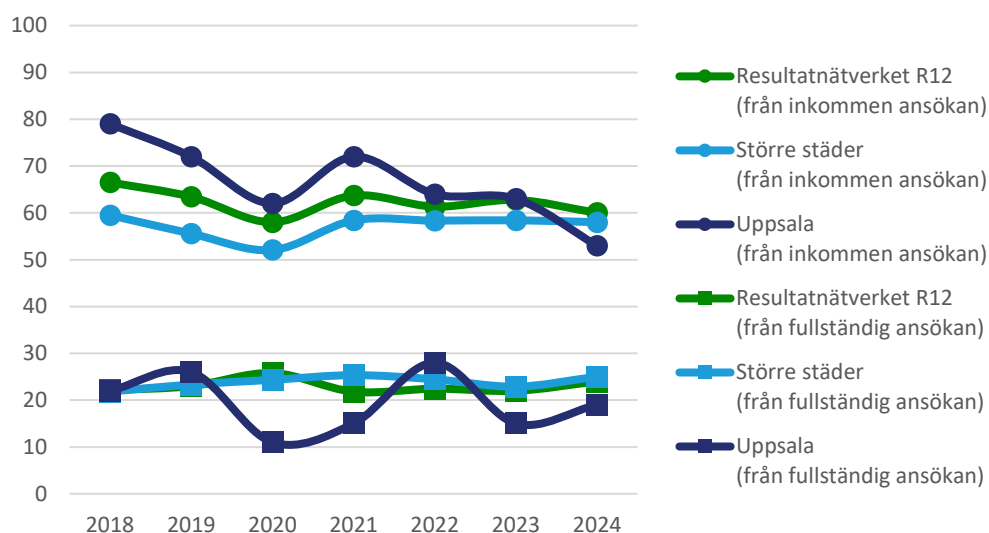
Olika steg inom detaljplaneprocessen har olika ledtider. Ledtidsindex blir ett sätt att bidra till utveckling av nämndens verksamhet. Vid jämförelser mellan Västerås som ligger i topp och Uppsalas verksamheter så finns likheter i kompetens och organisering som kan ge genomslag i Uppsalas åren som kommer. Det handlar bland annat om att ha miljökompetens direkt knuten till huvudprocessen, att arbeta för att inte ha en "plankö". Där finns också jämförelser som förklarar varför det finns skillnader exempelvis storlek och komplexitet på planers avgränsning både i geografi och i antal berörda aktörer, samt i hur tiden för planerna mäts.

Den genomsnittliga handläggningstiden för bygglov har sjunkit från 3,4 veckor år 2023 till 2,7 veckor år 2024 och till 2,8 veckor år 2025. Andelen ärenden som hålls inom de lagstadgade 10 veckorna ligger i princip kvar på 97 procent mellan 2023–2025. Den kortare handläggningstiden gynnar både invånare och företag samt den kommunala ekonomin.

Verksamheten har fortsatt att effektivisera handläggningen genom ökad digitalisering, bland annat genom automatiserade moment som påminnelsebrev. Dessa insatser har förenklat processerna och bidragit till kortare handläggningstider. Parallellt har arbetet fokuserat på att effektivisera ekonomiadministration och hantering av allmänna handlingar. Det har lett till minskade kostnader utan att påverka kvaliteten i leveransen. Ett förbättrat arbetssätt för ärendefördelning har minskat den administrativa belastningen och förbättrat matchningen mellan ärenden och handläggare.

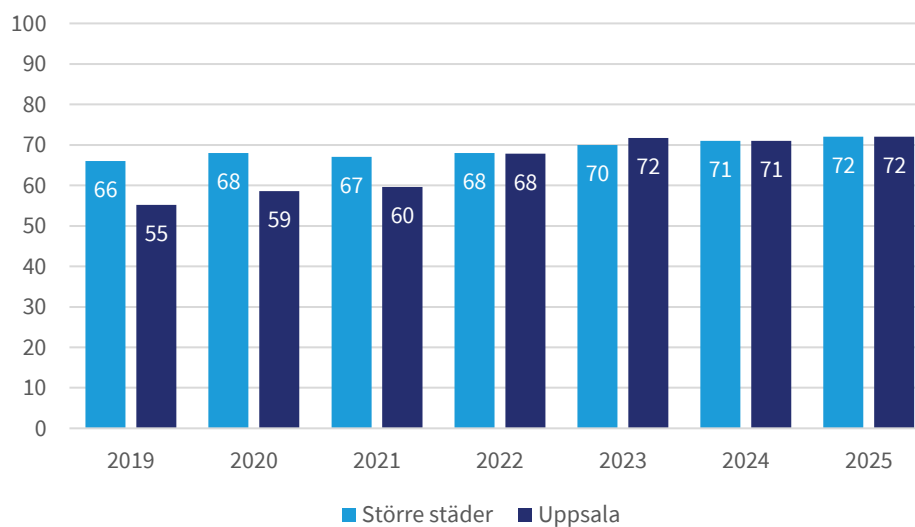
Under året har fyra handläggartjänster omfördelats till områden med större behov. Denna resursförflyttning har stärkt verksamhetens fokus på kärnuppdraget och bidragit till en mer effektiv handläggningsprocess.

På nationell nivå varierar handläggningstiden för nybyggnation av en- och tvåbostadshus. Uppsala ligger i nivå med genomsnittet för kommungruppen större städer. När kompletta ansökningar lämnas in har Uppsala ofta haft kortare handläggningstid än övriga kommuner i gruppen, även om en viss ökning noterades under 2022.

Figur 21. Handläggningstider i antal dagar för bygglov för nybyggnad av en- och tvåbostadshus. Utveckling över tid jämfört med större städer. Källa: Kolada (U00810 och U00811).

Bygglovsverksamheten ingår sedan många år i en nationell kundundersökning. Uppsalas invånare och företag har tidigare varit mindre nöjda med bygglovsverksamheten än invånare och företag i jämförbara kommuner, men under senare år har nöjdheten i Uppsala ökat påtagligt.

Figur 22. Nöjd-Kund-Index (NKI) utifrån företagens uppfattning om Uppsala kommuns bygglovsverksamhet. Utveckling över tid. Resultat för 2025 är preliminära. Källa: nationella nöjdhetsundersökningen Insikt (öppna jämförelser).

Enligt preliminära siffror för 2025 har ligger Uppsala numera runt genomsnittet för jämförbara kommuner med särskilt höga resultat på frågor som rör bemötande och tillgänglighet.

Det finns flera anledningar till att resultaten har förbättrats under senare år, bland annat:

- Verksamheten har utvecklat sitt förbättringsarbete där alla medarbetare lyfter in förbättringsförslag och är med och genomför dem.
- Verksamheten tar fortsatt med en tidig kontakt i ärendena för att räta ut eventuella frågetecken och hinder för att få till en smidig handläggning.
- Verksamheten har haft ett starkt fokus på medarbetarnas arbetssituation och därför utvecklat ledarskapet och organiseringen.

Bostadsanpassningsbidrag

Bostadsanpassningen har i år haft en minskning av antal inkomna ansökningar i jämförelse med 2024, under 2025 har det kommit in 1 529 antal ansökningar. Däremot har verksamheten arbetat i kapp delar av den kö som uppstått sedan 2023, och ligger nu på en väntetid på fyra veckor. Andelen som rör bostadsanpassning för barn har sjunkit något i år och det är en betydligt större andel pojkar än flickor som sökt bidrag i åldern 0–21 år. De flesta barn och ungdomsärenden är ofta kostsamma och komplexa. Vi ser att antalet äldre som ansöker om bostadsanpassningsbidrag är högt, där kvinnorna fortsatt är betydligt fler än männen, men värt att notera är att andelen män över 95 år är signifikant högre i år än förra året, även om det är betydligt färre än antalet sökande kvinnor i samma ålderskategori.

Genom bostadsanpassningsbidraget hjälper nämnden personer med funktionsnedsättningar att bo kvar hemma och bli mer självständiga. Under de senaste tre åren har närmare 1500 personer årligen fått sina ansökningar beviljade, vilket har ökat deras självständighet.

Sedan 2007 har verksamheten haft ett systematiskt kvalitetsarbete, som 2020 ledde till Uppsala kommuns kvalitetspris. Förbättringsarbetet har pågått kontinuerligt, men på grund av lägre bemanning har vissa insatser fått prioriteras ned. Återkoppling från invånare och dialog med entreprenörer har fortsatt, medan fokus på kollegial utveckling och trivsel har varit viktigt för att hantera den höga arbetsbelastningen. Fokus ligger även på att upprätthålla hög servicenivå och rättssäkra beslut.

Enligt en nöjdhetsundersökning från 2025 har det hänt en hel del med den generella nöjdheten, som gått ner under året, men från oktober månad har nöjdheten stigit från 82 procent till 92 procent fram till årsskiftet, vilket är en kraftig ökning på kort tid. Nämndens verksamhet ser en tydlig korrelation mellan rätt bemanningsnivå och nöjda kommuninvånare. Nöjdhetsnivåerna ligger på en hög nivå generellt. De sökande är signifikant nöjdare med verksamhetens professionalitet och kompetens, liksom tillgängligheten och framför allt har den generella nöjdheten ökat. Däremot är nöjdheten kring handläggningstider lägre, vilket inte är så konstigt med tanke på de långa väntetiderna som varit under året fram till oktober. Många ansåg också att de fått ett mer självständigt liv tack vare anpassningen.

Framtida utmaningar

Att fortsätta volym- och kompetensanpassa verksamheten för att möta behoven efter konjunkturläget

Uppsala har historiskt påverkats mindre än de flesta kommuner av lågkonjunktur tack vare det geografiska läget och den stora offentliga och långsiktiga verksamhet som finns i Uppsala genom två universitet. Nu är dock även Uppsala påverkad av konjunkturen med lägre bostadsbyggande.

För att möta lågkonjunkturen inom nämndens verksamhet arbetar nämnden med flexibilitet i organisationen, kompetensutveckling och teknisk utveckling. Det ändrade konjunkturläget innebär ett behov av att anpassa verksamheten till de ändrade behov som finns hos Uppsalas invånare och näringsliv på kort sikt samt vara rustade för att stödja snabb utveckling när konjunkturläget ändras. Digitalisering och teknikutveckling ger både möjligheter att utföra samhällsuppdraget med mindre resurser och möjlighet att möta invånarnas och näringslivets förändrade behov och förväntningar.

Att stå redo med rätt processer (digitala, anpassade för kundens behov och möjligheter) och kompetens (automatiserade beslutsfunktioner där det är möjligt och specialistbehov för det ger mest effekt) för det behov som Uppsalaborna har är en framtida utmaning.

Ny praxis och ärendeflöde kopplat till bygglovslagstiftning från 1 dec 2025

Under året har riksdagen fattat beslut om en förenkling och justering av plan- och bygglagen. Den nya lagen syftar till att förenkla och effektivisera bygglovsprocessen genom att utöka antalet åtgärder som kan genomföras utan bygglov, ge fastighetsägare större handlingsutrymme och införa en mer områdesanpassad lovplikt. Förändringarna ska göra regelverket tydligare, minska administrationen och underlätta bostadsbyggande. Verksamheten behöver anpassa sig till den nya lagstiftningen som kan påverka både ärendemängd och förutsägbarhet med ny praxis inom lagstiftningen.

Att bidra till trygghet i samhället i osäkert läge

Fortsatta oroligheter i världen tillsammans med lokalt ökat våld bidrar till en oro i samhället. Den senaste femårsperioden med pandemi, krig i vår närhet och lokala våldsdåd har stärkt krisberedskapen långsiktigt och för akuta händelser.

Nämndens verksamhet behöver löpande utvärdera vad som kan göras i samhällsbyggandet för att stödja trygghet i samhället på nationell och lokal nivå. Detta genom allt från planering av trygga boendemiljöer, planering av arbetsplatser och skolor, samt planering av allmänna platser anpassade till framtida behov så att de har förutsättningar att vara välbesökta. För att nå ambitionerna om ett effektivt och hållbart samhällsbyggande krävs det att nämndens verksamhet har en god förmåga till samverkan inom hela kommunkoncernen.

Att fortsätta verka för hållbarhetsfrågorna i samhällsutvecklingen

Samhällsbyggandet ska bidra till social hållbarhet i det lokala och stå redo för påverkan från yttre omständigheter (ha tillgång till digital information, möjliggöra utveckling av funktioner som behövs).

Nämndens verksamhet ska följa och anpassa möjligheterna att göra klimatomställning utifrån ändrat kunskapsläge och möjligheter inom nämndens verksamhetsområde.

Räddningsnämnden

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner, där Uppsala kommun är värdkommun. Räddningsnämnden styrs av alla tre kommuner främst genom ett avtal mellan kommunerna, ett reglemente och ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor. Dessa styrdokument är antagna av alla tre kommuners kommunfullmäktige. De avsnitt i Mål och budget som berör räddningsnämnden är framtagna i samråd med Tierp och Östhammars kommuner.

Räddningsnämnden ansvarar för att bedriva en effektiv räddningstjänstverksamhet i Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner. Kommunstyrelserna i alla tre kommuner har en uppsyningsplikt över den gemensamma nämnden. Fullmäktige i alla tre kommuner har rätt att begära upplysningar från nämnden. Ordförande, vice ordförande och anställda i den gemensamma nämnden är skyldiga att lämna upplysningar vid alla tre kommuners fullmäktigesammanträden. Ledamöter i alla tre kommuners kommunfullmäktige får ställa interpellationer eller frågor till nämndens ordförande. Nämnden ska också granskas av revisorer från alla tre kommuner. Hela rättsfiguren kan karaktäriseras som en hybrid, invävd i alla tre kommuner med en stark karaktär av egenregiverksamhet. Nämndens verksamhet omfattar olycksförebyggande verksamhet, tillsyn, rengöring och brandskyddskontroll, räddningsinsatser och olycksutredning enligt lagen om skydd mot olyckor. Nämndens verksamhet omfattar också tillståndsgivning och tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor. Nämnden ska stödja andra nämnder i alla tre kommuner inom sitt kompetensområde.

Omvärldsläget har medfört att planeringsförutsättningarna för brandförsvarets förmåga ändrats från att tidigare varit en lägenhetsbrand, till att idag vara kriget som dimensionerande faktor. Det innebär att brandförsvaret behöver skapa förmåga att hantera krigets kontext och räddningstjänst under höjd beredskap, vilket omfattar allt från skyddade ledningsplatser, urban sök- och räddning till minröjning. Förändringen ställer höga krav på kompetens, utbildning, utrustning och materiel men också säkerhetsaspekter så som skalskydd, säkerhetsskydd med mera.

Civilplikten har återaktiverats och målbilden är att det till år 2033 ska finnas 33 000 brandmän och befäl i Sverige, vilket är en fördubbling jämfört med idag. Brandförsvaret förväntas ta emot de civilpliktiga och ansvara för att bedriva repetitionsutbildning, material och ledning.

Nämnden har sex inriktningsmål som finns i handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt lagen om skydd mot olyckor:

- Kommuninvånarna kan och vill ta ansvar för sitt brandskydd
- Tillsyn och annan myndighetsutövning ger trygga och brandsäkra miljöer
- Särskilt riskutsatta har ett bra brandskydd
- Samhället utformas hållbart kring brandskydd och riskhänsyn
- Skador till följd av bränder och andra olyckor minimeras genom snabba, säkra och effektiva räddningsinsatser
- Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället

Nämnden ska också i möjligaste mån inom sitt ansvarsområde medverka till de kommunövergripande målen från Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner.

Nämndens budget utgår från en årlig uppräknings av kommunbidragen med prisindex för kommunal verksamhet (PKV). Indexet är framtaget av Sveriges kommuner och regioner (SKR). Efter uppräknings kan nämndens budget sänkas eller höjas beroende på exempelvis rationaliseringskrav, uppdrag och förändrade lokalhyreskostnader.

Viktiga händelser under året

Räddningsnämnden har tagit över hela Viktoriaanläggningen sedan hotell- och konferensverksamheten lades ner. Målsättningen har varit att hitta lämpliga hyresgäster med koppling till blåljusverksamheten och att därefter göra området till skyddsobjekt. Nämnden har dessutom initierat ett arbete med Region Uppsala om att placera ambulanshelikoptern på Viktoriaområdet. Ändringar i kraven på dygnsvila har fortsatt inneburet stora utmaningar under året. Nämnden har dock fått vissa undantag från kraven vilket underlättat för verksamheten.

Brandförsvaret har tagit initiativ till en bättre samverkan med polismyndigheten och ambulanssjukvården. Funktionsansvariga för respektive aktörs ledningsfunktion har träffats regelbundet för att utveckla det operativa samverkansklimatet, samtidigt har det införts fredagsövningar där tjänstgörande befäl från de tre aktörerna övar aktuella och planerade händelser. Vid årets slut har brandförsvaret konstaterat att samverkan blivit bättre.

En omfattande skogsbrand har inträffat i Lunsenområdet mellan Uppsala och Knivsta. Till en början bedömdes det vara en naturligt orsakad skogsbrand, men snart stod det klart att branden var anlagd och bestod av hela fem olika brandhärdar. Givet den eländiga terräng som området utgjordes av hade brandförsvaret utmaningar i att nå de olika bränderna och begärde därför biträde både av polishelikopter och MSB:s flygande resurser i form av vattenbombande helikoptrar. Tillsammans med ett mycket stort antal enheter från hela räddningsledningssystemet kunde räddningsinsatsen avslutas tre dygn senare. Brandchefen har därefter fattat beslut om att externt utreda insatsens effektivitet med fokus på ledningen.

Samverkansorganet Räddningsregion östra Svealand (RRÖS) som startade 2023 har under 2025 fortsatt att utvecklas. Samverkan mellan räddningstjänsterna är nödvändig både operativt och förebyggande för att få en tillräckligt bra förmåga att hantera olika sorters olyckor. Under året har en ny samordningsgrupp med fokus på civilt försvar bidragit till samordning mellan räddningstjänstorganisationerna.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 26 Räddningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	1	0	0
Infrastruktur, skydd m.m	213	0	2
Nämnden totalt	215	0	2

Räddningsnämndens resultat 2025 var ett nollresultat.

Intäkterna och kostnaderna tog ut varandra och var båda 5 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket främst berodde på att nämnden fått statsbidrag och genomfört inköp av larmställ för civilt försvar. Nämnden har även genomfört extra inköp av

brandslang, skumvätska och övrig räddningsutrustning. De extra inköpen av räddningsutrustning var främst för att förstärka det civila försvaret.

Investeringar

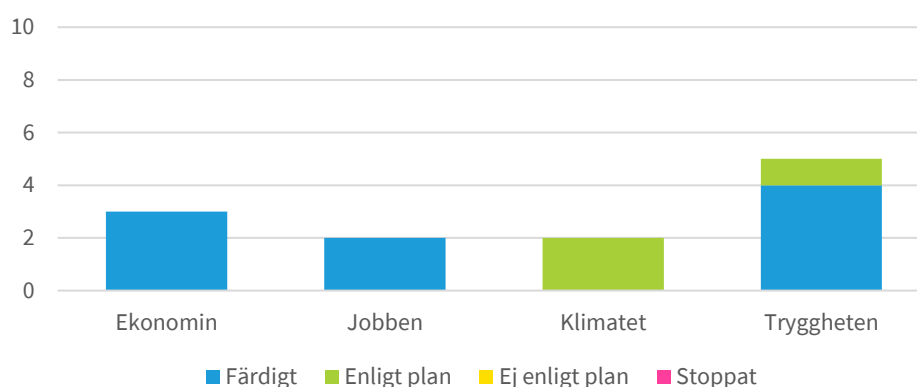
Tabell 27 Räddningsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	17	17	17

Räddningsnämnden genomförde 2025 investeringar motsvarande tilldelad investeringsbudget om 17 miljoner kronor. De större investeringarna omfattade brandfordon, testutrustning för andningsskydd och ett övningsfält vid Tierps brandstation.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Räddningsnämnden har blivit färdig med nio uppdrag från kommunfullmäktige. Tre uppdrag pågår enligt plan.

Figur 23. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämndens verksamhet styrs i första hand genom Handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst från 2025 enligt Lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet innehåller sex mål:

1. Kommuninvånarna kan och vill ta ansvar för sitt brandskydd
2. Tillsyn och annan myndighetsutövning ger trygga och brandsäkra miljöer
3. Särskilt riskutsatta har ett bra brandskydd
4. Samhället utformas hållbart kring brandskydd och riskhänsyn
5. Skador till följd av bränder och andra olyckor minimeras genom snabba, säkra och effektiva räddningsinsatser
6. Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället

Räddningsnämnden har i hög grad uppfyllt dessa målsättningar. För mål 6, ”Genom en god förmåga att verka vid kriser, höjd beredskap och krig bidrar brandförsvaret till totalförsvaret och tryggheten i samhället”, återstår mycket att genomföra innan målet kan anses vara helt uppnått men viktiga steg har tagits under 2025.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Kostnaden för räddningstjänstverksamheten uppgick 2024 till 1 088 kronor per invånare, vilket är något högre än medelvärdet vid jämförelse med andra kommuner inom kategorin större städer. En förklaring till den något högre kostnaden är att Uppsala kommun har en större landsbygd än de jämförda kommunerna. Kostnaden för räddningstjänstverksamheten beror mycket starkt på vilken beredskap för att hantera bränder och andra olyckor kommunen har. Kostnaden påverkas mycket lite av antalet olyckor som inträffar.

Verksamheten är väldigt mansdominerad avseende antal anställda. Olika åtgärder för att få en mer jämställd räddningstjänst har de senaste åren tagits men det finns mycket mer att göra för att nå målet och få en mer jämställd räddningstjänst.

Räddningsinsatser har genomförts effektivt och inom godtagbar tid. Ju snabbare och effektivare räddningsinsatser kan ske desto större är sannolikheten att rädda stora värden.

Den förebyggande verksamheten har utvecklats utifrån ny lagstiftning och fokus har även varit på att genomföra verksamheten rättssäkert.

Samarbetet med andra räddningstjänstorganisationer har fortsatt utvecklats och stärkts under 2025. Samarbetet möjliggör kvalitet och effektivitet, både vid förebyggande insatser, vanligt förekommande olyckor och i planering för kriser och krig.

Framtida utmaningar

Det fortsatt osäkra globala omvärldsläget, utvecklingen av säkerhetsläget i Europa och kriget i Ukraina har förändrat räddningsnämndens dimensioneringsförutsättningar radikalt. Istället för den vardagliga lägenhetsbranden som varit dimensionerande i årtionden, har kriget blivit fokus som planeringsunderlag. Det gör att nämnden snabbt har behov av att utveckla förmågan att verka vid samhällsstörningar och bedriva räddningstjänst under höjd beredskap. Räddningsnämnden ser stora utmaningar då den nuvarande förmågan är eftersatt sedan många år.

Klimatförändringar med mer extremväder ställer större krav på räddningsverksamheten.

Befolkningsutvecklingen i Uppsala kommun innebär att antalet äldre människor kommer att öka. Många bor också kvar i egen bostad även när mycket stöd i vardagen behövs. Räddningsnämnden poängterar vikten av att bra brandskydd som motsvarar dessa individers behov och att samarbetet mellan brandförsvaret och vård- och omsorgsförvaltningen som särskilt viktigt för ett tryggt och säkert boende för äldre som inte kan sätta sig själv i säkerhet vid en brand.

I takt med att Uppsala växer behöver också brandförsvarets verksamhet utökas. En ny brandstation i södra staden kommer troligtvis behövas när området byggs ut.

Socialnämnden

Socialnämnden ansvarar för individ- och familjeomsorg i alla åldrar (inte ekonomiskt bistånd). Det inkluderar stöd till barn, ungdomar och deras föräldrar, samt stöd till personer med missbruks- eller annan beroendeproblematik. Nämnden ansvarar också för bostadssociala frågor, mottagande av ensamkommande barn, socialt utsatta EU-medborgare, familjerättsliga frågor samt insatser för den nationella minoriteten romer. Socialnämnden ansvarar även för förebyggande ANDTS-arbete.

Viktiga händelser under året

Ny socialtjänstlag från och med 1 juli

Införande av nya socialtjänstlagen har i hög grad präglat nämndens arbete under året. En påtaglig del av nämndens verksamhetsutveckling har bestått av förberedande arbete för att säkerställa att nämnden har förutsättningar att möta kraven i den nya lagen. I samband med att lagen trätt i kraft har nämnden också behövt göra omställningar på flera plan, exempelvis ett strategiskt skifte med tonvikt på tidiga och förebyggande insatser, nya handlägningsprocesser i verksamhetssystemet samt anpassningar i dokumentation och uppföljning som skapar förutsättningar att arbeta datadrivet och kunskapsbaserat.

Införande av den nya socialtjänstlagen innebär bland annat att nämnden erbjuder fler insatser som både barn och vuxna kan ta del av utan biståndsbeslut enligt SoL. Under slutet av 2025 erbjuder nämnden mer än 40 olika typer av stödinsatser utan biståndsbeslut. Flertalet av dessa riktas till målgruppen ungdomar i åldern 15-17 år, och kan ges utan samtycke från vårdnadshavare.

Beslut att inrätta Nätverkscentrum

Nämnden har beslutat att inrätta ett nätverkscentrum som ett stöd till barn och unga som riskerar att behöva placeras utanför hemmet. Genom nätverkscentrum har nämnden stärkt förutsättningar att erbjuda målgruppen ett samlat stöd. På så sätt kan fler placeringar utanför det egna hemmet förebyggas och stödet i kontakt med nätverk och biologiska föräldrar stärks för barn som har placerats.

Brukarundersökning via Sveriges kommuner och regioner (SKR)

Socialnämnden deltog i SKR:s brukarundersökning under hösten 2025. Syftet med undersökningen är att samla in upplevelsen hos brukare och deras närstående, och på så vis få ett underlag för verksamhetsutveckling såväl som möjlighet att jämföra resultatet från undersökningen med andra kommuner som deltagit.

Sammantaget fick nämnden goda resultat i samtliga delar av undersökningen, men dessvärre lägre deltagande och svarsfrekvens än önskat.

Verksamhetsutveckling

Nämndens verksamhetsutveckling är kontinuerlig och pågår i flera spår. Här är några konkreta utvecklingsinsatser som skett under 2025:

- Nämnden har utvecklats sin samverkan med polisen inom ramen för BOB (barn och unga i organiserad brottslighet) för att minska risken att unga dras in i brottsliga miljöer.
- Föräldrastödsgrupper har utökats med 15 nya föräldrastödsutbildningar. Samtliga av dessa är fullbokade. Utökningen av föräldrastödsgrupperna bedöms fungera tidigt förebyggande för social problematik, men också fungera som en del i områdesarbetet och gör socialnämnden mer synlig och tillgänglig.
- Socialtjänsten närvaro i skolmiljön har vidareutvecklats. Arbetet med socialarbetare i skolan har under 2025 utvecklats till skolsociala team, där medarbetare från utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen tätt samarbetar för att säkerställa att barn- och ungdomar får det stöd de behöver och har en trygg miljö i skolan.

Krisberedskap aktiverad

Nämnden aktiverade sin krisberedskap under två tillfällen 2025. Det första tillfället var i samband med en brand i Tuna backar i januari, det andra i samband med skottlossning vid Vaksala torg, i april.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 28 Socialnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	5	0	0
Vård och omsorg om personer med funktionsnedsättning	0	-2	-4
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	235	-6	10
Barn- och ungdomsvård	728	-12	-32
Familjerätt och familjerådgivning	24	2	1
Flyktningmottagande	2	0	2
Nämnden totalt	994	-17	-24

Socialnämndens resultat 2025 var ett underskott om 17 miljoner kronor. Underskottet berodde på att volymerna och kostnaderna för vårdinsatserna inom både Barn och ungdomsvård och Missbrukarvård varit högre än budgeterat. Inom Missbrukarvård och övrig vård för vuxna minskade dock antalet insatser under året och kostnadsnivån var lägre i slutet av 2025 jämfört med i början av året.

Barn och ungdomsvården har komplexa ärenden och kostsamma placeringar. Den största kostnadsavvikelsen är inom HVB och familjehemsvården. Under 2025 har antalet orosanmälningar varit oförändrat jämfört med föregående år och även jämfört med 2023. Det råder en begränsad tillgång till lämpliga vårdplatser inom ramen för SoL- och LVU-placeringar. Det finns behov av att utveckla anpassade placeringsformer.

Nämnden beslutade under våren om ett antal åtgärder för en ekonomi i balans. Åtgärderna gav dock inte full effekt under 2025, men ger förbättrade ekonomiska förutsättningar för kommande år. Åtgärderna bygger på att säkerställa kapacitet och kompetens inom egen regi på HVB och öppenvård, utökade samarbeten för att minska antal vård dygn utanför eget hem samt minskade administrativa kostnader.

Arbetet med stabil bemanning har fortsatt under 2025. Nivån på inhyrd personal har mer än halverats jämfört med föregående år både under 2025 och 2024.

Investeringar

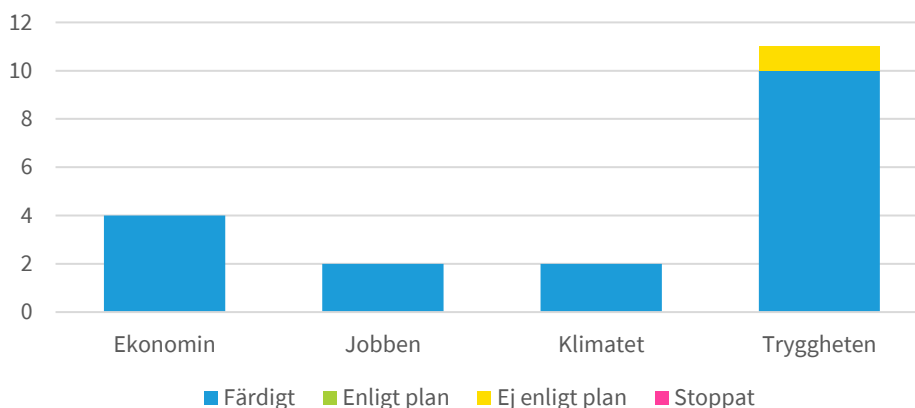
Tabell 29 Socialnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	1	0	0

Socialnämndens investeringsbudget 2025 uppgick till 1 miljon kronor för investeringar i inventarier. Under 2025 genomfördes dock inga investeringar.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Socialnämnden har blivit färdig med 18 uppdrag. Ett uppdrag är försenat.

Figur 24. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämnden kan konstatera att omställningen med anledning av den nya socialtjänstlagen, som trädde i kraft 2025, i hög grad har präglat arbetet under året. Förändringarna i lagstiftningen – men i synnerhet nämndens omställning i förhållnings- och arbetssätt – bedöms ha stor potential att öka uppfyllelsen av kommunfullmäktiges fokusområde på sikt såväl som att det har gett vissa resultat under 2025. Arbetet för att säkerställa att verksamheten är kunskaps- och erfarenhetsbaserad och datadriven samt utökat uppsökande och tidigt förebyggande arbete bäddar för ett Uppsala där den som behöver får stöd i tid, med en socialtjänst som är rustad att hantera en omvärld som präglas av osäkerhet och oro.

Nedan ges exempel på leveranser som bidragit till måluppfyllelse under året.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Fortsatt utveckling av effektiva arbetssätt genom automatisering, digitalisering och utveckling av verksamhetssystem i samband med införandet av ny socialtjänstlag. Detta har bidragit till att frigöra tid och resurser för kärnverksamheten samt stärkt rättssäkerheten i handläggningen.
- Insatser för att säkra en robust grundbemanning, minska beroendet av inhyrd personal och skapa hållbara arbetsvillkor. Arbetet har bland annat resulterat i lägre kostnader för inhyrd personal inom barn- och ungdomsvården.
- Stärkt ekonomistyrning, bland annat genom att minska vårddygn utanför eget hem till förmån för fler hemmaplanslösningar samt genom att utveckla uppföljningen av externa leverantörer.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Stärkt dialog med näringslivet genom återkommande branschråd och leverantörsträffar, vilket bidrar till ökad transparens, bättre förståelse för nämndens krav och förutsättningar samt mer långsiktigt hållbara samarbeten.
- Motverkat osund konkurrens och välfärdsbrottslighet genom förstärkta upphandlingsrutiner, systematiska kontroller av avrop och fakturor samt en fördjupad uppföljning av leverantörernas kvalitet och avtalsefterlevnad.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Insatser för att minska verksamhetens miljöpåverkan, öka andelen fossilfria transporter och säkerställa goda möjligheter till källsortering i verksamheterna.
- Deltagande i kommunövergripande samverkan för att ställa krav på miljö och klimat i upphandlingar samt genomfört en resvaneundersökning bland medarbetare som underlag för framtida åtgärder.
- Arbete med klimatanpassning och beredskap för extrema väderhändelser, bland annat genom att säkerställa att verksamheter i nämndens regi har förutsättningar att hantera större driftsstörningar.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

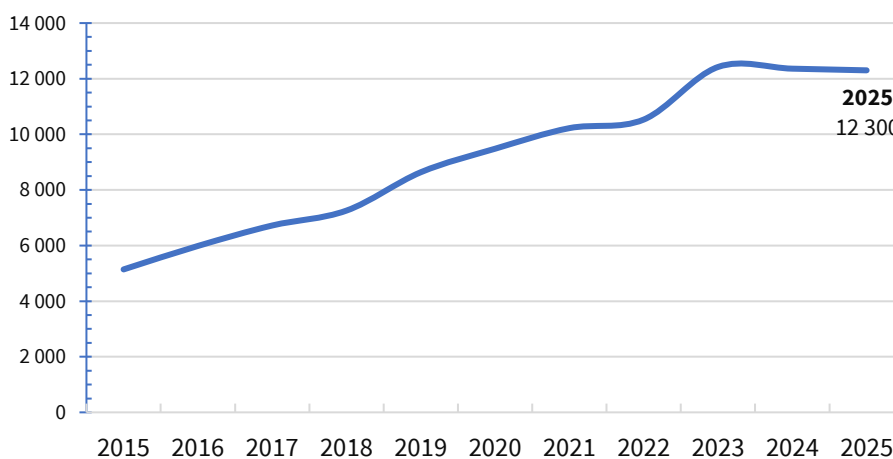
- Utveckling av arbetet med tidiga och förebyggande insatser för barn, unga och familjer, bland annat genom stärkt samverkan med förskola, skola, hälso- och sjukvård samt polis.
- Prioritering och vidareutveckling av arbetet mot ungdomsbrottslighet, våld i nära relation, hedersrelaterat våld och förtryck i samverkan med andra aktörer.
- Stärkt arbete för att motverka välfärdsbrottslighet och arbetslivskriminalitet, både inom den egna verksamheten och hos externa leverantörer.
- Insatser för att bryta segregation, förebygga hemlöshet och stärka integrationen, bland annat genom utökat uppsökande arbete och genom att permanenta samhällsväglare och kulturtolkare som en del av verksamheten.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Orosanmälningar inom barn- och ungdomsvården

Över tid har Uppsala sett en trend om att allt fler upprättade anmälningar om oro för barns beteende eller miljö. Med år 2024 bröts denna trend med något färre upprättade orosanmälningar jämfört med föregående år. För 2025 kan det konstateras att antalet anmälningar om oro är obetydligt högre, men marginellt färre barn omfattades av dessa. Jämfört med 2024 tycks 2025 vara närmast oförändrat avseende orosanmälningar.

Anmälningarna som upprättats under 2025 avsåg 5 464 barn.

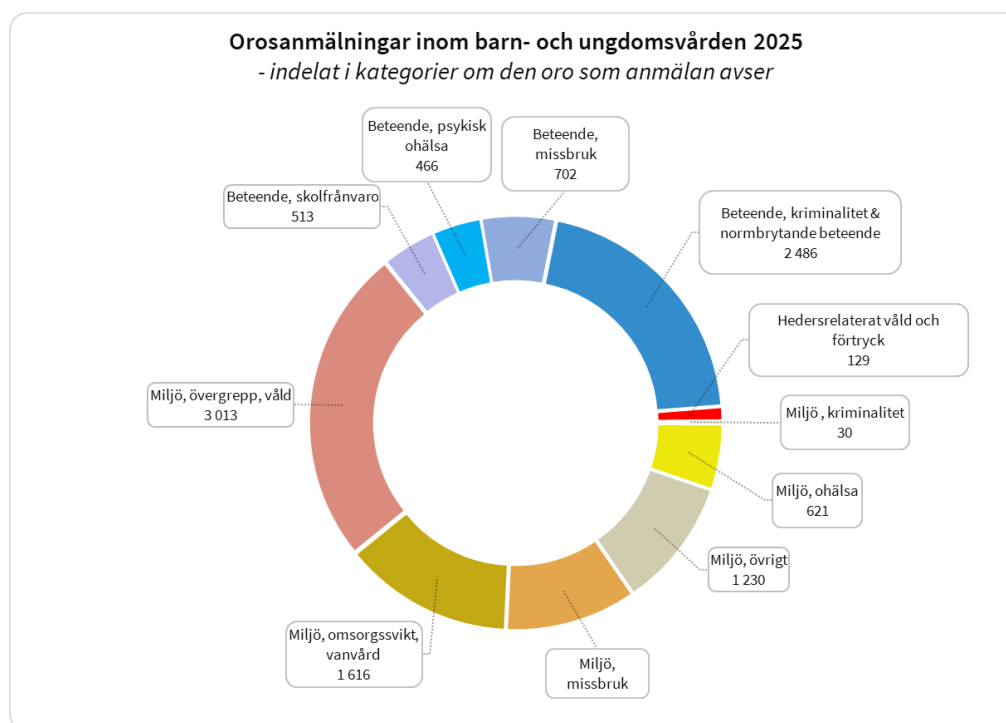

Figur 25. Orosanmälningar för barn och ungdomar 0-20 år, 2015-2025.

Antalet inkomna orosanmälningar bör inte tolkas entydigt som ett mått på hur många barn som far illa eller som ett direkt uttryck för kvaliteten i nämndens förebyggande arbete. En orosanmälan utgör en signal om misstänkt oro och kan efter utredning visa sig vara ogrundad. Vidare kan flera anmälningar avse samma barn, exempelvis vid olika tidpunkter, från olika anmälare eller till följd av förändrade omständigheter.

Även om orosanmälningarna indikerar hur utbredd den sociala problematiken är i Uppsala så spelar andra faktorer också in, och orosanmälningarna ger nämnden möjlighet att ta ställning till ett barns omständigheter för att ge stöd där det behövs. Helt säkert är att fler orosanmälningar medför ökade krav på personalresurser, eftersom anmälningarna behöver hanteras och bedömas. Av de 12 300 upprättade anmälningarna ledde 45 procent till beslut att ej inleda utredning. Det innebär att 55 procent av anmälningarna föranledde en vidare utredning, alternativt att anmälningen kopplats till ett redan pågående ärende.

Det är vanligast att oron avser omständigheter i barnets miljö (två tredjedelar), och den största kategorin inom oro för barnets miljö är misstanke om att barnet bevittnat eller utsatts för våld eller andra övergrepp. En av tre anmälningar avser oro för barnets beteende, och då är det vanligast att oron avser ett normbrytande eller kriminellt beteende hos barnet. Andelen av oro som avser normbrytande- eller kriminellt beteende som ökade märkbart under 2023, men fördelningen av orsaker till oro har legat relativt konstant sedan dess.

Figur 26. Fördelningen av orosanmälningar som upprättats 2025.

En skillnad som kan noteras är att fler orosanmälningar upprättas om skolfrånvaro, där anmälningarna utgjorde knappt 3 procent under 2024 men som ökat till 4,2 procent under 2025. Att fler orosanmälningar upprättas behöver visserligen inte betyda att problematisk skolfrånvaro ökat, utan kan exempelvis bero på ökad anmälningsbenägenhet hos skolorna. Oavsett ger dessa anmälningar nämnden bättre förutsättningar att fånga upp fler barn och ungdomar i ett tidigt skede, och på så vis få förutsättningar att förebygga ett mer påtagligt vårdbehov.

Det finns skillnader i orosanmälningar avseende pojkar respektive flickor. Av de 5 446 barn som omfattats av minst en orosanmälan var nästan 54 procent pojkar, och

dessutom upprättas i genomsnitt något fler orosanmälningar för pojkar än för flickor. Könsfördelningen är dock nästan jämn när oron avser barnets miljö – det är när oron avser barnets beteende som skillnaderna uppenbarar sig. I två av tre anmälningar med oro för beteende är det en pojke som är föremål för oron.

Orosanmälningar till socialnämnden kan göras av såväl allmänheten som av olika verksamheter och myndigheter. Den övervägande delen av anmälningarna upprättas dock av offentliga aktörer, andra myndigheter eller inom kommunens egen organisation.

När oron avser omständigheter i barnets miljö uppstår anmälningarna i stor utsträckning inom socialtjänsten. Det gäller både den egna nämndens verksamheter, andra delar av kommunens socialtjänst samt socialtjänster i andra kommuner. Socialtjänsten svarar för 28 procent av anmälningarna i denna kategori. Den näst största andelen kommer från vårdgivare, inklusive tandvården, som står för 22 procent av anmälningarna.

När oron i stället avser barnets beteende är fördelningen annorlunda. I dessa fall står Polismyndigheten för den största andelen anmälningar, med nära hälften av det totala antalet. Även skolan bidrar med en betydande andel, medan socialtjänst och vårdgivare svarar för en mindre del av anmälningarna.

Sammantaget har fördelningen av orosanmälningar utifrån anmälande aktör varit relativt stabil under de senaste åren, utan några påtagliga förändringar i mönstret.

Framtida utmaningar

Ökad ärendemängd genom ökat inflöde eller vårdbehov

Framåt finns en osäkerhet om nämndens ärendemängd. Detta har stor inverkan på nämndens vårdkostnader, men kan också skapa en ansträngd arbetssituation för de verksamheter som berörs.

Med införandet av den nya socialtjänstlagen och omställningen mot tidigt förebyggande arbete förväntas nämndens räckvidd och kontaktytor att bli större. I kombination med insatser utan krav på biståndsbeslut är en naturlig och delvis önskad konsekvens av detta att inflödet av ärenden ökar, i alla fall i närtid. Utmaningen består i att hantera detta och ställa om i rätt takt, så att nämndens resurser prioriteras effektivt samtidigt som allmänhetens stödbehov tillgodoses och medarbetarnas arbetsmiljö är god.

Utökningen av nämnden uppsökande arbete mot hemlöshet i kombination med att nämnder ser allt fler som söker sig till Uppsala utan en stabil boendesituation innebär en risk att fler hamnar i utanförskap och behöver stöd via nämndens boendeenheter.

Under 2026 utökas anmälningsplikten vid oro för barn- och ungdomar till att omfatta yrkeskategorin ordningsvakter samt fler myndigheter än under 2025. Dessutom föreslås ändringar i lagstiftningen för Lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU). Även om det finns en osäkerhet i hur detta påverkar nämnden kan förändringar i lagstiftningen påverka inflödet av ärenden för utredning, men ytterst också kärnan i vad socialtjänstens uppdrag ska omfatta.

Omvärldsfaktorer och behov av verksamhetsutveckling

Målgruppernas vårdbehov och nämndens förutsättningar att möta dem kan inte isoleras till Uppsala. I en omvärld som präglas av oro och konflikter är inte heller ett

nationellt perspektiv tillräckligt. Här är några av de områden där utmaningar identifieras och där nämndens rådighet i frågan begränsas av andra aktörer eller omvärldsfaktorer.

- Nämnden har utökat sitt förebyggande arbete mot våld i nära relation samt hedersrelaterat våld och förtryck, men nämnden ser fortsatt ett behov och en efterfrågan inom bredare områden än nämnden idag förmår att nå ut till. Det gäller exempelvis att nå fler unga och äldre med förebyggande arbete.
- Missbruksvård – fortsatt osäkerhet om behov av vård enligt LVM, och effektiva sätt att förebygga vårdbehov.
- Beredskapsfrågor – särskilt med anledning av förskjutning mot digitala processer.
- Nämndens insats Bostad först bedöms vara lyckad, men det finns utmaningar att hantera när verksamheten ska utökas och utvecklas. Det främsta hindret är svårigheten att matcha målgruppens behov och ekonomiska resurser mot utbudet av lämpliga bostäder.
- Inom missbruksvården kan samsjuklighetsdelegationen innebära en mycket stor utmaning framöver. Sannolikt kommer det stora omställningar i arbetsätt och ansvarsfördelning mellan kommunens och regionens uppdrag inom området, men osäkerheten är ännu stor.
- Utbudet av leverantörer av heldygnsvård behöver möta nämndens kvalitetskrav och vara tillräckligt stort för att möta kommunernas behov av vård. När vårdbehoven är specifika kan nämnden behöva direktupphandla en leverantör för att möta vårdbehovet i ärendet. För mycket specialiserad vård kan utbudet vara så litet att leverantören varken konkurrensutsätts avseende pris eller kvalitet i någon betydande omfattning.

Behandlingsmetoder och komplexa vårdbehov

Sedan ett par år tillbaka har nämnden sett att målgrupper med komplexa vårdbehov fortsatt är stor. Komplex vård och samsjuklighet medför inte endast ökade insatskostnader utan kräver ofta högre krav på det utredande och uppföljande arbetet i ärendena. Att hitta effektiva behandlingsmetoder och förebyggande arbetsätt för dessa målgrupper är en särskilt angelägen utmaning.

Uppsala och Sverige har sett ett fenomen med ökad kriminalitet, våld och annat normbrytande beteende hos ungdomar, men i allt högre utsträckning även hos barn. Med en yngre målgrupp kan behandlingsmetoderna behöva anpassas.

Verksamheten upplever också att de mer ofta möter unga barn med kriminell livsstil eller på andra sätt allvarligt normbrytande beteende utan tidigare kontakt med socialtjänsten. Att nå dessa barn för förebyggande insatser är utmanande om beteendet utvecklas snabbt eller om nämnden inte får kännedom om de varningssignaler som barnet uppvisar.

Generellt för målgruppen med kriminellt eller normbrytande beteende är att behandlingarna har lägre måluppfyllelse än nämnden vill se. Återfallsfrekvensen efter placering i exempelvis vård vid SIS-boenden är hög. Målgruppen riskerar att växa om inte effektiva behandlingsmetoder identifieras. Hög återfallsrisk i kriminellt eller normbrytande beteende är inte bara destruktivt för samhället i stort men också för barnet/ungdomen.

Målgruppen med samsjuklighet där insatser inom SoL och LSS är nödvändiga är fortsatt en utmaning. Gruppen behöver ofta omfattande vård, där ansvarsfördelning mellan socialnämnd, vård- och omsorgsnämnd och regionen inte alltid är

utkristalliserad. Det är en utmaning att utveckla framgångsrika arbetsätt och insatser för målgruppen.

Personal- och kompetensförsörjning samt rekrytering av uppdragstagare

För att lyckas väl med sitt uppdrag på sikt behöver nämnden präglas av en god arbetsmiljö, eftersom det är en förutsättning för att rekrytera och behålla den kompetens och de personalresurser som uppdraget kräver. Dessutom behöver nämnden i konkurrens med privata aktörer rekrytera uppdragstagare i önskad omfattning. Sammantaget bedömer nämnden att den lyckats väl med både arbetsmiljöfrågor och kompetensförsörjning, men ser fortfarande vissa utmaningar inom området.

Utbildningsnämnden

Utbildningsnämnden har ett samlat ansvar för all pedagogisk verksamhet från förskola till och med gymnasieskola. Nämnden har därmed ansvar för att alla barn och ungdomar boende i kommunen har tillgång till förskola och skola i kommunens egna verksamheter eller i fristående förskola och skola, samt för fördelningen av resurser både till egen verksamhet och fristående enheter. Som huvudman har nämnden vidare ansvar för kvalitet och ekonomi i förskolor och skolor som drivs i kommunens regi.

Viktiga händelser under året

Nämnden har beslutat om en reviderad strategi för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet. Strategin anger den långsiktiga riktningen för huvudmannens utvecklingsarbete för höjda kunskapsresultat och ökad likvärdighet. Den ska vara vägledande och styrande vid val av utvecklingsinsatser både för nämnd, förvaltningsledning och respektive skolformsledning. Innehållet i strategin är utformat utifrån vad som enligt vetenskaplig grund påverkar kunskapsresultaten och likvärdigheten.

Under 2025 skedde tragiska våldshändelser med koppling till verksamheten. I Örebro skedde i februari en skolskjutning med flera dödsoffer och i Uppsala skedde i april ett trippelmord där några drabbade var elever i våra skolor. Från den 1 juli infördes ett nytt kapitel i skollagen med skärpta regler för skolors säkerhetsarbete.

I januari togs ett flertal elever med stora stödbehov emot från fristående skolan Kajan som med mycket kort varsel lade ner sin grundskoleverksamhet. Nämnden har därefter tagit beslut om utökning och förstärkning av platser i resursenheter.

Strategiskt arbete har gjorts och fortgår för att anpassa lokaler och verksamhet till färre barn.

Invigning skedde av den ombyggda Kvarngårdesskolan, kommunens största grundskola.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 30 Utbildningsnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	4	1	1
Förskoleverksamhet	1 643	11	23
Grundskola, förskoleklass och fritidshem	3 322	38	42
Anpassad grundskola	212	-3	5
Gymnasieskola	1 125	17	8
Anpassad gymnasieskola	76	-2	0
Övriga verksamheter	0	-7	0
Nämnden totalt	6 382	54	78

Utbildningsnämndens resultat 2025 var ett överskott om 54 miljoner kronor. Överskottet berodde främst på färre barn och elever än budgeterat. Den största volymavvikelsen finns inom grundskolan. Ökade statsbidrag bidrog ekonomiskt till att motverka effekten av färre elever inom grundskolan.

Inom förskolan har bemanningen anpassats till lägre volymer. Förskolan har även som en anpassning till färre barn lämnat lokaler och nybyggnationer har flyttats fram i tiden enligt beslutad lokalförsörjningsplan.

Nämndens intäkter var 74 miljoner kronor högre än budgeterat, varav ökade statsbidrag utgör 36 miljoner kronor och föräldraavgifter för förskola och fritidshem utgör 39 miljoner kronor.

Kostnaderna var 19 miljoner kronor högre än budgeterat. Personalkostnaderna var 37 miljoner kronor högre än budgeterat, vilket berodde på högre löneavtal inom alla skolformer än budgeterat samt att tillkommande statsbidrag ökat personalkostnaderna. Även övriga kostnader var högre än budgeterat och avsåg främst materialinköp som finansierats med ökade statsbidrag. De högre kostnaderna balanserades delvis av lägre kostnader för ersättningarna till fristående huvudmän om 13 miljoner kronor. Den lägre ersättningen till fristående huvudmän berodde på färre elever inom grundskola och fritidshem samt en återföring av en tidigare reserv om 25 miljoner kronor.

Investeringar

Tabell 31 Utbildningsnämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

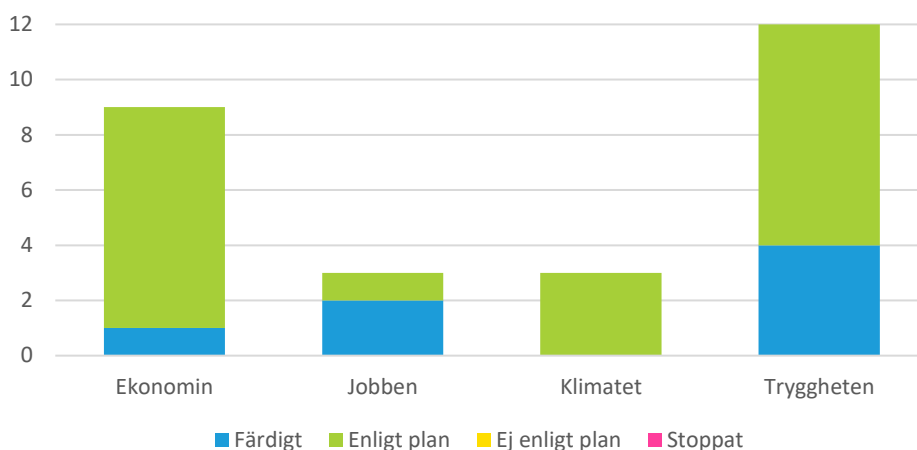
	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	66	34	50

Utbildningsnämndens investeringsbudget 2025 uppgick till 66 miljoner kronor. Under 2025 genomfördes investeringar om 34 miljoner kronor. Att investeringsbudgeten inte nyttjats fullt ut berodde framför allt på framflyttade projekt, men också att skolorna har försökt vara återhållsamma och använt befintliga inventarier vid lokalförändringar.

Investeringarna omfattar inventarier till egen regi (kommunala huvudmännen) i samband med nya lokaler, lokalförändringar eller reinvesteringar. Den enskilt största investeringen avsåg Kvarngårdesskolan.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Utbildningsnämnden har blivit färdig med sju uppdrag. 20 uppdrag pågår enligt plan.

Figur 27. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nedan ges exempel på leveranser som bidragit till måluppfyllelse under året.

Ekonomin – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Nämndens grunduppdrag sammanfaller i hög utsträckning med uppdraget om att fortsätta att stärka likvärdigheten och höja kunskapsresultaten i förskola, förskoleklass, grundskola och fritidshem, fritidsklubb och gymnasieskola. Flera av de insatser som gjorts inom tidigare definierade utvecklingsområden har börjat ge effekt i den kommunala verksamheten.

- Resultatet i förskoleenkäten, riktad till vårdnadshavare, visade på både ökad svarsfrekvens och mer positiva resultat, samtidigt som sjukfrånvaron bland personalen sjönk.
- Även om en lägre andel elever i årskurs 9 blev behöriga till gymnasieskolan har resultaten i både matematik och svenska höjts i de lägre årskurserna. Resultaten i nationella prov för grundskolan visar också att Uppsala ligger över riket.
- Gymnasieskolan har sedan tidigare goda studieresultat som har utvecklats ytterligare positivt 2025.
- Elevfrånvaron har minskat i såväl grundskola som gymnasieskola. Insatserna för att främja närvaron och motverka problematisk frånvaro har fortgått under året.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden har arbetat med att öka andelen elever som väljer yrkesinriktade utbildningar med positivt resultat, då andelen sökande ökade och andelen antagna till yrkesprogram ökade med en procentenhet (från 27 till 28 procent).

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Hållbar utveckling och klimatomställning är aktuella frågor för förskolor och skolor. Barn och elever får dagligen i enlighet med läroplanen lära sig om hur miljön kan värnas och hur människor påverkar klimatet med sina handlingar.

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Elevhälsans förebyggande arbete har utvecklats och andelen elever som känner sig trygga i skolan har ökat. Likaså har studieron förbättrats.

Utveckling av grunduppdraget över tid

I Uppsala kommun finns förskolor och skolor som drivs både av fristående huvudmän och av kommunen i egen regi. Vårdnadshavare respektive elever ges möjlighet att välja mellan fristående och kommunal verksamhet.

Utbildningsnämnden har som hemkommun ansvar för att alla barn folkbokförda i Uppsala kommun ges plats i förskola från 1 års ålder och plats i grundskola respektive gymnasieskola. Nämnden svarar för att de kommunala och de fristående verksamheterna ges ekonomisk ersättning på samma villkor.

Utbildningsnämnden ansvarar också som huvudman för den kommunalt drivna verksamheten. Det innebär i den delen ett fullständigt ansvar för kvalitet och ekonomi. Liksom i fristående verksamheter kan barn och elever vara inskrivna i en kommunal skola oavsett var de är folkbokförda. Den nationella statistiken vad gäller skolresultat utgår från vilken skola respektive elev är inskriven i (oavsett folkbokföringskommun).

I det följande beskrivs resultaten i huvudsak för hemkommunen, det vill säga barn och elever folkbokförda i Uppsala oavsett i vilken skola de går. Förklaringar till den resultatutveckling som beskrivs i texten avser det kvalitetsarbete och de insatser som gjorts i den kommunala verksamheten eftersom nämnden där har full insyn och rådighet.

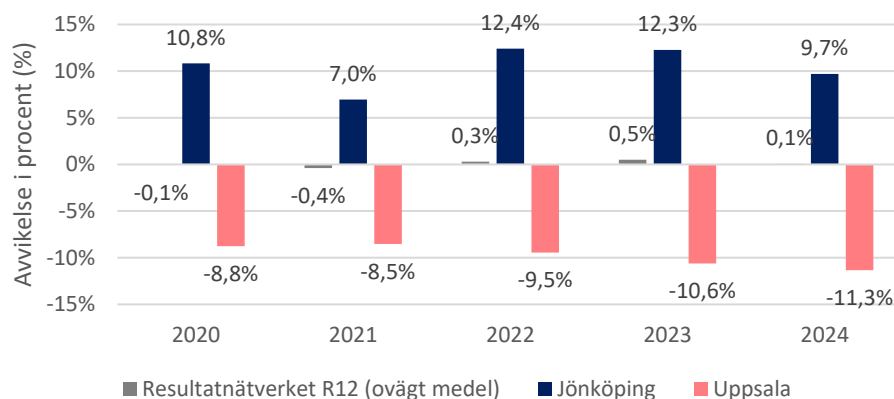
Förskola och pedagogisk omsorg

Antal barn har i snitt varit 11 338 sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 34 färre än budget och 321 färre än under 2024. Cirka 62 procent av den totala barnvolymen går i kommunal verksamhet medan 38 procent går i fristående förskolor.

Skolinspektionen har granskat kommunens arbete med att uppfylla sitt tillsynsansvar över fristående förskolor. Granskningen avslutades utan krav på åtgärder från Skolinspektionen.

Förskolan i Uppsala är kostnadseffektiv i jämförelse med såväl riket som resultatnätverket R12. Ett sätt att visa detta är att titta på nettokostnadsavvikelsen, se diagram nedan. Uppsala har klart lägre nettokostnader än snittet och ligger lägst i resultatnätverket medan Jönköping ligger högst. Personalkostnaden är låg, bland annat genom en låg andel förskollärare. Andelen legitimerade förskollärare i Uppsala är 37 procent, vilket är 7 procentenheter lägre än nätverket R12 och 6 procentenheter lägre än riket.¹¹

¹¹ Nyckeltalet är hämtat från Kolada och gäller begreppet lägeskommun, det vill säga de kommunala och fristående förskolor som är belägna i kommunen. De barn som är inskrivna i verksamheterna kan vara folkbokförda i andra kommuner.

Figur 28. Nettokostnadsavvikelse förskola: Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för förskola, inklusive öppen förskola, kr/inv. Uppsala och R12, snitt samt högst och lägst (Uppsala lägst). Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

Förskoleenkäten 2025 visade en fortsatt positiv utveckling med ett ökat totalresultat, andelen positiva svar steg från 88 procent 2024 till 89 procent 2025, samtidigt som svarsfrekvensen förbättrades. Spridningen mellan förskolor minskade också, vilket tyder på en mer jämn kvalitet.

I den kommunala förskolan har under flera år gjorts en satsning på förste förskollärare. Utvärderingen visar att förskolors undervisning och den pedagogiska kvaliteten upplevs ha utvecklats på förskolor som har en förste förskollärare.

Resultaten från kartläggning i förskoleklass (språk och matematik) återkopplas till avlämnande förskolor. Sett över en längre tidsperiod håller resultaten en hög och jämn nivå.

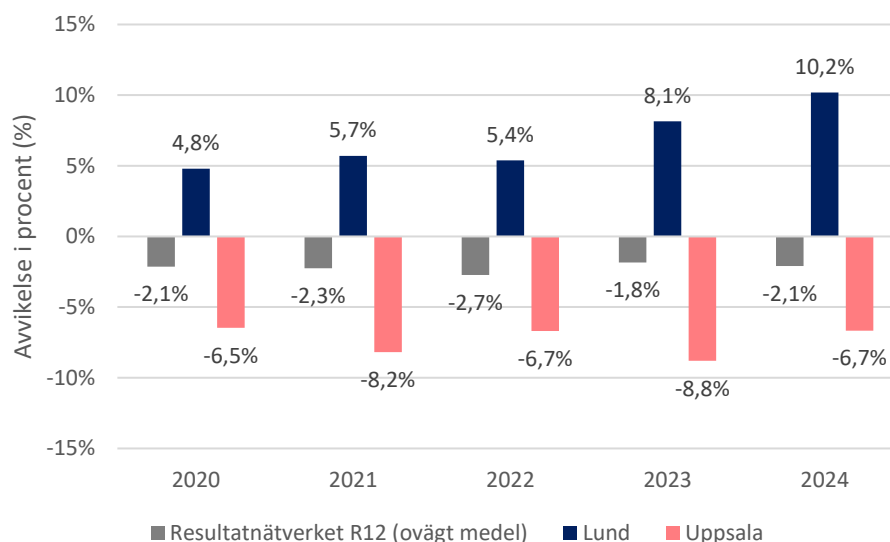
Analysen av förskolors arbete med att öka barns rörelse i förskolan visar att förskolorna gjort en stor förflyttning i sitt systematiska arbete med planering av fysisk aktivitet i undervisningen.

Grundskola och förskoleklass

Antal elever har i snitt varit 26 876 vilket är 188 elever färre än budget och motsvarar cirka 13 miljoner kronor lägre ersättningar till huvudmännen. Jämfört med föregående år är det 157 färre elever. Under året har 147 elever från andra kommuner gått i den kommunala grundskolan. Cirka 81 procent av eleverna går i kommunal verksamhet medan 19 procent går i fristående skolor och då främst i de senare årskurserna, 6–9.

Skolvalet 2025 resulterade i fortsatt högt valdeltagande där 98,4 procent gjorde ett aktivt och godkänt skolval. De flesta elever får sitt förstahandsval i skolvalet. Bland blivande förskoleklassel elever fick 89,6 procent sitt förstahandsval och 97 procent någon av sina sökta skolor. Resultatet blev något bättre än föregående år.

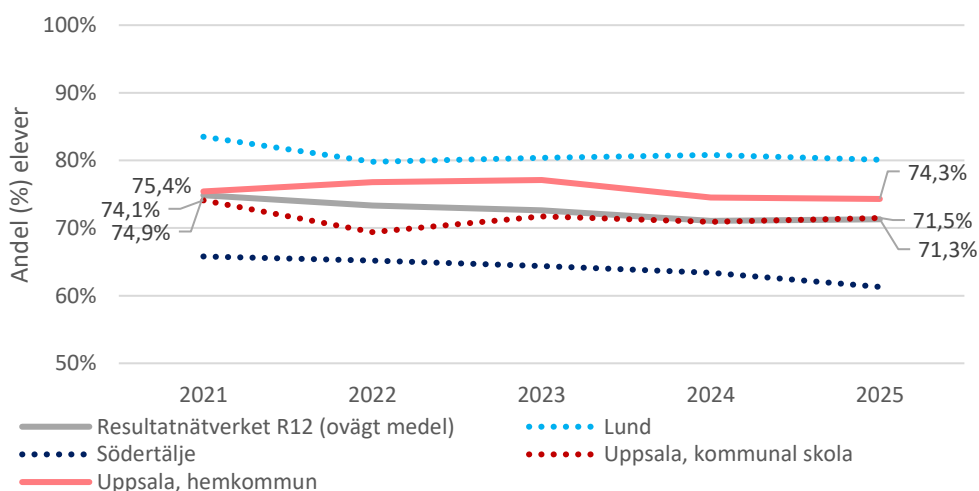
Uppsalas grundskoleresultat för hemkommunen har över tid legat över riket och R12 för samtliga mått, från nationella prov i årskurs 3 till andelen elever som blivit behöriga till gymnasieskolan. Samtidigt är verksamheten kostnadseffektiv, se diagram nedan. I diagrammet visas nettokostnadsavvikelsen i snitt för R12 och med Uppsala och Lund särredovisade. Uppsala är tillsammans med Helsingborg och Jönköping de mest kostnadseffektiva kommunerna medan Lund sticker ut åt andra hållet.

Figur 29. Nettokostnadsavvikelse grundskola: Avvikelse i procent mellan nettokostnad och referenskostnad för grundskola, inklusive förskoleklass, kr/inv, 2020–2024. Uppsala, R12 (snitt) och Lund. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

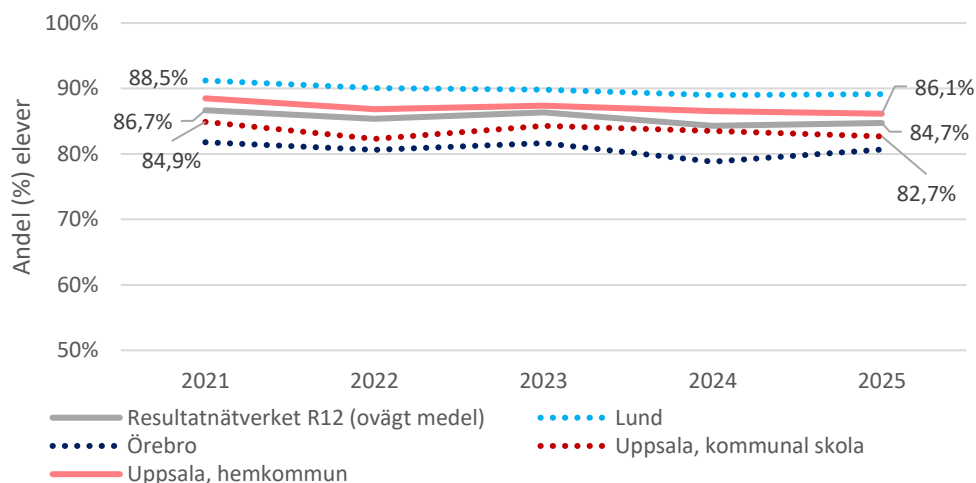
På de nationella proven i årskurs 3 har Uppsala under flera år presterat betydligt bättre än riket i både svenska och matematik. I matematik var Uppsala den kommun som hade bäst resultat av de kommuner som ingår i resultatnätverket R12.

Kunskapsresultaten i årskurs 6 visade en svag nedgång med 0,2 procentenheter för hur stor andel som nådde målen i alla ämnen och landade på 74,3 procent. Den nedåtgående trend som riket haft under flera år vände. Jämfört med resultatnätverket R12 landade Uppsala över snittet för 2025 vad gäller både hemkommun och kommunal verksamhet.

Figur 30. Andel elever med lägst E i alla ämnen, hemkommun. Årskurs 6, 2021–2025. Uppsala (hemkommun och kommunal verksamhet) och R12, snitt samt högst och lägst. OBS att y-axeln är bruten och börjar på 50%. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

Kunskapsresultaten för årskurs 9 sjönk med 0,5 procentenheter så att 86,1 procent av eleverna i årskurs 9 på grundskolan blev behöriga till gymnasieskolans yrkesprogram. Uppsalas resultat landade över både rikets resultat och snittet för resultatnätverket R12.

Figur 31. Resultat årskurs 9: Andel elever i år 9 behöriga till gymnasieskola (yrkesprogram), 2021–2025. Uppsala (hemkommun och kommunal verksamhet) och R12, snitt samt högst och lägst. OBS att y-axeln är bruten och börjar på 50%. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

De insatser som genomförts i tidiga årskurser både i matematik och språk ser ut att ha gett effekt. Skolor har olika förutsättningar utifrån elevsammansättning, påverkat av både boendesegregation och rörlighet i skolval. Arbetsättet att särskilt stödja utvalda skolor är därför angeläget och ger effekt.

Elevfrånvaron har sedan pandemin minskat och är nu nere på nivåer som motsvarar frånvaron före pandemin. Under 2025 har arbetet med närvaro stärkts så att varje grundskoleområde har fått närvarokoordinatorer och fler skolor har fått skolsociala team. Arbetet med att systematiskt analysera frånvaro har förbättrats och i kombination med uppföljande dialoger med alla skolor har frånvaron fått en mer framskjuten roll i det systematiska kvalitetsarbetet.

Fritidshem

Antal elever i fritidshem har i snitt varit 9 840, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 116 färre än budget och 203 färre än under 2024.

Verksamheten är mycket kostnadseffektiv. Uppsala ligger tillsammans med Södertälje under R12:s snitt när det gäller nettokostnadsavvikelse medan Umeå ligger över snittet.

Det råder fortfarande stor brist på utbildade lärare i fritidshemmen i Uppsala kommun. Uppsala ligger under rikssnittet och också lägst av kommunerna i R12-nätverket. (21,7 procent för Uppsala jämfört med 41,4 procent för nätverket.) En starkt bidragande orsak till detta är att Uppsala universitet saknar utbildning för lärare i fritidshem.

Den enkät som genomförs i fritidshemmet varje år visar på totalen att eleverna trivs och känner sig trygga och får den hjälp de behöver. Det finns en fortsatt stor spridning mellan skolorna och respektive skola arbetar för att analysera sina resultat.

För att stärka kompetensen i fritidshemmet genomförs årligen utbildningsinsatser som riktar sig till hela eller delar av fritidshemmets personal.

Gymnasieskola

Antal elever i gymnasieskola har i snitt varit 8 423, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 46 färre än budget och 166 fler än under 2024.

Av 2 801 avgångseleverna från årskurs 9 i Uppsala gjorde 96 procent ett val till gymnasiet inför läsåret 2025/26. Totalt antogs 3 282 elever till ett nationellt program i någon av gymnasieskolorna belägna i Uppsala.

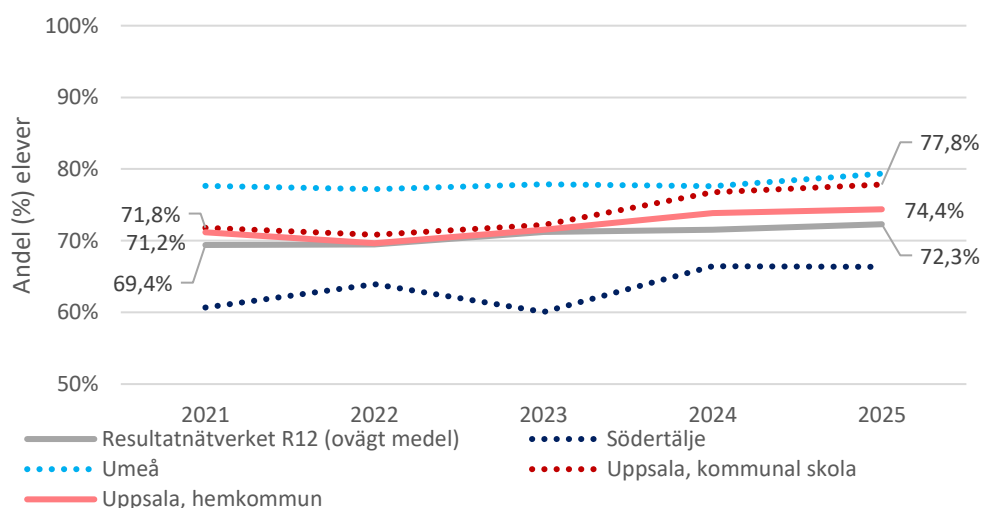
Av det totala antalet elever antogs 28 procent till ett yrkesprogram, en ökning med en procentenhet jämfört med förra året.

I Uppsalas gymnasieskolor utgör andelen elever som är folkbokförda i andra kommuner cirka 22 procent, medan en låg andel av Uppsalas elever genomför sin gymnasieutbildning i andra kommuner. Resultaten för hemkommun ger således ingen fullständig bild av skolornas resultat då varje skola har elever från flera olika kommuner. Av de ungdomar som är i åldern 16–19 år finns också de som varken studerar eller arbetar. I Uppsala utgör de cirka 14 procent av den totala volymen folkbokförda ungdomar.

Av de elever som är folkbokförda i Uppsala och inskrivna i gymnasieskola går cirka 65 procent i kommunal verksamhet medan 35 procent går i fristående gymnasieskolor.

Gymnasieskolan ligger något högre än referenskostnaden.

Uppsala har en högre andel elever som tar gymnasieexamen inom 3 år än både riket och R12, ett resultat som hållit i sig över tid.

Figur 32. Genomströmning 3 år. Andel gymnasieelever med examen inom 3 år 2021–2025. Uppsala (hemkommun och kommunal verksamhet) och R12, snitt samt högst och lägst. OBS att y-axeln är bruten och börjar på 50%. Källa: Kommun- och regiondatabasen (Kolada).

Den kommunala gymnasieskolan kan visa på en tydligt positiv utveckling. Alla skolor arbetar med proaktiv elevuppföljning för att snabbt kunna göra Anpassningar under pågående läsår. Utifrån de analyser som görs på varje skola görs också insatser utformade efter de behov som finns i skolan.

Trots de goda resultaten finns det elever som möter stora svårigheter i skolan. Utbildningsnämnden har i kvalitetsarbetet identifierat ett behov av att för framtiden se över hur den kommunala gymnasieskolans utbud, mottagande och verksamhet på nationella program kan utvecklas för elever som tidigare fått stöd i grundskolans resursheter. Detta kan också vara aktuellt för elever som blivit behöriga till nationellt program i gymnasiets introduktionsprogram (IM).

Den totala elevfrånvaron har fortsatt att minska något men ligger de senaste åren ganska konstant. Den oanmälda frånvaron har gått ner. Gymnasiets skolor har arbetat

mycket med närvarofrämjande åtgärder då en god närvaro i skolan är ytterst viktigt för att få elever att klara sina studier.

Anpassad grund- och gymnasieskola

Antal elever har i snitt varit 512, sammantaget för kommunal och fristående verksamhet, vilket är 3 fler än budget och 27 fler än under 2024. Förändringen är störst inom anpassad gymnasieskola med 9 procent fler elever. Under året har 37 elever från andra kommuner gått i kommunal anpassad skola.

För anpassade skolformer saknas nationell statistik för kunskapsresultat då ingen insamling av betygsresultat görs. Eleverna i den kommunala anpassade grundskolan har övervägande godtagbara kunskaper. Resultaten i ämnen har ökat i matematik och svenska. Däremot har resultaten sjunkit inom idrott och hälsa.

Anpassad grundskola har arbetat fokuserat med utveckling av lärares bedömningskompetens med särskilt fokus på inriktning mot utbildningsväg ämnesområden. Arbetet har gett resultat och lärares bedömningskompetens har höjts.

Svarsfrekvensen på elevenkäten i den anpassade gymnasieskolan har ökat och eleverna känner sig mer trygga.

Alla elever som gick inom de nationella programmen i den anpassade gymnasieskolan fick en APL-plats (arbetsplatsförlagt lärande) och det är första gången som det kunnat genomföras. Förhoppningen är att ju fler elever som får möjlighet att genomföra APL, desto fler elever kan komma att få en anställning efter avslutad anpassad gymnasieskola.

Framtida utmaningar

Befolkningsprognosen för de närmast kommande åren fortsätter peka på vikande antal barn och elever. Detta märks redan påtagligt i förskola där förskolor nu behöver stängas och börjar också påverka grundskola.

Utvecklingen vad gäller psykisk ohälsa hos unga är oroande. Det är angeläget att det finns ett fungerande samspel bland annat mellan kommunens verksamheter som arbetar med barn och unga och med regionen.

Flera stora nationella utredningar har slutredovisats under 2025 och ytterligare utredningar pågår. Om förslag i utredningar genomförs kan de ha stor påverkan på verksamheten. Några exempel är statlig reglering av lärares arbetstid samt en utökad och förbättrad elevhälsa.

Äldrenämnden

Äldrenämnden ansvarar för service, vård och omsorg i ordinärt eller särskilt boende till personer 65 år och äldre, i de fall personerna har behov av sådana insatser på grund av ålder, sjukdom eller nedsatt fysisk funktionsförmåga. I detta ansvarar nämnden för uppgifter enligt socialtjänstlagen samt det kommunala ansvaret enligt hälso- och sjukvårdslagen. Nämnden ansvarar även för öppna insatser och förebyggande verksamhet för personer 65 år och äldre.

Viktiga händelser under året

En ny version av Seniorguiden har arbetats fram under året.

Brukare har nu samma biståndshandläggare vid utskrivning från slutenvården och vid uppföljning i hemmet, vilket medför högre kontinuitet för brukare.

Avveckling av minutstyrning och införande av ramtid inom nämndens egen regi har slutförts under året och är implementerat i samtliga verksamheter.

Modell för differentierade arbetsroller, för att utbildad personal ska kunna fokusera på omsorgsnära insatser, är införd och implementering påbörjad.

Digitala inköp, läkemedelsautomater och digital tillsyn har införts eller är under införande.

Det har genomförts ett antal utbildningar för utsedda våldsombud med inriktning på våld mot äldre, äldre kvinnors utsatthet för våld i nära relation samt digitalt våld.

På uppdrag av kommunstyrelsen genomförde EY en extern utredning av Uppsala kommuns hantering av övergrepp inom hemtjänsten. Utredningen bekräftar bland annat de brister som tidigare utredningar har visat. Utredningen konstaterar även att kommunen redan har inlett ett omfattande förbättringsarbete. Hittills har 77 beslut om åtgärder fattats, kopplade till exempelvis ledningsstruktur, kommunikation, arbetsmiljö, riskhantering och intern kontroll. Utredningen bedömer att det finns ett engagemang för fortsatt utveckling och att många viktiga insatser redan är i gång.

En lex Maria-anmälan gjordes till Inspektionen för vård och omsorg (IVO) efter att allvarliga brister upptäckts i vården på korttids- och växelboendet Nora samt vård- och omsorgsboendet Linné. Anmälan omfattade hela verksamheten, men hade sin grund i flera enskilda händelser. Bristerna har bedömts bero på att rutiner inte har följts, vilket har sin koppling till utmaningar i arbetsmiljön. Så snart bristerna blev kända har nya åtgärder vidtagits. En risk- och konsekvensanalys är gjord och en handlingsplan har tagits fram och implementerats. I december fattades även beslut om att avveckla verksamheten vid korttids- och växelboendet Nora 2.

Resultaten från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning visade att nöjdheten inom såväl hemtjänsten som inom särskilt boende har ökat jämfört med föregående år. Totalt uppger 84 procent av personer med hemtjänst och 76 procent av personer i särskilt boende att de är nöjda med den omsorg de får. Samtidigt har fler än tidigare deltagit i undersökningen, särskilt inom hemtjänsten där svarsfrekvensen har ökat med flera hundra personer. Uppsala kommun förbättrar även sitt resultat i årets Hemtjänstindex, som tas fram av SPF Seniorerna.

Träffpunkterna för alla som har fyllt 65 år hade en aktivitetsdag på Uppsala Summer Zone den 22 maj. De cirka 70 besökarna kunde prova bland annat pingis, qi gong, akvarellmålning och gympa.

En ny socialtjänstlag trädde i kraft 1 juli 2025, vilket bland annat innebär att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning samt att fler öppna och förebyggande insatser möjliggörs.

Folkparksveckan, en hel vecka fylld med aktiviteter för alla som bor på särskilda boenden anordnades i slutet av augusti.

Seniorfestivalen anordnades den 1 oktober.

Under hösten startade Välkommen till bords, ett initiativ som erbjuder gemensamma luncher för seniorer på Gottsundaskolan och Ärentunaskolan. Syftet är motverka ofrivillig ensamhet och skapa en möjlighet för seniorer att äta gott, träffa andra och uppleva gemenskap.

Under hösten inleddes ett arbete där Nexus utbildar medarbetare på kommunens träffpunkter i hur verksamheten kan upptäcka och bemöta våld i nära relationer.

Samtidigt kommer Nexus besöka träffpunkterna för att samtala direkt med besökare och informera om vilket stöd som finns att få.

En reserverad upphandling för idéburna organisationer har genomförts avseende driften av vård- och omsorgsboendet Ferlin. Ersta Diakoni tilldelades driften av Ferlin. I december avlog Högsta förvaltningsdomstolen den överklagan som fyra privata vårdbolag lämnat in i ärendet.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 32 Äldrenämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	2	0	0
Vård och omsorg om äldre	2 445	21	77
varav öppna insatser	71	0	-10
varav insatser enligt SoL och HSL	2 373	21	87
Nämnden totalt	2 447	22	77

Äldrenämndens resultat 2025 var ett överskott om 22 miljoner kronor.

Överskottet finns inom nämndens största verksamhetsområde Särskilt boende, och berodde främst på lägre personalkostnader och något lägre volym än i budgeterat. De lägre personalkostnaderna om 12 miljoner kronor berodde på ej tillsatta vakanser och anpassning av bemanningen till rådande volymer. De lägre volymerna motsvarade 4 miljoner kronor och återfinns inom extern regi.

Nämnden har under året anpassat verksamheten till minskade statsbidrag om 41 miljoner kronor jämfört med 2024.

Nämnden infriade merparten av de beslutade resultatförstärkande åtgärderna i Mål och budget 2025 genom sänkta kostnader om 27 miljoner kronor. Kostnaderna för inhyrd legitimerad personal har minskat markant mot tidigare år. De resultatförstärkande åtgärderna bidrog delvis till nämndens överskott liksom anpassningen till den reducerade statsbidragsnivån.

Investeringar

Tabell 33 Äldrenämnden investeringar, belopp i miljoner kronor.

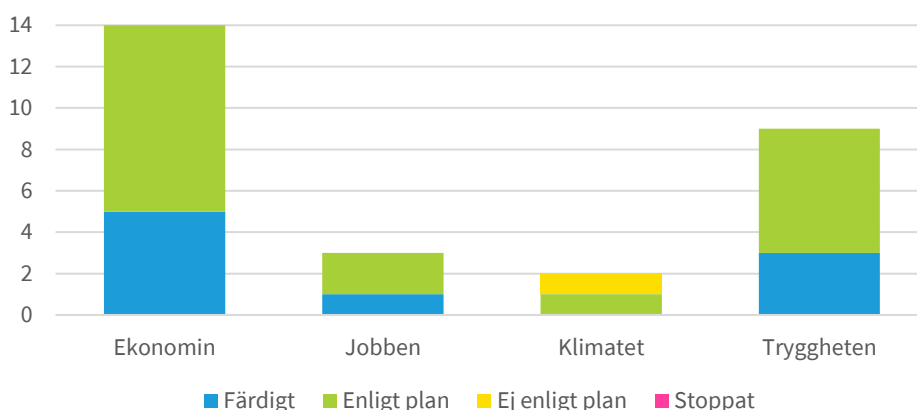
	KF-budget 2025	Bokslut 2025	Bokslut 2024
Investeringar	20	11	21

Äldrenämndens investeringsbudget uppgick 2025 till 20 miljoner kronor. Investeringar genomfördes motsvarande 11 miljoner kronor. Investeringarna består bland annat av möbler, inventarier samt trygghetslarm till trygghetsjouren.

Att hela investeringsbudgeten 2025 inte nyttjades berodde på osäkerhet kring nya regler för brandskydd gällande kringkostnader och investeringar. Därutöver var det en försenad upphandling av nyckelskåp som inte genomfördes enligt plan under 2025.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Äldrenämnden har blivit färdig med nio uppdrag. 18 uppdrag pågår enligt plan och ett är försenat.

Figur 33. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

Särskilt viktiga fokusområden där omfattande utvecklingsarbete pågår är kompetensförsörjning, språkutvecklande insatser för medarbetare, samt innovationer och digitalisering som bland annat innefattar införande av trygghetsskapande teknik och välfärdstjänster. För att värna välfärden inom omsorgen har också de trygghetsskapande åtgärderna skärpts.

Arbete har genomförts för att stärka kompetens, kompetensförsörjning och säkerställa ett hållbart arbetsliv inom nämndens verksamheter. Ett stort antal utbildningsinsatser har genomförts riktat till nämndens medarbetare under året. Insatserna har genomförts brett och inom flera områden för såväl egen regins medarbetare, myndighetsutövande personal, legitimerad personal, chefspersoner och andra medarbetare.

Modell för differentierade arbetsroller, för att utbildad personal ska kunna fokusera på omsorgsnära insatser, är införd och implementering påbörjad. Flera verksamheter inom särskilt boende har stödassistenter anställda, och rollen som särskilt yrkesskicklig undersköterska är i bruk. Avveckling av minutstyrning och införande av ramtid inom nämndens egen regi har slutförts under året och är implementerat i samtliga verksamheter.

Ett intensivt arbete har genomförts för att minska sjukfrånvaron bland nämndens medarbetare, där målet om max 6 procent sjukfrånvaro ännu ej är uppnått. Under år 2025 så har sjukfrånvaron bland nämndens medarbetare fallit något, minskningen är tydlig främst när det gäller långtidsfrånvaron. Arbete pågår i samtliga verksamheter med bland annat omtankessamtal, aktiv schemaläggning och arbete för ökad psykologisk trygghet. Att riktmärket om max 30 medarbetare per chef är genomfört inom alla verksamheter förbättrar möjligheterna att arbeta med sjukfrånvaron.

Tabell 34. Indikatorer sjukfrånvaro.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ¹²	Jämförvärde liknande kommuner	Mål- sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Sjukfrånvaro % totalt bland nämndens medarbetare (jan-okt 2025)	8,57	9,66	6,03	9,11	-	6%
Korttidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2025)	4,13	4,22	3,95	4,17	-	Minska
Långtidsfrånvaro % bland nämndens medarbetare (jan-okt 2025)	4,43	5,45	2,08	4,94	-	Minska

En plan har antagits av nämnden för att minska andelen timanställda och öka andelen tillsvidareanställda. Tillgänglig statistik på nämndnivå pekar på relativt små förändringar i utvecklingen inom området under det senaste året.

Tabell 35. Indikatorer anställningsformer.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ¹³	Jämförvärde liknande kommuner	Mål- sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Tillsvidareanställda månadsavlönade, andel (%) november 2025	62,06	63,89	57,90	60,29	-	Öka
Heltidsanställda månadsavlönade, andel (%) november 2025	63,99	64,97	61,56	62,55	-	Öka
Visstidsanställda timavlönade, andel (%) november 2025	29,19	27,22	33,67	28,39	-	Minska

En positiv utveckling kan ses gällande behovet av inhyrd legitimerad personal, där behovet har fortsatt att minska kraftigt jämfört med föregående år. De positiva effekter som nu kan ses är konsekvensen av ett långsiktigt arbete i denna fråga i samverkan med andra kommunala nämnder och Region Uppsala. Det minskade behovet har också medfört en betydande minskning av merkostnaden för nämnden.

Tabell 36. Indikatorer inhyrd legitimerad personal.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ¹⁴	Jämförvärde liknande kommuner	Mål- sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Andel (%) inhyrd personal av legitimerad grundbemanning 2025	15	12	25	21	-	Minska
Antal inhyrd legitimerad personal (årsarbetare) snitt 2025	31	19,5	11,5	44	-	Minska
Merkostnad (mnkr) för inhyrd legitimerad personal 2025	19	-	-	29	-	Minska

Fortsatt fokus har varit på att säkerställa språkkunskaper i svenska bland nämndens medarbetare. Verksamheterna har aktivt arbetat med att stärka språklig kompetens hos personal med behov av utveckling i svenska språket. Insatser som språkbud, språkstödare och språkutbildning har bidragit till arbetsplatsnära språkutveckling. Sammanlagt har dessa insatser bidragit till höjd språklig kompetens, förbättrad kommunikation i verksamheterna, samt en mer inkluderande arbetsmiljö. Språktester har införts som en ytterligare åtgärd i detta arbete och för de medarbetare som inte klarar språktestet ska utbildning ges.

För att möta dagens och även framtida behov behöver arbetet med utveckling och införande av digitala välfärdstjänster fortgå. Det pågår en rad utvecklingsarbeten och

¹² Värde för Uppsala kommun föregående år.

¹³ Värde för Uppsala kommun föregående år.

¹⁴ Värde för Uppsala kommun föregående år.

implementering av välfärdstjänster inom nämndens verksamheter som syftar till att öka nyttan för brukare och kommuninvånare samt även effektivisera resursutnyttjandet.

Områden där utvecklingsarbeten genomförts under året inkluderar larmteknik, läkemedelsautomater, trygghetsskapande teknik, digitala inköp, implementering av AI-tjänster och medborgartjänster samt tillgängliggörande av digitala tjänster för utsatta grupper (Funk-IT för äldre).

Det är viktigt att Uppsala kommun kan ge vård- och omsorgstagare det skydd och den trygghet som de behöver och att motverka att brukare inom kommunala verksamheter utsätts för brott. Flera händelser visar på behovet av att stärka trygghetsåtgärderna.

Under året har utsedda våldsombud inom nämndens verksamheter genomfört ett antal utbildningar i syfte att stärka och bredda kompetensen inom området. Detta bland annat med inriktning på våld mot äldre, äldre kvinnors utsatthet för våld i nära relation samt digitalt våld. Samarbete har även påbörjats med Nexus från socialförvaltningen med syfte att stärka och bredda kompetensen hos medarbetare i att möta våldsutsatta individer och anhöriga till våldsutsatta individer.

Förvaltningen har tagit fram en strategi och handlingsplan för psykologisk trygghet 2025–2027. Denna strategi syftar till att skapa och utveckla en hållbar och god arbetsmiljö där medarbetare och chefer kan uttrycka sig öppet, utan rädsla för negativa konsekvenser. Under året har aktiviteter genomförts inom nämndens samtliga verksamheter, bland annat återkommande diskussioner och dialog om boken ”Psykologisk trygghet”.

Trygghetsskapande teknik som ger brukare möjlighet att kunna se vem som kommer för att utföra insats i hemmet har testats. Dessa insatser är viktiga för att säkerställa att den digitala utvecklingen inom äldreomsorgen leder till ökad trygghet, självständighet och delaktighet för varje individ. En analys av pilotprojektet visade att både brukare och personal upplever att tekniken och applikationen Mina besök skapar trygghet och att tekniken fungerar bra. I oktober fattades ett beslut om att starta breddinförande av Mina besök.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

Under året har det genomförts leverantörsträffar och branschråd samt kontinuerlig dialog med samtliga utförare inom avtalsansvaret.

Under utbildnings- och arbetsmarknadsnämndens ledning sker samverkan med berörda nämnder för att fler elever ska välja yrkesinriktade utbildningar inom vård och omsorg. Unga i vården är ett etablerat arbetssätt inom nämndens egen regi.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

Inom transporter i nämndens egna verksamheter innebär bristen på laddinfrastruktur en utmaning, både på kort och lång sikt. Andelen förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter har minskat från 88 procent 2022 till 67 procent 2025. En förklaring till detta är problem med en bilmodell som nämnden har ganska många fordon av som skulle kunna drivas på etanol men har i år fått problem och behövt övergå till bensin. Ytterligare åtgärder är därför nödvändiga för att bryta trenden framöver.

När det gäller klimatpåverkan av inköpta livsmedel har målet om max 1,25 CO₂-ekvivalenter per kilo livsmedel år 2030 redan nåtts. Målen om förnybar plast respektive ekologisk mat 2030 bedöms däremot inte vara inom räckhåll.

Äldrenämnden har under 2025 genomfört upphandling av särskilt boende för äldre respektive hemtjänst och kommunal primärvård. I arbetet har en översyn och omfattande revidering av kraven på hållbarhet genomförts. Fokus har varit på att utifrån verksamhetsspecifika risker för upphandlingarna upprätta mätbara, kumulativa och uppföljningsbara krav. Under 2026 avser förvaltningen att följa upp utfallet av denna kontraktstyrning inom miljöområdet för de upphandlingar som gjorts i närtid.

Tabell 37. Indikatorer miljö och klimat.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ¹⁵	Jämförvärde liknande kommuner	Mål-sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Andel % använd förnybar energi vid transporter inom nämndens egna verksamheter (jan-nov) 2025	67	-	-	75	-	100
Andel % ekologisk mat i nämndens egna verksamheter 2025	35	-	-	34	-	75
Klimatpåverkan av inköpta livsmedel, CO2ekvivalenter per kilo inköpt livsmedel 2025	1,21	-	-	1,21	-	<1,25
Andel inköp av engångsplast i nämndens verksamheter som består av återvunnen eller förnybar plast 2024	3	-	-	3	-	100

Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

Viktiga fokusområden för nämnden och för nämndens bidrag till måluppfyllelse rör främjandet av den psykiska och fysiska hälsan för nämndens målgrupper. Detta inkluderar insatser för att motverka och förebygga ofrivillig ensamhet och isolering, hot och våld, missbruk samt suicidpreventiva insatser.

För att bidra till ett tryggare och mer jämlikt Uppsala har det genomförts ett flertal insatser för att motverka och förebygga välfärdsbrott och stärka äldreperspektivet i det brottsförebyggande arbetet i kommunen, samt säkerställa att samhällsviktiga funktioner kan upprätthållas i nämndens verksamheter inom ramen för nämndens arbete med krisberedskap.

Omfattande insatser och utbildningar har genomförts för att främja den psykiska hälsan bland nämndens målgrupper, exempelvis inom förebyggande insatser mot ofrivillig ensamhet, våld i nära relation, suicid samt risk- och missbruk. Under året har även kommunens program och handlingsplan för äldrevänlig kommun reviderats, med ökat fokus på ökad trygghet för äldre kommuninvånare.

En GIS-utredning för hälsofrämjande insatser har påbörjats, där befolkningsdata, avstånd till närmaste träffpunkt och vägnät analyseras för att planera och fördela hälsofrämjande insatser geografiskt. Resultaten kommer att användas för framtida strategiska beslut, med samverkan från civilsamhället.

Löpande avtalsuppföljning sker inom alla områden med ökat fokus på välfärdsbrott. Nya metoder är framtagna för att upptäcka och inleda samtal med utförare gällande misstänkta felaktigheter.

En särskild funktion för granskning och kontroll har inrättats och samnyttjas med omsorgsnämnden. Detta minskar administrationen och ökar möjligheten att tillsätta resurser till rätt aktivitet för att motverka välfärdsbrott.

¹⁵ Värde för Uppsala kommun föregående år.

Arbetet har genomförts och pågår fortsatt för att stärka motståndskraften inom nämndens verksamheter. Detta främst genom utbildningsinsatser för medarbetare samt vidareutveckling av kris- och beredningsplaner och kontinuitetsplaner. Syftet är att säkerställa att verksamheterna kan upprätthålla sina mest samhällsviktiga funktioner även vid allvarliga störningar eller höjd beredskap.

Utveckling av grunduppdraget över tid

Att nämndens grunduppdrag utförs enligt lagstiftningens intentioner och säkrar en god och trygg vård och omsorg är en förutsättning för att fokusmålet Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden ska kunna uppnås. Nämndens arbete och insatser för äldre ska möjliggöra goda levnadsvillkor och stärka individens oberoende, inflytande och delaktighet.

Resultaten från Socialstyrelsens nationella brukarundersökning har visat att nöjdheten inom såväl hemtjänsten som inom särskilt boende har ökat jämfört med föregående år. Totalt uppger 84 procent av personer med hemtjänst och 76 procent av personer i särskilt boende att de är nöjda med den omsorg de får. Samtidigt har fler än tidigare deltagit i undersökningen, särskilt inom hemtjänsten där svarsfrekvensen har ökat med flera hundra personer.

De nationella kvalitetsmått som nämnden följer inom ramen för grunduppdraget uppvisar generellt en positiv trend där Uppsala närmat sig och i vissa fall överträffat jämförvärdet för liknande kommuner. Ett pilotprojekt avseende stickprov har genomförts under året, det har mynnat ut i ett förslag om att även genomföra individuppföljningar inom nämndens verksamheter.

Tabell 38. Indikatorer nämndens grunduppdrag.

Indikator	Nuvärde			Jämförvärde föregående år ¹⁶	Jämförvärde liknande kommuner ¹⁷	Mål-sättning
	Totalt	Kvinnor	Män			
Kvalitetsindex äldreomsorg (skala 0–100) 2024	47	-	-	38	53	2026 53 2028 70
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - helhetssyn, andel (%) 2025	84	83	84	81	83	Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - Kommunal regi - helhetssyn, andel (%) 2025	85	-	-	82	84	Öka
Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - Enskild regi - helhetssyn, andel (%) 2025	82	-	-	76	83	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg-helhetssyn, andel (%) 2025	76	77	74	73	78	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg-helhetssyn, andel (%) 2025 (Kommunal regi)	73	-	-	72	77	Öka
Brukarbedömning särskilt boende äldreomsorg-helhetssyn, andel (%) 2025 (Enskild regi)	79	-	-	73	81	Öka
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde 2025 (Kommunal regi)	15	-	-	16 ¹⁸	-	Minska
Antal personal som en hemtjänsttagare med minst 2 besök dagligen möter under 14 dagar, medelvärde 2025 (Enskild regi)	14	-	-	16 ¹⁹	--	Minska

¹⁶ Värde för Uppsala kommun föregående år.

¹⁷ Övägt medel för resultatnätverket R12.

¹⁸ Värde för föregående år avser kommunal och enskild regi som helhet.

¹⁹ Värde för föregående år avser kommunal och enskild regi som helhet.

Framtida utmaningar

Ett ökat antal äldre

Förbättrade levnadsförhållanden och förbättrad medicinsk behandling har resulterat i att livslängden i världen ökat kraftigt, vilket är positivt. De äldre ökar både numerärt och i relation till antalet personer i yrkesverksam ålder. Inom de närmaste tio åren kommer såväl antalet som andelen äldre personer att öka kraftigt, i synnerhet gäller det åldersgruppen 85 år och äldre.

År 2035 förväntas antalet personer 85 år och äldre i Uppsala kommun överstiga 9 600 personer. Det kan jämföras med drygt 5 500 personer i samma åldersgrupp år 2025. Som andel av den totala befolkningen förväntas andelen 85 år och äldre i kommunen stiga från drygt 2,2 procent till drygt 3,5 procent under samma tidsperiod.

Det ökade antalet äldre förväntas bidra till att fler behöver vård- och omsorgsinsatser under perioden. Förebyggande insatser som har god genomslagskraft och kan minska och skjuta upp behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kommer därför att behöva prioriteras. Detta för att såväl en god och säker som samhällsekonomiskt hållbar vård och omsorg på lång sikt ska kunna tryggas.

Olika typer av bostäder för äldre behövs för att möta den enskildes individuella behov och preferenser. Bostäder som är fysiskt tillgängliga och ger möjlighet till social samvaro kan även bidra till att behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser kan skjutas upp.

Tidiga och förebyggande insatser för att stärka folkhälsan

För att lösa dagens och framtidens samhällsutmaningar och möta den demografiska utvecklingen finns även ett ökat behov av hälsofrämjande och förebyggande insatser.

Nämndens verksamhet har redan idag fokus på förebyggande insatser vilka bedöms bli än mer angelägna framöver. Inte minst med anledning av den nya socialtjänstlagen, vilket bland annat innebär att insatser utan behovsprövning kan ges i större utsträckning samt krav på att socialtjänsten ska arbeta mer förebyggande och vara mer lätt tillgänglig.

Intensiv hemrehabilitering

Intensiv hemrehabilitering (IHR) är ett forskningsbaserat arbetssätt som visat sig ge stor effekt vad gäller äldres möjlighet att stärka och bibehålla sin självständighet, samt minska behovet av hemtjänst. En övergripande målsättning är även att minska behovet av mer omfattande vård- och omsorgsinsatser såsom särskilt boende.

IHR innefattar oftast en kort målinriktad insats som ges av ett multiprofessionellt team, vanligtvis med målsättning att bibehålla eget boende och självständighet men också att minska samhällets kostnader. Det är alltså en intensiv form av rehabilitering som är tidsbegränsad och som utförs i människors hem och fokuserar på att stödja personer att återfå förmåga att utföra och delta i dagliga aktiviteter som är viktiga för personen.

I Uppsala kommun har införande av IHR påbörjats och implementeringen av detta förväntas på sikt kunna ge positiva ekonomiska effekter. På kort sikt förväntas dock en viss temporär kostnadsökning i samband med uppstart och implementering av IHR.

Kompetensförsörjning och attraktiv arbetsgivare

Konkurrensen om utbildad personal inom vård- och omsorgssektorn förväntas fortsätta öka framöver, inte minst som en följd av ökande pensionsavgångar. Brist på legitimerad personal riskerar i yttersta fall att få negativa konsekvenser för nämndens möjligheter att bedriva en säker vård samt möjligheten för nämnden att bedriva sitt grunduppdrag.

I Uppsala kommun finns en rekommendation med ett riktmärke för antal medarbetare per chef. Inom äldrenämnden är riktmärket max 30 medarbetare per chef, detta riktmärke har nåtts. Rekommendationen innebär en ambitionshöjning som skapar ytterligare utmaningar inom kompetensförsörjningen av chefer och som även medför ekonomiska konsekvenser.

Digital teknik för nämndens brukare

Digital teknik och innovativa lösningar kan ge stora möjligheter till självständighet, delaktighet och inflytande för äldre personer. Införande av välfärdsteknik och trygghetsskapande teknik innebär att arbetet blir mer resurseffektivt och kan bidra till att öka tryggheten hos brukarna genom mer förutsägbarhet och tydlig information. Vid införande av välfärdsteknik och trygghetsskapande teknik ska hänsyn tas till brukares behov, funktionsförmåga, önskemål och personliga integritet.

Tekniken skapar nya mötesplatser och ger en ökad frihet att vara verksam och interagera oberoende av tid och rum. Tekniken kan bidra till att motverka ofrivillig ensamhet och isolering. Samtidigt finns risk för ett digitalt utanförskap om inte alternativ finns för de kommuninvånare som inte kan eller aktivt väljer att inte ta del av ny teknik. Äldre kan vara mer sårbara för bedrägeri som är kopplat till digital teknik. Utbildning bör erbjudas till äldre om bedrägerier för att de ska kunna använda tekniken på ett tryggt och säkert sätt.

Språkrav och språkutveckling

Goda språkkunskaper i det svenska språket är en förutsättning för att arbeta patientsäkert och att kunna ge en god vård och omsorg. Brukarna ska kunna prata svenska med kommunens medarbetare. De språkproblem som förekommer i verksamheten kan få negativa konsekvenser för våra brukares trygghet och säkerhet samt medarbetarnas arbetsmiljö. Ett ökat fokus på språkrav och språkutveckling kommer att behövas i samband med att lagändringen i socialtjänstlagen träder i kraft.

Välfärdsbrottslighet och otillåten påverkan

Ökningen av organiserad brottslighet och bedrägeri med oseriösa aktörer inom vård och omsorg bidrar till att enskilda personer riskerar att bli utsatta för undermålig eller skadlig vård och omsorg. Välfärdsbrottsligheten omfattar stora belopp och utöver den ekonomiska skadan kan denna brottslighet även medföra ett minskat förtroende för välfärdssystemet. Bedrägeri som riktar sig mot äldre personer och personer med funktionsnedsättning ökar, detta kan leda till en minskad tilltro till nämndens medarbetare och en högre grad av otrygghet. I syfte att öka tryggheten samverkar kommunen med bland annat Polismyndigheten och andra berörda aktörer.

Även otillåten påverkan riktas mot nämndens verksamheter, inte minst inom kommunens myndighetsutövning. Detta omfattar påverkansförsök, desinformationskampanjer och direkta hot gentemot enskilda medarbetare.

Sammantaget riskerar detta att medföra en ökad otrygghet för enskilda medarbetare, såväl i sin yrkesroll som privat.

Förvaltningen behöver även fortsättningsvis arbeta aktivt med att förebygga och motverka välfärdsbrott och otillåten påverkan.

Lagändringar

En ny socialtjänstlag trädde i kraft 1 juli 2025, vilket bland annat innebär att tidiga insatser kan ges utan behovsprövning samt att fler öppna och förebyggande insatser möjliggörs. För att genomföra dessa insatser behöver socialtjänsten utveckla nya arbetssätt och metoder. Detta kommer troligen att bidra till ökade kostnader för nämnden under de närmaste åren.

Det finns ett förslag om att språkkrav införs i Socialtjänstlagen den 1 juli 2026, för att uppnå språkkravet och språkutveckling föreslås ett antal åtgärder som syftar till att bidra till en förbättrad, god och enhetlig språknivå.

En fast omsorgskontakt ska erbjudas den som bor i särskilt boende för äldre personer, om det inte är uppenbart obehövt. Den fasta omsorgskontakten ska tillgodose den enskildes behov av trygghet, kontinuitet, individanpassad omsorg och samordning. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026.

Överförmyndarnämnden

Överförmyndarnämnden i Uppsala län är en gemensam nämnd för samtliga kommuner i Uppsala län. Nämnden har Uppsala kommun som värdkommun.

Överförmyndarnämnden är en kommunal tillsynsmyndighet. Tillsynen ska se till att den kommuninvånare som har en ställföreträdare i form av god man, förvaltare eller förmyndare ska få det hen har rätt till, både ekonomiskt och rättsligt. Tillsynen utgår från föräldrabalken, förmynderskapsförordningen och lagen om god man för ensamkommande barn.

Viktiga händelser under året

Digitala välfärdstjänster

Sen några år tillbaka finns en digital färdplan för överförmyndarnämndens verksamhetsutveckling. Syftet med den digitala färdplanen är att säkerställa en långsiktig planering för att nämndens tillsynsarbete fortsatt genomförs på ett rättssäkert och effektivt sätt. Den digitala färdplanen är en strategisk planering av samordningsbehov, omvärldsbevakning och nyttjande av resurser på ett strukturerat sätt. I slutet av 2024 gjordes en utvärdering av genomförda utvecklingsarbeten som visade det mesta i den digitala färdplanen var uppfyllt. Under 2025 har förvaltningen därför arbetat med att ta fram nya mål och åtgärder på digitaliseringens område.

En stor del av nämndens tillsyn utgår från granskningen av ställföreträdarnas årsredovisning. I nuläget lämnar de flesta ställföreträdare in sin årsredovisning på papper vilket innebär förvaring och registrering av strax över 3000 redovisningar varje år. För att lätta den administrativa bördan och ha ett mer hållbart sätt för inlämning erbjuds därför redovisning via e-tjänst. Sedan e-tjänsten togs i bruk för några år sedan ökar andelen som nyttjar denna med några procent per år. Ambitionen är att inlämning i e-tjänsten ska öka så att majoriteten av alla årsräkningar lämnas digitalt.

Utvecklingen av digitala välfärdstjänster ska enligt nämnden främst syfta till ökad samhällsnytta samt ändamålsenliga och effektiva verktyg för nämndens målgrupp. Vår målgrupp är i störst utsträckning ställföreträdarna som behöver välfungerade e-tjänster och enkla kontaktvägar med förvaltningen. Men nämnden har också en stor målgrupp kommuninvånare som har god man eller förvaltare. Det är viktigt att särskild hänsyn tas till denna målgrupp i arbetet med digitala välfärdstjänster för att motverka digitalt utanförskap och skapa tillgänglighet även för de som inte har tillgång till eller förmåga att använda e-tjänster och digitala verktyg.

Under året har nämndens informationshanteringsplan reviderats i syfte att sluta underteckna beslut som inte behöver det. Förvaltningen har också utvecklat en robot som hjälper till med att hämta ansökningar som läggs in av medborgare via formulärsvår på Uppsala kommuns hemsida och lägga in de i verksamhetssystemet.

En upphandling har gjorts av verksamhetssystem där den vinnande aktören blev befintlig leverantör. I upphandlingen användes den digitala färdplanen som riktpunkt vilket resulterade i att kraven i upphandlingen genererade nödvändig digital utveckling och nya funktioner utan att öka kostnaderna nämnvärt. Verksamheten har bland annat fått tillgång till en portal där gode män kan kommunicera med kommunen och ansöka om olika åtgärder. Det nya verksamhetssystemet har också en integrering mot Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten. Inför 2026 har förvaltningen också arbetat, med stöd av de nya funktionerna, för att införa e-arkiv och har då även haft anledning att uppdatera nämndens informationshanteringsplan för att övergå till digitalt bevarande av handlingar.

Framgångsrik rekrytering av ställföreträdare

Sedan några år tillbaka har nämnden extra resurser i budget för rekrytering av gode män. Anledningen till detta har varit långa väntetider och en nedåtgående trend av intresseanmälningar. Resurserna har gett effekt då förvaltningen lyckats rekrytera betydligt fler nya gode män än det ursprungliga målet. Framgångarna beror främst på lyckade annonseringskampanjer i sociala medier samt stort engagemang och tid från förvaltningens medarbetare som jobbat på flera olika plan samtidigt. Förvaltningen har även digitaliserat rekryteringsprocessen och anställt en person arbetar halvtid med att administrera intresseanmälningar och hålla ihop processen.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 39 Överförmyndarnämnden, kommunbidrag och årets resultat, belopp i miljoner kronor.

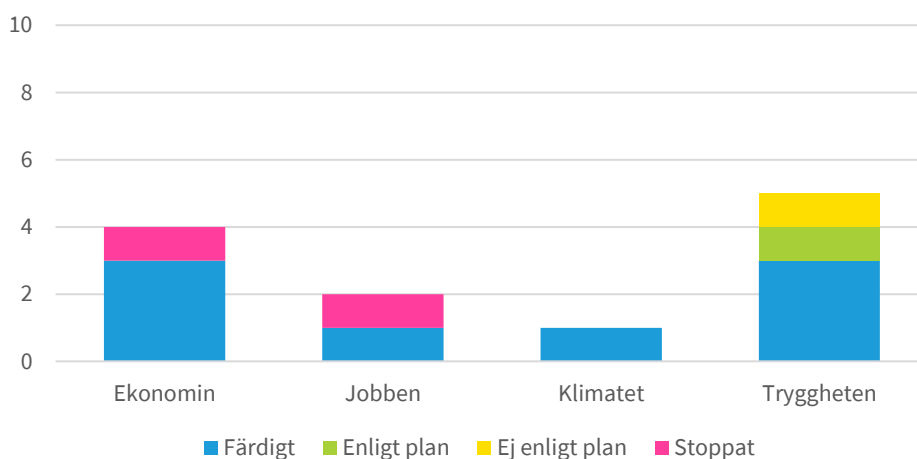
	Kommunbidrag 2025	Årets resultat 2025	Årets resultat 2024
Politisk verksamhet	21,7	2,6	-0,3
Flyktningmottagande	2,4	-0,1	0,3
Nämnden totalt	24,1	2,5	0,0

Överförmyndarnämndens resultat 2025 var ett överskott om 2,5 miljoner kronor. Överskottet berodde främst på lägre personalkostnader och IT-kostnader inom kansliet samt lägre arvodeskostnader. Avvikelsen i arvodeskostnaderna berodde främst på att en ökad andel huvudmän själva står för arvodet, samt att budgeten inte tagit hänsyn till att vissa uppdrag inte pågår hela kalenderåret.

Arvodeskostnaderna till gode män och övriga ställföreträdare betalas ut året efter att uppdraget är utfört, vilket innebär att det varje år sker en uppskattning och uppbokning av arvodeskostnaderna för innevarande år. En genomlysning av uppbokningarna från tidigare år visade att en för stor skuld för arvoden hade ackumulerats i balansräkningen. Skulden från tidigare år har korrigerats. För Uppsala kommun innebär det en återföring om 6,4 miljoner kronor som bokats mot eget kapital. Resterande 4,3 miljoner har återförts till respektive samverkanskommun i länet.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Överförmyndarnämnden har blivit färdiga med åtta av kommunfullmäktiges uppdrag. Ett uppdrag pågår enligt plan och ett uppdrag är försenat. Två uppdrag kommer inte att genomföras då det inte tillhör nämndens verksamhetsområde.

Figur 34. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sitt ansvarsområde bedöms nämnden ha bidragit till kommunfullmäktiges fokusområde.

Nämnden har arbetat med alla fyra fokusområden i Mål och budget. Nämnden har uppfyllt ett av dessa helt och tre i hög grad.

Ekonomi – Uppsala ska säkra en stark ekonomi och värna välfärden

- Nämnden har genomfört alla planerade åtgärder.

Jobben – Uppsala ska ha ett välmående näringsliv och skapa fler jobb

- Nämnden arbetar för att ha en god service och korta handläggningstider som underlättar för näringslivet.

Klimatet – Uppsala ska leda klimatomställningen

- Nämnden genomför klimatåtgärder när det går och ofta korrelerar det med digitaliserings-, och effektiviseringsinsatser.

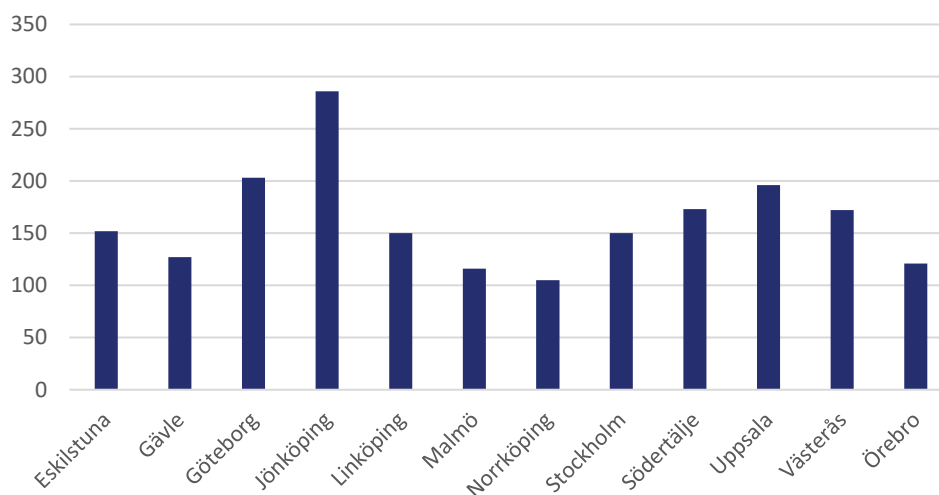
Tryggheten – Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor

- Nämnden har genomfört i stort sett alla planerade åtgärder.

- Rekryteringsmålet om 80 nya ställföreträdare uppnåddes med råge under året, totalt rekryterades 122 ställföreträdare. Det är en stor ökning mot föregående år då 86 ställföreträdare rekryterade.

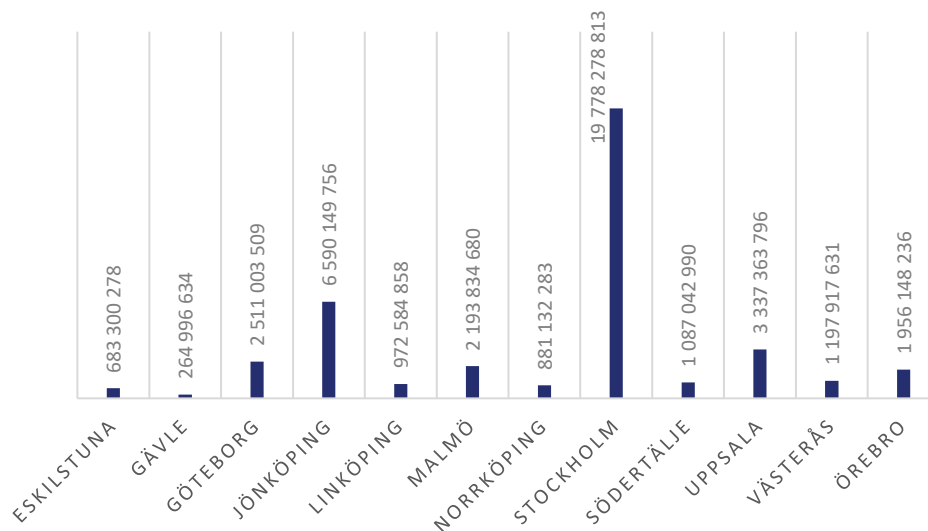
En mindre avvikelse från planeringen är att kartläggningen av arbetslivskriminalitet eller samverkan med sociala myndigheter i samverkanskommunerna inte är klar. Detta är dock påbörjat och fortsätter under 2026. Det har inte heller genomförts något utbildningstillfälle för förtroendevalda om välfärdsbrott. Detta har skjutits upp eftersom ett tillfälle genomfördes året innan.

Utveckling av grunduppdraget över tid

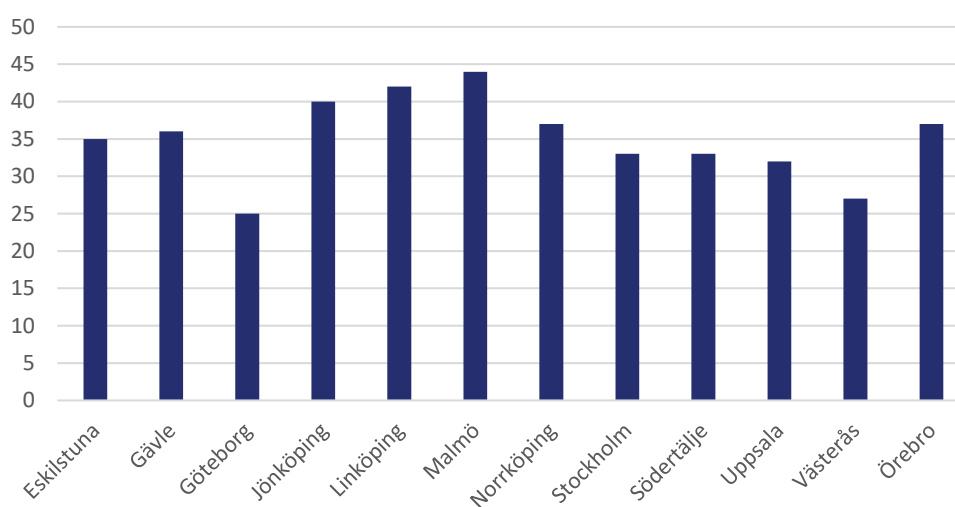
Figur 35. Antal ställföreträdarskap per årsarbetstid år 2024.

Uppsala läns överförmyndarverksamhet har ungefär samma antal ärenden per anställd som Göteborg av resultatnätverket R9, strax under 200 ärenden. Antal ärenden hos den gemensamma överförmyndarnämnden i Uppsala län är på en relativt stabil nivå och löpande handläggning hinns med utan att stora balanser bildas och utvecklingsarbete kan bedrivas. Statistiken som redovisas är för 2024 eftersom 2025 års statistik inte publiceras av Länsstyrelsen förrän under mars månad 2026.

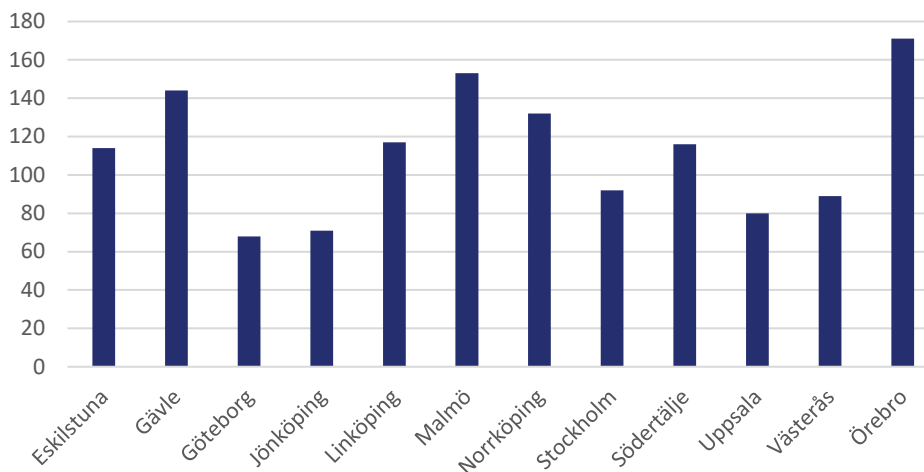
Figur 36. Totalt värde som omfattas av nämndens tillsyn år 2024.

En stor och viktig del av överförmyndarverksamheten är granskningen av gode männens och förvaltarnas årsredovisningar. I samband med granskning av årsredovisningen ska överförmyndaren kontrollera att den enskilde fått nytt av sina inkomster samt eventuellt kapital och att den enskilde inte lidit några rättsförluster. För att göra en bedömning av hur stor inkomst och förmögenhet som respektive överförmyndarverksamhet har tillsyn över är det intressant att titta på det samlade värdet som omfattas av överförmyndarens tillsyn. Stockholms överförmyndare sticker ut med långt större samlade värden än någon annan överförmyndarverksamhet. Jönköping sticker också ut i statistiken med ett högt värde, det är en mycket stor ökning i förhållande till föregående år som kan vara hänförlig till en rapporteringsmiss. Uppsala läns överförmyndarnämnd har tillsyn över närmare 3,3 miljarder kronor vilket är något mer än Göteborgs överförmyndarnämnd. Nämnden har en väl utarbetad granskningsrutin, som reviderats under 2025, och har på de senaste åren utarbetat ett arbetssätt vid granskning av årsräkningar som gör att granskningen även avslutas i tid.

Figur 37. Kostnaden för arvode - kommunens del (procent).

Arvode till gode män och förvaltare är en stor del av nämndens budget. Det är upp till varje överförmyndarnämnd att bestämma vilka arvodesriktlinjer som ska tillämpas. Många överförmyndare tillämpar Sveriges kommuners och regioners riktlinjer vilket även överförmyndarnämnden i Uppsala län gör. Vem som är betalningsansvarig för det arvode som överförmyndaren beslutar till god man eller förvaltare framgår av lag. Det styrs av inkomster och tillgångar, enskilda med låga inkomster och små tillgångar betalar inte arvode medan övriga gör det. I Uppsala län stod kommunen för arvodet i 32 procent av alla ärenden under 2024 vilket är samma andel som föregående år.

Figur 38. Totalkostnad per kommuninvånare i kr år 2024.

Kostnaden för överförmyndarverksamheten per kommuninvånare skiljer sig relativt mycket åt mellan kommunerna i R9 och även mellan de större kommunerna i landet. Uppsala läns överförmyndare har en kostnad om 80 kronor per kommuninvånare vilket ligger i närheten av kostnaden för flera andra kommuner; Stockholm, Västerås och Jönköping.

Framtida utmaningar

Dagens ställföreträdersystem är baserat på att det finns ett ideellt engagemang i samhället, där en stor del av uppdragen innehåller av anhöriga till den enskilde. Systemets ideella karaktär grundar sig i föreställningen att en god man ska vara just en god person som kliver in och hjälper en medmänniska. Däremot finns det uppdrag som är mer komplicerade och krävande än genomsnittet och som innebär en större insats från ställföreträdaren. Det kan vara uppdrag där det exempelvis finns omfattande skulder, missbruk eller hemlöshet. I dagsläget står många överförmyndare inför den stora utmaningen att rekrytera kompetenta ställföreträdare till sådana uppdrag.

Sverige har en åldrande befolkning och det går mot en utveckling där äldre blir både fler i antal och lever längre. I Uppsala län förväntas antalet personer som är 80 år eller äldre att fördubblas under de kommande åren. Detta kommer att ställa större krav på den kommunala verksamheten som helhet, och däribland överförmyndarnämnden.

I Uppsala län har ställföreträdare och föreningar för gode män flaggat för att det finns behov av mer stöd och utbildning eftersom uppdragen blir svårare. Nämnden har hörsammat detta genom att planera för mer utbildning möjlighet att träffa förvaltningen i större utsträckning.

Ny lagstiftning

Under våren 2021 presenterades SOU 2021:36 God man och förvaltare – en översyn som föreslår en rad ändringar inom området för överförmyndarnämndens verksamhet. Bland annat föreslås nya begrepp vad gäller omfattningen av ett uppdrag, högre krav på ställföreträdarna vad gäller redovisning och en ökad beslutanderätt för överförmyndarna. Den ökade beslutanderätten för överförmyndarna innebär att beslut om anordnande, jämkning och upphörande i otvistiga godmanskap flyttas från tingsrätterna till överförmyndarna. Det finns också förslag på införandet av en ny myndighet som ska arbeta med framtagande av föreskrifter, vägledning, utbildningsmaterial, statistik och att tillhandahålla ett nationellt ställföreträdaregister.

Utredningen ligger till grund för en proposition som presenterades i december 2025, med föreslagna ändringar redan under 2026. De föreslagna ändringarna är omfattande både vad gäller organisatoriska frågor och förändrat arbetssätt och kommer ta mycket av verksamhetens fokus i anspråk under kommande år.

Verksamhet i bolagsform

Exploateringskoncernen

I exploateringskoncernen ingår moderbolaget Uppsala kommun exploatering AB tillsammans med dotterbolagen Uppsala stadsnodsutveckling södra AB och Uppsala kommun exploatering holding AB samt dotterdotterbolaget Uppsala kommun Danmarks-Säby 6:25 AB. Verksamheten för exploateringskoncernen är att förvärva, utveckla och avyttra fastigheter i syfte att främja Uppsala kommuns stadsutveckling på kort och lång sikt.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 40. Ekonomiskt utfall för exploateringskoncernen. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024
Nettoomsättning	0	0
Resultat efter finansiella poster	0	0
Justerad balansomslutning	64	0
Justerat eget kapital	63	0
Investeringar	63	0
Räntabilitet på eget kapital, %	0%	-101%
Soliditet, %	98%	49%
Medelantalet anställda	0	0

Exploateringskoncernens resultat efter finansiella poster uppgick till 0 (0)²⁰ miljoner kronor. Under hösten 2025 förvärvade Uppsala kommun exploatering AB det vilande bolaget Uppsala kommun exploatering holding AB med syfte att kunna genomföra förvärv av en fastighet i bolagsformat. Den 4 december genomfördes förvärvet av Uppsala kommun Danmarks-Säby 6:25 AB och investeringen uppgick till 63 miljoner kronor. Då bolaget endast varit en del av exploateringskoncernen under knappt en månad bidrog det i begränsad utsträckning till resultatet. De övriga bolagen i koncernen har under året varit vilande.

Uppsala stadshus AB

Uppsala stadshus AB är moderbolag i stadshuskoncernen och ägs till 100 procent av Uppsala kommun. Uppsala stadshus AB äger i sin tur 100 procent av aktierna i stadshuskoncernens samtliga elva dotterbolag, varav två är underkoncerner.

Moderbolaget svarar för ägarstyrning, strategisk planering och samordning, löpande översyn samt ekonomisk kontroll och uppföljning av dotterbolagen i koncernen. Moderbolaget har inga anställda.

²⁰ Siffror inom parentes avser föregående år.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 41. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	14	13	13	13	12
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	6	-19	67	61	358
Justerad balansomslutning	6 832	6 840	6 759	6 829	6 587
Justerat eget kapital	4 401	4 696	4 725	4 581	4 364
Investeringar	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	0%	neg	1%	1%	8%
Soliditet, %	64%	69%	70%	67%	66%
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 6 (-19) miljoner kronor. Det högre resultatet berodde i huvudsak på högre utdelningar från dotterbolagen i koncernen. Efter årets genomförda årsstämmor lämnade dotterbolagen Uppsala stadshus holding AB, Uppsala stadshus holding 2 AB och Uppsalahem AB utdelningar med totalt 27 (16) miljoner kronor. Bolaget hade lägre räntekostnader än föregående år som följd av lägre marknadsräntor och en lägre räntebärande skuld.

Bolagets räntebärande skuld per balansdagen var 953 (976) miljoner kronor, vilket var en minskning med 23 miljoner kronor sedan föregående år.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 42. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala stadshus AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

Moderbolaget ska verkställa kommunfullmäktiges beslut som är av ägarkaraktär och följa upp att dotterbolagen arbetar utifrån de av kommunfullmäktige uppsatta ägardirektiven. Moderbolaget svarar för aktiv ägarstyrning och strategisk planering inom bolagskoncernen.

Moderbolaget ska svara för samordningen av bolagskoncernen samt avgöra frågor som är gemensamma för bolagen. Moderbolaget ska säkerställa att största möjliga samordning sker mellan bolagen och inom kommunkoncernen.

Moderbolaget ska samordna och nyttja möjligheter till resultatutjämnning inom stadshuskoncernen, bland annat koncernbidragsmöjligheter. Moderbolaget ska även samordna och planera likviditetsflödet inom stadshuskoncernen. I det ingår bland annat hantering av att lämna och erhålla aktieägartillskott samt att lämna och erhålla utdelning. I planeringen av koncernens likviditetsflöde ska både krav och möjligheter i särskild lagstiftning beaktas, exempelvis Lag (2010:879) om allmännyttiga bostadsföretag.

Moderbolaget ska svara för löpande ekonomisk kontroll och uppföljning av bolagskoncernen samt för utveckling av effektivare styrning.

Moderbolaget ska vara en central funktion som möjliggör och skapar förutsättningar för dotterbolagen att fokusera på sina kärnverksamheter. I syfte att uppnå detta ska moderbolaget bland annat ansvara för:

- Ägardirektiven och uppföljningen av dessa
- Löpande dialog med dotterbolagen
- Initiera samarbete i samordnings- eller utvecklingsgrupper inom till exempel ekonomi-, fastighets-, värderings-, investerings- och hållbarhetsfrågor samt underlätta och driva projektinriktat arbete
- I samverkan med dotterbolagen sätta upp förslag på resultatkrav samt följa upp och avrapporterar dessa
- Löpande bevaka och följa upp investeringar, förvärv och avyttringar.

Moderbolaget ska hantera ansökningar om och uppföljning av igångsättningstillstånd för investeringar med en projektkalkyl över 50 miljoner kronor. Moderbolaget har rätt att inom bolagskoncernen omdisponera den av kommunfullmäktige beslutade investeringsramen för respektive år.

Kommunfullmäktige har lämnat sex bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala stadshus AB. Av dessa ägardirektiv bedömdes alla som helt uppfyllda.

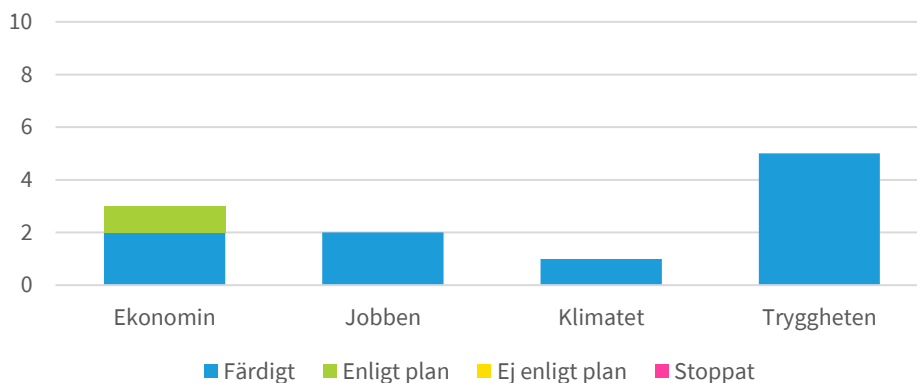
Moderbolaget svarar för *ägarstyrning, strategisk planering, ekonomisk kontroll och uppföljning* av stadshuskoncernens bolag samt samordnar gemensamma frågor i koncernen. Ägarstyrningen har bland annat skett genom olika styrdokument och löpande uppföljning av dem samt genom ägardialoger, information från bolagen till moderbolagets styrelse samt genom olika mötesforum och dialoger. Ägardialoger med alla dotterbolag har skett vid två tillfällen, en gång under våren och en gång under hösten. Under året har verkställande direktörer i dotterbolagen informerat om verksamheten och diskuterat aktuella frågor med moderbolagets styrelse.

Moderbolaget har under året svarat för *flera samordningsaktiviteter* som till exempel genomförande av en bolagsdag för bolagens styrelseledamöter, suppleanter, lekmannarevisorer och verkställande direktörer, styrelseutvärdering i koncernens bolag, utbildningar i internkontroll och ekonomi för dotterbolagens styrelseledamöter och suppleanter, kompetenshöjande workshop för koncernens ekonomifunktioner samt prognos- och likvidplanering av dotterbolagens finansieringsbehov.

Under året har åtta *igångsättningstillstånd för investeringar i dotterbolagen överstigande 50 miljoner kronor* behandlats i moderbolagets styrelse och ett igångsättningstillstånd har återtagits.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala stadshus AB har blivit färdig med sina 10 uppdrag från kommunfullmäktige, ett uppdrag pågår enligt plan.

Figur 39. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Destination Uppsala AB

Destination Uppsala AB ska genom marknadsföring, affärsutveckling och försäljning inom områdena affärsturism, evenemang och privatturism vara ett strategiskt verktyg för tillväxt, ökade intäkter och sysselsättning inom besöksnäringen i Uppsala kommun.

Bolaget ansvarar även för att projektleda kommunens större evenemang och att samarbeta med det lokala näringslivet i syfte att utveckla mötes- och evenemangsindustrin via partnerskapet Uppsala Convention Bureau. Vidare ansvarar bolaget för stadens besöksmottagande och Uppsalas turistinformation.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 43. Ekonomiskt utfall för Destination Uppsala AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	6	6	11	24	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	1%	0%
Resultat efter finansiella poster	1	1	1	1	5
Justerad balansomslutning	24	22	22	20	22
Justerat eget kapital	3	2	1	1	1
Investeringar	-	-	0	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	27%	47%	71%	94%	716%
Soliditet, %	12%	11%	7%	3%	3%
Medelantalet anställda	19	19	18	19	19

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 1 (1) miljon kronor. Nettoomsättningen var i linje med föregående år och bolagets totala intäkter blev 2 miljoner kronor högre. Ökningen var hänförlig till ökad extern medfinansiering inom publika evenemang och högre bidrag. De kommersiella intäkterna till evenemangen ökade med drygt 48 procent jämfört med föregående år. Totalt besöktes evenemangen som bolaget ansvarade för av cirka 350 000 (344 000) besökare, vilket var en ökning med knappt 2 procent jämfört med föregående år. Bolagets kostnader är till stor del intäktsrelaterade med följd att resultatet var i linje med föregående år.

Resultatet före finansiella poster uppgick till 0 (0) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 0 miljoner kronor.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 44. Bolagsspecifika ägardirektiv för Destination Uppsala AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska utveckla och marknadsföra den del av varumärket Uppsala som rör besöksnäringen. Detta ska ske i nära samarbete med näringslivet, föreningslivet och andra externa aktörer.</p> <p>Bolaget ska värva och utveckla evenemang, möten och besöksrelaterade etableringar i Uppsala. Arbetet ska ske i nära samarbete med angränsade kommuner, organisationer, näringslivet, universiteten och andra offentliga myndigheter i syfte att stärka Uppsalas position inom besöksnäringen så väl nationellt som internationellt.</p> <p>Bolaget ska uppmuntra arrangörer och besökare att resa hållbart till möten och evenemang i Uppsala.</p> <p>Bolaget ska koordinera samverkan mellan de arenor som kommunen helt eller delvis finansierar samt projektleda evenemang för besöksnäringen på uppdrag av Uppsala kommun eller externa aktörer.</p>	<p>Bolaget ska i samverkan med nämnder och bolag bidra i planering av en flerfunktionell användning av lokaler, anläggningar och mark för att skapa förutsättningar för fler och större möten och evenemang som bidrar till stärkt besöksnäring och tillväxt i Uppsalas näringsliv.</p> <p>Bolaget ska, vid om- eller nybyggnation av mötes-, sport-, evenemangs- och rekreationsanläggningar, bidra med sakkunskap så att behoven hos dem som besöker eller arrangerar evenemang i Uppsala tillmötesgår och beaktas.</p>
---	---

Kommunfullmäktige har lämnat sex bolagsspecifika ägardirektiv till Destination Uppsala AB, varav fyra bedöms som helt uppfyllda och två som i hög grad uppfyllda.

Den sammanvägda bedömningen är att bolagets ägardirektiv till övervägande del är helt uppfyllda.

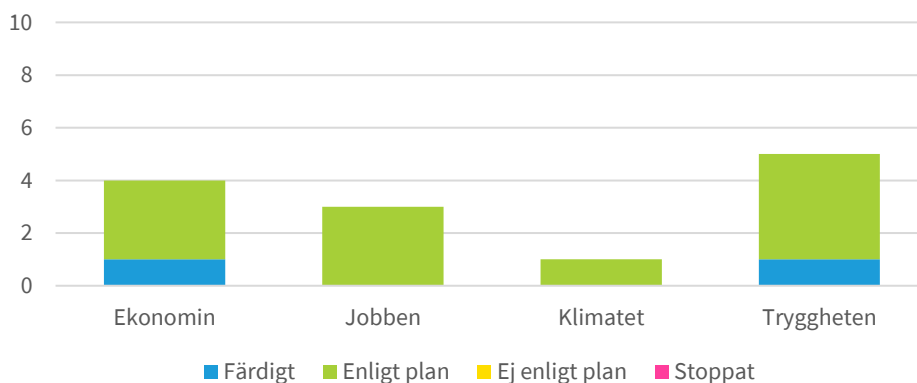
Arbetet med att *utveckla och marknadsföra varumärkesplattformen* för Uppsala har pågått under året och fått ett stort genomslag i sociala medier. Lanseringen av en uppdaterad webbplats för destination och ett aktivt arbete mot reseagenter har också lett till att Uppsalas varumärke som en attraktiv destination har stärkts.

Enheten Möten & Evenemang (Uppsala Convention Bureau, UCB) har bearbetat 2 899 potentiella möten och evenemang och har under året värvat 22 möten och 14 idrottsevenemang till Uppsala. Under året har UCB överlämnat nästan 47 miljoner kronor i affärer till näringslivet. Målet var 45 miljoner.

Bolaget har i hög grad *bidrag med sin kunskap i samverkan med andra aktörer* kopplat till möten och evenemang och ett fördjupat arbete mellan förvaltningar och bolag pågår sedan 2023 och kan fortsätta utvecklas. Likaså har bolaget i hög grad bidragit med sin kompetens i arbetet med att *utveckla stadens anläggningar och miljöer*.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Destination Uppsala AB har blivit klar med två av kommunfullmäktiges uppdrag, elva uppdrag pågår enligt plan.

Figur 40. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsalahem AB

Uppsalahem AB är ett allmännyttigt kommunalt bostadsbolag som bidrar till att stärka kommunens utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och utveckla hyresfastigheter och erbjuda boenden för olika faser i livet. Bolaget erbjuder även bostäder för studenter, ungdomar och seniorer. Bolagets erbjudande är att skapa trygga och trivsamma hem där många vill bo.

Uppsalahem AB är Uppsalas ledande bostadsbolag som bygger och förvaltar närmare 18 500 hyresbostäder, inklusive studentbostäder. Cirka 30 000 Uppsalabor bor i bolagets hyresrätter.

Bolaget bildar tillsammans med två dotterbolag en underkoncern till Uppsala stadshus AB.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 45. Ekonomiskt utfall för Uppsalahem AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	1 910	1 757	1 637	1 573	1 505
Andel av koncernens nettoomsättning, %	41%	39%	39%	40%	44%
Resultat efter finansiella poster	111	230	228	283	365
Justerad balansomslutning	13 492	12 955	12 601	12 550	12 422
Justerat eget kapital	5 764	5 662	5 438	5 262	5 118
Investeringar	810	840	476	237	426
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	4%	4%	5%	7%
Soliditet, %	41%	44%	43%	42%	41%
Medelantalet anställda	320	303	305	286	276

Uppsalahems²¹ resultat efter finansiella poster uppgick till 111 (230) miljoner kronor, vilket var 120 miljoner kronor lägre än föregående år. Både årets och föregående års resultat innehöll större jämförelsestörande poster som främst avsåg utrangeringar och nedskrivningar. Dessa poster uppgick totalt till 173 (35) miljoner kronor och avsåg framför allt nedskrivningar av två fastigheter. På grund av ett lägre marknadsvärde samt förändringar i kommunens utbyggnadsplaner värdereglerades fastigheterna med totalt 170 miljoner kronor. Justerat för dessa poster av engångskaraktär var resultatet 19 miljoner kronor högre än föregående år.

Den årliga hyreshöjningen om 5,2 procent för studentbostäder och 5,3 procent för det övriga beståndet bidrog med högre hyresintäkter jämfört med föregående år. En höjning av taxorna för värme och vatten ledde till ökade förbrukningskostnader. Under 2024 pausade bolaget hyresgäststyrt underhåll, vilket öppnade upp igen under 2025 och har därmed medfört högre underhållskostnader jämfört med föregående år. Avslutade investeringsprojekt ökade avskrivningskostnaderna, varav delar inte kompenseras med ökade hyresintäkter. Trots en högre räntebärande skuld blev räntekostnaderna i nivå med föregående år. Det berodde på att bolaget under slutet av föregående år genomförde förtidsinlösen av ett lån med hög ränta som sänkt den genomsnittliga räntenivån på låneskulden under 2025. Överskottsgraden uppgick till drygt 53 procent, vilket var i linje med föregående år.

Resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 467 miljoner kronor. Därmed uppfyllde bolaget kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 365 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 1 646 (840) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. I början av året förvärvade bolaget två fastighetsbolag med tre fastigheter, totalt 290 lägenheter. Förvärvet uppgick till 835 miljoner kronor. Därutöver pågick flera nyproduktionsprojekt med störst utfall i Takryttaren. Under året har Spexaren avslutats och inflyttning har påbörjats i Fältläkaren. En stor del av planerade renoveringsprojekt och aktiverbara underhållsprojekt har kunnat genomföras och utgjorde 60 procent av bolagets

²¹ Uppsalahem AB och Uppsala kommun arenor och fastigheter AB är moderbolag i underkoncerner till Uppsala stadshus AB. I texten benämns underkoncernerna Uppsalahem respektive Uppsala kommun arenor och fastigheter.

investeringsvolym under året. Investeringsbidrag för energiåtgärder har erhållits för några projekt.

Marknadsvärdet på Uppsalahems fastighetsbestånd uppgick till 30 559 (29 979) miljoner kronor, vilket var 16 659 (17 100) miljoner kronor högre än det bokförda värdet. Justerat för förvärvet var marknadsvärdet och det bokförda värdet i nivå med föregående år.

Under året har inflyttning skett i 258 (9) lägenheter i nyproduktionsprojekten Fältläkaren och Spexaren. Renovering av 152 (265) lägenheter har färdigställts i Rackarberget etapp 3 och Björngården. Vid årsskiftet pågick renovering av 124 (121) lägenheter och nyproduktion av 279 (348) lägenheter.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 46. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsalahem AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska som allmännyttigt bostadsbolag bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att med hög kompetens äga, förvalta och bygga bostäder, främst hyresfastigheter i Uppsala stad och landsbygd för olika faser i livet inklusive samhällsnyttiga bostäder.</p> <p>Bolaget ska vara ett av kommunens verktyg för att förverkliga sin bostadspolitik.</p> <p>Bolaget har att vårda sina tillgångar på ett långsiktigt hållbart sätt varvid bolagets resultat som huvudregel återinvesteras. För att möjliggöra fortsatta investeringar och en rimlig belåningsgrad får bolaget jobba med väl avvägda avyttringar av byggrätter och/eller mindre bestånd av bostäder och lokaler.</p> <p>Bolaget ska skapa förutsättningar för att kommunen i olika konjunkurlägen ska kunna genomföra sin bostadspolitik. Bolaget ska långsiktigt växa i takt med Uppsala. Sammantaget över tid ska antalet hyresrätter för bolaget öka.</p> <p>Bolaget är en av flera aktörer i utvecklingen av nya bostadsområden i kommunen och skapar samhällsnytta för hela kommunen genom att ta en ledande roll i förvaltning och byggande av bostäder i Uppsala kommun.</p> <p>Bolaget ska vara ett utvecklingsinriktat företag där innovativa idéer och boendekoncept kan prövas och bolaget ska särskilt fokusera på hållbara renoveringsmodeller.</p>	<p>Bolaget ska årligen erbjuda en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand och till personer som omfattas av bostättningslagen.</p> <p>Bolaget ska vara en resurs för hela Uppsala kommun i strategiska frågor om samhällsutveckling, boende, bostadsbyggande och levande stadsmiljöer. Bolaget ska i samverkan med andra bolag och aktörer, inom och utanför kommunkoncernen, utveckla kommunkoncernens kompetens i boendefrågor och verka för minskad boendesegregation.</p> <p>I arbetet med hållbar stadsutveckling ska bolaget särskilt fokusera på att stärka sociala värden. Bolaget ska ha en stark närvaro och vara en drivande kraft för samverkan samt fungera som ett nav i kommunens arbete med platssamverkan i syfte att skapa trygga, säkra och levande områden.</p> <p>Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.</p>
---	---

Kommunfullmäktige har lämnat tio bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsalahem AB. Bolagets ägardirektiv bedöms alla vara helt uppfyllda.

Bolagets uppdrag, att *verka som kommunens verktyg för att förverkliga bostadspolitiken*, har inneburit att bolaget satsat ytterligare resurser på trygghetsarbetet på plats, främst med trygghetsvårdar i Gottsunda för att stärka det sociala värdet i området.

Genom att arbeta aktivt tillsammans med övriga kommunala verksamheter med planeringen av Södra staden och genom att skapa positiva mötesplatser inom och i anslutning till sina områden har bolaget varit med och *utvecklat nya bostadsområden tillsammans med övriga kommunkoncernen*. Bolaget tar också en ledande roll när nya bostadsområden utvecklas, exempelvis i de sydöstra stadsdelarna. I början av 2025

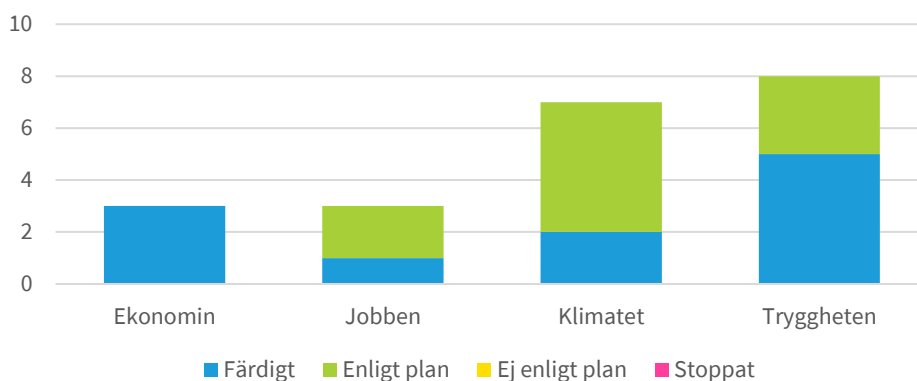
anskaffades även 290 lägenheter i Sala backe och Rosendal via bolagsförvärv. Bolaget har även testat att bygga nya boendeformer såsom co-livingprojektet i Takryttaren. Uppsalahem AB har tillsammans med kommunen utvecklat nya LSS-boenden och planerar för särskilda boenden.

Uppsalahem AB har arbetat med *innovativa idéer och nya boendekoncept* som till exempel fortsatt arbete inom projektet Smarta fastigheter som bland annat omfattar digitalisering av undercentraler. För att bygga bostäder med lägre hyror används modulärt byggande som byggnadsmetod.

Bolaget har under året *erbjudit en andel av nyuthyrningen till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand* till personer som omfattas av bosättningslagen. Under året har 120 lägenheter erbjudits till kommunen, varav 77 lägenheter har förmedlats.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsalahem AB har blivit klar med elva av kommunfullmäktiges uppdrag och tio uppdrag går enligt plan.

Figur 41. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala bostadsförmedling AB

Uppsala bostadsförmedling AB förmedlar hyresrätter från privata och allmännyttiga bostadsbolag till bostadssökande i Uppsalaregionen. Förmedling av bostäder sker via en digital förmedlingstjänst till den bostadssökande som har längst kötid och som uppfyller hyresvärdens kriterier. Tydlighet, tillgänglighet och transparens präglar bolagets tjänster och kontakter med bostadssökande, hyresvärdar och övriga intressenter. Bolagets mål är att ha både nöjda bostadssökande och nöjda hyresvärdar.

Under 2025 har bolaget förmedlat 8 127 (7 944) bostäder och antalet betalande kunder i bostadskön nådde under året en ny högsta nivå om 143 872 (138 188) kunder.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 47. Ekonomiskt utfall för Uppsala bostadsförmedling AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	39	37	37	35	35
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	1%	1%
Resultat efter finansiella poster	3	3	2	5	3
Justerad balansomslutning	38	32	30	29	30
Justerat eget kapital	6	6	6	6	6
Investeringar	1	0	2	-	8
Räntabilitet på eget kapital, %	44%	46%	34%	77%	46%
Soliditet, %	17%	19%	19%	20%	20%
Medelantalet anställda	38	38	38	35	35

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 3 (3) miljoner kronor vilket var i nivå med föregående år. Resultatet inkluderade en jämförelsestörande post som avsåg nedskrivning av en immateriell tillgång på 1 (0) miljon kronor. Justerat för denna post av engångskaraktär blev resultatet efter finansiella poster 4 (3) miljoner kronor.

Nettoomsättningen ökade med knappt 2 miljoner kronor jämfört med föregående år vilket berodde på fler antal betalande i bostadskön. Bolagets kostnader ökade med 2 miljoner kronor jämfört med föregående år. Det förklaras av den nedskrivning som gjorts hänförlig till bostadsförmedlingssystemet och ökade kostnader kopplat till marknadsföring och konsultkostnader i samband med en omorganisation i bolaget.

Resultatet före finansiella poster, rensat för årets jämförelsestörande poster, uppgick till 3 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 1 miljon kronor.

Årets investeringar uppgick till 1,5 (0,5) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Utveckling av kö- och förmedlingssystemet har fortsatt. Därutöver pågick ombyggnation av bolagets kontorsytor som beräknas färdigställas under 2026.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 48. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala bostadsförmedling AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska vara kommunens verktyg för att säkerställa en effektiv hyresrättsmarknad i Uppsalaregionen.</p> <p>Bolaget ska ha god kunskap om, och marknadsföra, bostadsmarknaden i Uppsalaregionen.</p> <p>Bolaget ska verka för att underlätta inträde på bostadsmarknaden med fokus på grupper som har det särskilt svårt att ta sig in på bostadsmarknaden.</p> <p>Bolaget ska bära sina egna kostnader och finansieras genom avgiftsbelagd kö samt vid behov avgift för förmedling.</p>	<p>Bolaget ska vara en digital förmedling med en tydlig digital profil.</p> <p>Bolaget ska ha möjlighet att erbjuda efterfrågade tjänster mot ersättning.</p> <p>Bolaget ska spela en viktig roll inom det bostadssociala området och kunna bidra i förmedlingen av bostadssociala kontrakt.</p>
--	--

Kommunfullmäktige har lämnat sju bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala bostadsförmedling AB. Samtliga ägardirektiv bedöms som helt uppfyllda.

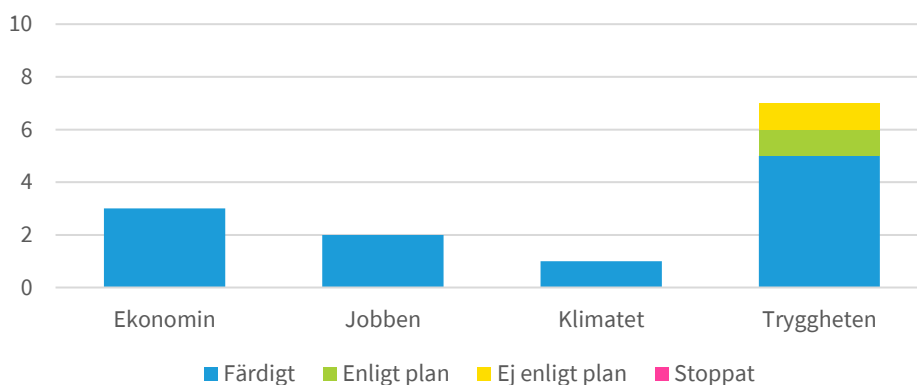
I syfte att vara kommunens *verktyg för att säkerställa en effektiv hyresmarknad i Uppsalaregionen* har bolagets strategi varit att förmedla bostäder efter kötid och i enlighet med hyresvärdarnas kriterier. Under året har 8 127 bostäder förmedlats åt 52 hyresvärdar i länets samtliga kommuner.

Uppsala bostadsförmedling AB har *verkat för att underlätta inträde på bostadsmarknaden* genom att tillhandahålla olika typer av informationsmaterial på svenska, engelska och arabiska om hur det går till att söka bostad. Bolaget har gjort riktade insatser mot särskilt prioriterade målgrupper för att öka medvetenheten om vikten av att stå i bostadskön. Bolaget samverkar med kommunens olika förvaltningar kring handlingsplaner och program för olika målgrupper. Bolaget har under året arbetat för att ta bort köavgiften för ungdomar i åldern 16–17 år och förändringen kommer att träda i kraft från och med den 1 januari 2026.

Bolaget har spelat *en viktig roll inom det bostadssociala området* genom att delta i beredningen av bostadsförsörjningsprogrammet.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala bostadsförmedling AB har blivit klar med elva av kommunfullmäktiges uppdrag, ett går enligt plan och ett är försenat.

Figur 42. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB ska tillhandahålla ändamålsenliga lokaler och mark för den verksamhet som bedrivs inom Uppsala kommun, bedriva verksamheten vid de rekreations- och idrottsanläggningar som bolaget äger och till Uppsala kommun och dess helägda bolag erbjuda fastighetsförvaltningstjänster.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB bildar tillsammans med tre dotterbolag och två dotterdotterbolag en underkoncern till Uppsala stadshus AB.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 49. Ekonomiskt utfall för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	628	541	508	487	297
Andel av koncernens nettoomsättning, %	13%	12%	12%	12%	8%
Resultat efter finansiella poster	5	-17	-1	-5	-28
Justerad balansomslutning	4 394	4 726	4 009	3 896	3
Justerat eget kapital	1 078	256	248	230	226
Investeringar	641	344	233	189	225
Räntabilitet på eget kapital, %	0%	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	21%	5%	6%	5%	7%
Medelantalet anställda	226	222	222	226	210

Resultatet efter finansiella poster för Uppsala kommun arenor och fastigheter uppgick till knappt 5 (-17) miljoner kronor, vilket var 22 miljoner kronor högre än föregående år. Från och med 2025 ingår Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB med dotterbolag i Uppsala kommun arenor och fastigheter, vilket påverkar jämförbarheten mellan åren. Uppsala kommun utvecklingsfastigheter AB hade föregående år ett resultat efter finansiella poster på 21 miljoner kronor, vilket inte ingår i jämförelsetalet. I årets resultat ingår jämförelsestörande poster på 26 (0) miljoner kronor som främst avsåg realisationsvinster vid försäljning av tillgångar.

Rensat för de jämförelsestörande posterna blev resultatet lägre jämfört med föregående år vilket framför allt är en effekt av högre räntekostnader. Under året löpte en större del av bolagets låneskuld ut som var räntesäkrad till låga nivåer. Refinansieringen av dessa lån innebar en högre räntenivå med ökade räntekostnader som följd. Därutöver har personalkostnaderna ökat som en effekt av fler anställda. Två större fastigheter har varit vakanta under året, vilket belastat året resultat. Samtidigt har Multihuset i Rosendal bidragit med ett något högre resultat då det varit i bruk hela året efter färdigställandet under hösten 2024.

Resultatet före finansiella poster, rensat för årets jämförelsestörande poster, uppgick till 73 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 73 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på fastighetsbeståndet har haft en viss ökning under året och uppgick till 7 037 (6 631) miljoner kronor, vilket var 3 456 (3 182) miljoner kronor högre än det bokförda värdet.

Årets investeringar uppgick till 641 (344) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Årets största projekt var den pågående produktionen av en simidrottsanläggning i Gränby, vilken stod för drygt 50 procent av bolagets investeringar. Investeringen i D-hallen vid Gränby ishallar har färdigställts under 2025. Underhållsinvesteringarna utgjorde 15 procent av den totala investeringsvolymen.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 50. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala kommun arenor och fastigheter AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska bidra till att stärka hela Uppsalas utveckling genom att på affärsmässig grund och med kunden i fokus äga, förvalta, bygga och utveckla arenor och fastigheter i Uppsala stad och landsbygd. Bolaget ska vårda och underhålla sina arenor och fastigheter så att värde och attraktivitet bibehålls eller ökar över tid.</p> <p>Bolaget ska vara en sammanhållen, proaktiv och professionell part i kontakter med Uppsalas föreningsliv såväl bredd som spets och elit, näringsliv och besöksnäring i alla frågor som handlar om nyttjande av arenor och fastigheter.</p> <p>Bolaget ska genom sin verksamhet främja livfulla mötesplatser i den växande kommunen och därmed bidra till att stärka Uppsala som en attraktiv kommun att besöka, leva och verka i. Bolaget ska i sina roller och uppdrag medverka i arbetet för en ökad jämlik folkhälsa och utveckla Uppsala som evenemangsp plats.</p>	<p>Bolaget är kommunens verktyg för att koordinera och projektera om- och nybyggnation av arenor och fastigheter och förverkliga detta genom eget eller andras byggande och ägande samt vara ett utvecklings- och innovationsinriktat företag med fokus på långsiktighet och hållbarhet.</p> <p>Bolaget ska i kommunkoncernen vara ett föredöme i frågor om att skapa sammanhållning och gemensam riktning i hela kommunen och bidra till att kommunens alla verksamheter i styrelser, nämnder, bolag och förvaltningar tillsammans bildar en helhet.</p>
--	---

Kommunfullmäktige har lämnat fem bolagsspecifika ägardirektiv till bolaget. Ägardirektiven bedöms alla vara helt uppfyllda.

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB har *bidragit aktivt till att stärka hela Uppsalas utveckling*. Renoveringen av Fyrishov har pågått under året samtidigt som arbetet med ny simidrottsarena i Gränby fortskrider.

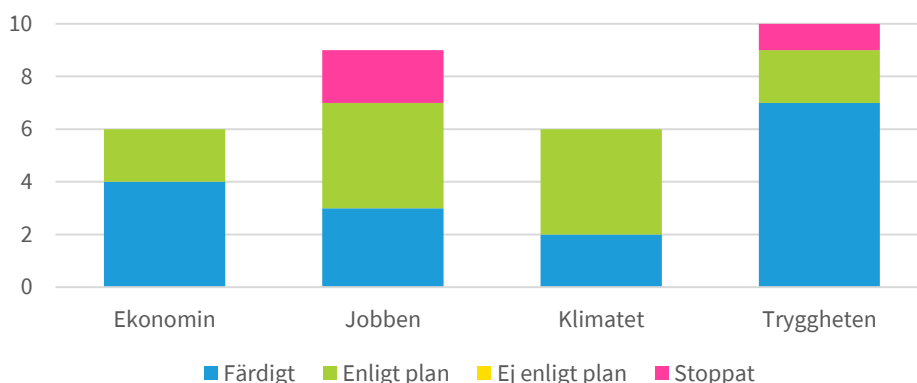
För att säkerställa ett långsiktigt hållbart arbete med tillgångsförvaltning av fastigheterna har bolaget arbetat med om- och nybyggnationer där människor kan mötas. Studenternas är ett exempel på en sådan arena och mötesplats.

Bolaget har varit en *sammanhållen, proaktiv och professionell part i kontakterna med Uppsalas föreningsliv*. Genom tydliga processer och nära samverkan har bolaget säkerställt professionella kontakter i frågor som rör nyttjande av både arenor och fastigheter.

Bolaget har fortsatt arbetet med *att utveckla ett nära samarbete med avdelningarna på kommunledningskontoret* genom att delta i samverkansforum och gemensamma utvecklingsprojekt inom kommunkoncernen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala kommun arenor och fastigheter AB har blivit klar med 16 av kommunfullmäktiges uppdrag. Tolv uppdrag går enligt plan och tre är stoppade.

Figur 43. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB

Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB äger, förvärvar, avyttrar, bygger och förvaltar skolfastigheter. Beståndet omfattar idag 146 fastigheter och växer i takt med att nya skolor och förskolor byggs. Fastighetsbeståndet består av förskolor, grundskolor och gymnasieskolor.

Bolagets erbjuder ändamålsenliga lokaler för skol- och barnomsorgsverksamhet inom Uppsala kommun. Därigenom ska bolaget bidra till bästa möjliga nyttjande av den samlade fasta egendom, tomträtter och lokaler som används i de verksamheter som Uppsala kommun bedriver. Bolagets fastighetsbestånd hyrs till största delen ut till Uppsala kommun.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 51. Ekonomiskt utfall för Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	1 055	996	895	792	703
Andel av koncernens nettoomsättning, %	22%	22%	22%	20%	20%
Resultat efter finansiella poster	87	96	56	100	82
Justerad balansomslutning	10 118	9 748	9 190	8 178	7 400
Justerat eget kapital	1 967	1 587	1 457	1 301	1 133
Investeringar	622	893	1 148	899	933
Räntabilitet på eget kapital, %	4%	6%	4%	8%	7%
Soliditet, %	19%	16%	16%	16%	15%
Medelantalet anställda	96	104	92	87	90

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 87 (96) miljoner kronor. Justerat för jämförelsestörande poster som bestod av utrangeringar och nedskrivningar blev resultatet 114 (125) miljoner kronor. Driftnettot var 745 (685) miljoner kronor, vilket motsvarade 71 (69) procent av nettoomsättningen.

Nettoomsättningen i form av hyresintäkter ökade med 59 miljoner kronor jämfört med föregående år. Av ökningen förklarades 16 miljoner kronor av indexuppräknning av befintliga avtal och 24 miljoner kronor förklarades av årets tillkommande enheter Kvarngårdesskolan, Stadsskogens förskola och Skyttelns förskola. Resterande del av de ökade hyresintäkterna följde i huvudsak av helårseffekten av Rosendals skola och Gottsundaskolan som togs i drift under föregående år. Övriga intäkter minskade med 12 miljoner kronor, vilket förklarades av att bolaget under 2024 erhöll ersättning för en gemensamhetsanläggning som därmed ökade intäkterna föregående år.

Den milda och snöfattiga vintern bidrog med totalt 11 miljoner kronor lägre kostnader för snöröjning och uppvärmning. En höjning av taxorna för värme och vatten tillsammans med högre övriga driftskostnader innebar 7 miljoner kronor i högre kostnader. Trots färre medeltal anställda jämfört med föregående år ökade personalkostnaderna med 4 miljoner kronor, dels till följd av löneökningar, dels på grund av avgångsvederlag till tidigare verkställande direktör. Övriga externa kostnader minskade med 7 miljoner kronor, främst tack vare minskade inköp av tjänster då fler projekt genomförts med egna resurser.

Flera avslutade investeringsprojekt under året medförde att avskrivningskostnaderna ökade med 34 miljoner kronor. Investeringarna bidrog också till att låneskulden ökade med 100 miljoner kronor, vilket i kombination med högre räntor på nyupptagna och refinansierade lån ledde till att räntekostnaderna ökade med 22 miljoner kronor. De ränte- och avskrivningskostnader som var kopplade till de investeringsprojekt som avslutats under år har inte fullt ut kunnat kompenseras med högre hyresintäkter.

Resultatet före finansiella poster, rensat för jämförelsestörande poster, uppgick till 296 (285) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 240 miljoner kronor.

Marknadsvärdet på bolagets fastighetsbestånd uppgick till 13 070 (12 390) miljoner kronor, vilket var 5 971 (5 736) miljoner kronor högre än det bokförda värdet.

Årets investeringar uppgick till 622 (893) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna bestod i huvudsak av nyproduktion av förskolor och grundskolor samt underhåll och anpassning av lokaler. Flera stora projekt pågår, bland annat uppförande av Uppsävja förskola, Bälungeby förskola och Karlavagnens förskola samt renovering/underhåll av Ärentunaskolan och Björkvallskolan. Under året invigdes nya Kvarngårdesskolan, Skyttelns förskola och Stadsskogens förskola.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 52. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

Bolaget ska tillsammans med berörda aktörer i kommunkoncernen, särskilt kommunstyrelsen och utbildningsnämnden, arbeta fram samverkansmodeller för samnyttjade, effektiva och långsiktigt hållbara lokallösningar.

Bolaget ska delta i översiktsplaneringen för pedagogiska lokaler och ha en aktiv roll i lokalförsörjningsplaneringen.

Bolaget ska ta särskilt ansvar för att erbjuda lokaler av god kvalitet som främjar jämlika livsvillkor och likvärdig skola samt med konkurrenskraftiga hyror.

Bolaget ska arbeta för att skapa hälsosamma inre- och utemiljöer.

Bolaget ska vårda och underhålla sina fastigheter så att värde och attraktivitet bibehålls eller ökar över tid.

Kommunfullmäktige har lämnat fem bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter AB som alla i hög grad bedöms vara uppfyllda.

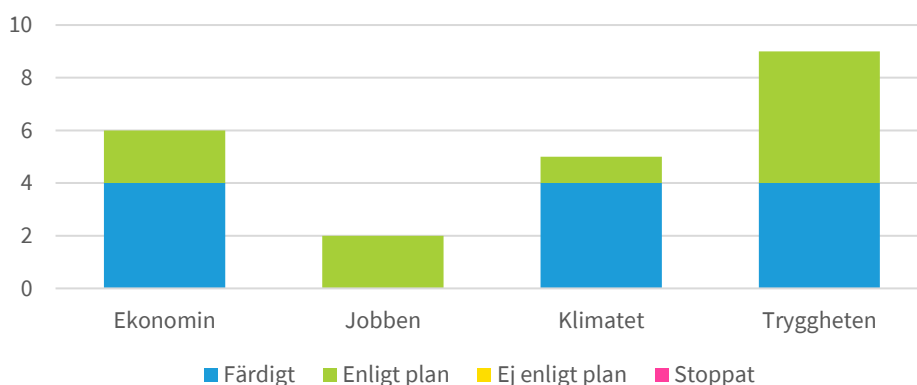
Bolaget ska enligt direktiven *tillsammans med berörda aktörer inom kommunkoncernen, särskilt kommunstyrelsen och utbildningsnämnden, arbeta fram samverkansmodeller* för samnyttjande, effektiva och hållbara lokallösningar. Bolagets arbete med konceptförskola har bidragit till att byggnadsvolymerna minskat och bidragit till lägre produktionskostnader. En möjlig besparing om 40 procent jämfört med genomsnittlig kostnad för arbete fram till produktion. Den faktiska besparingen kommer att mätas efter projektens färdigställande.

Under året har bolaget slutfört inventeringen av byggnadstekniska risker i fastighetsbeståndet i syfte att kunna förebygga och undanröja risker kopplat till arbetet med att *skapa hälsosamma inne- och utemiljöer*.

Bolaget har tagit särskilt ansvar för att *erbjuda lokaler av god kvalitet som främjar jämlika livsvillkor och likvärdig skola med konkurrenskraftiga hyror*. Bolaget har deltagit i planeringsprocessen för framtagande av lokalförsörjningsplaner och med genomförande av stegvisa beställningar i enlighet med ramavtalet mellan bolaget och fastighetsavdelningen.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala kommun skol- och omsorgsfastigheter har blivit klar med tolv av kommunfullmäktiges uppdrag, tio uppdrag går enligt plan.

Figur 44. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusmål.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusmål.

Uppsala konsert och kongress AB

Uppsala konsert och kongress AB bedriver sedan 2007 konsert-, kultur-, kongress- och restaurangverksamhet i konsert- och kongresshuset vid Vaksala torg. Bolaget hyr ut lokaler samt arrangerar kongresser, konferenser, möten, mässor, utställningar och evenemang. Bolaget driver även en restaurang och lunchservering.

Konsert- och kongresshuset består av stora salen (1 120 platser), sal B (340 platser), sal C (120 platser), sal D (900 platser bankett, alternativt 1 500 platser stående publik) och flera konferens- och mötesrum. I restaurangdelen kan upp till 850 sittande gäster serveras.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 53. Ekonomiskt utfall för Uppsala konsert och kongress AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	62	59	57	41	13
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	1%	1%	0%
Resultat efter finansiella poster	-40	-38	-37	-41	-39
Justerad balansomslutning	104	94	88	86	83
Justerat eget kapital	47	47	47	47	47
Investeringar	4	4	2	1	1
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	45%	50%	53%	55%	57%
Medelantalet anställda	61	61	61	60	65

Bolagets verksamhet är uppdelad i programverksamhet samt mötes- och eventverksamhet. Resultatet efter finansiella poster uppgick till -40 (-38) miljoner kronor, vilket var 2 miljoner kronor lägre än föregående år.

Nettoomsättningen ökade till 62 (59) miljoner kronor som följd av en ökad försäljning inom samtliga verksamhetsområden. De övriga intäkterna blev 1 miljon kronor lägre, vilket förklaras av att bolaget under 2024 redovisade en realisationsvinst som inte har någon motsvarighet 2025.

Kostnaderna blev 3 miljoner kronor högre än föregående år, varav 2 miljoner kronor var hänförligt till personalkostnader. Av den ökningen avsåg 1 miljon kronor effekter av tillsatta vakanser samt utökad extra bemanning i samband med stora konferenser och arrangemang, såsom Cirkus Cirkör. Ytterligare 1 miljon kronor av avvikelsen var en effekt av den årliga lönerrevisionen. Energikostnaderna ökade med 1 miljon kronor, dels till följd av problem med kontrollsystemet för värme i konserthuset, dels beroende på högre energipriser. Råvarukostnaderna översteg föregående år med 1 miljon kronor, vilket kan hänföras till både ett högre prisläge och ökade inköp i samband med större evenemang. Samtidigt minskade övriga verksamhetskostnader såsom kostnader för artister, teknik, marknadsföring och förbrukningsmaterial med 2 miljoner kronor. De lägre kostnaderna var dels en effekt av att verksamheten i högre grad bedrivits genom uthyrningar än egenproduktion, dels till följd av en aktiv kostnadskontroll.

Totala antalet evenemang var 409 (387), varav 299 (245) var kopplade till programverksamheten och 110 (142) till mötes- och eventverksamheten. Antalet besökare ökade med cirka 5 procent till 289 000 (274 000). Totalt såldes det drygt 108 000 (99 000) biljetter till bolagets publika evenemang under året, vilket var en ökning med 9 procent jämfört med föregående år.

Resultatet före finansiella poster uppgick till -39 (-38) miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på -41 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 4 (4) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna avsåg främst utveckling av scenteknik och underhållsinvesteringar i byggnaden.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 54. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala konsert och kongress AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska genom sin verksamhet vara en livfull mötesplats som genomsyras av en unik mix av musik, såväl dag som natt, och som med sin kvalitet med både bredd och spets attraherar och inspirerar till möten mellan människor i olika åldrar och med olika livsstilar – lokalt, nationellt och internationellt.</p> <p>Bolaget ska genom sin event-, kongress- och konferensverksamhet bidra till utvecklingen av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka, leva och verka i.</p>	<p>Bolaget ska samspela med omgivningen och medverka till en levande stadskärna som vidgas mot östra Uppsala utifrån sin geografiska plats.</p> <p>Bolaget ska samverka med näringslivet och aktörer som stärker de olika verksamheterna inom musikens respektive event-, kongress- och konferensverksamhetens områden.</p>
--	---

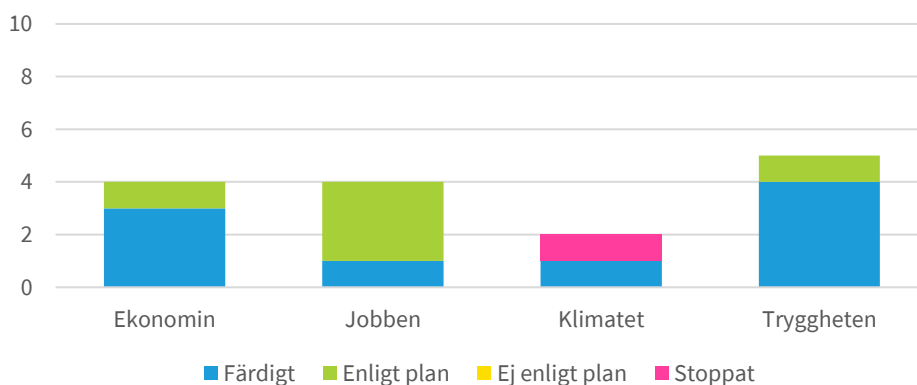
Kommunfullmäktige har lämnat fyra bolagsspecifika ägardirektiv till bolaget. Bolagets ägardirektiv bedöms alla vara helt uppfyllda.

Bolaget har *genom sin verksamhet skapat en livfull mötesplats med en unik mixa av musik*. Konsertverksamheten har fortsatt att utvecklas mot att ha mer barn- och ungdomsverksamhet och fortsatt samarbete med lokala aktörer för att nå nya grupper. Genom samarbeten med ledande aktörer i Sverige och Uppsala har bolaget skapat ett inkluderande programutbud med pakistanska, persiska, brasilianska, etiopiska, senegalesiska och kubanska artister.

I syfte att *aktivt bidra till utvecklingen av besöksnäringen i Uppsala* har bolaget fortsatt utveckla konsertverksamheten mot en yngre publik genom konserter för stående publik. Bolaget har därmed fått en alltmer unik profil inom musikfältet vilket dragit en blandad publik med olika åldrar och bakgrund.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala konsert och kongress AB har blivit klar med nio av kommunfullmäktiges uppdrag, fem uppdrag går enligt plan och ett uppdrag är stoppat.

Figur 45. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala parkering och mobilitet AB

Uppsala parkering och mobilitet AB erbjuder parkeringar till såväl privatpersoner som fastighetsägare och näringsidkare i Uppsala kommun. Bolaget förvaltar all parkering på allmän gatumark i Uppsala kommun som omfattar cirka 26 000 parkeringsplatser och närmare 8 000 parkeringsplatser på kommunal kvartersmark. Bolaget äger tre mobilitetsanläggningar; Brandmästaren, Centralgaraget och Dansmästaren. Bolaget förvaltar även Kvarnengaraget.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 55. Ekonomiskt utfall för Uppsala parkering och mobilitet AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	154	142	133	117	99
Andel av koncernens nettoomsättning, %	3%	3%	3%	3%	3%
Resultat efter finansiella poster	37	30	35	39	31
Justerad balansomslutning	533	513	405	347	326
Justerat eget kapital	30	31	33	32	32
Investeringar	36	122	65	45	10
Räntabilitet på eget kapital, %	124%	97%	105%	121%	97%
Soliditet, %	6%	6%	8%	9%	10%
Medelantalet anställda	47	46	44	40	36

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 37 (30) miljoner kronor, vilket var 7 miljoner kronor högre än föregående år. Nettoomsättningen ökade till 154 (142) miljoner kronor vilket motsvarade en ökning om knappt 8 procent. Ökningen var främst en följd av färdigställande av Brandmästaren, ökad beläggning på befintliga parkeringsplatser och avgiftsjusteringar av bland annat kontrollavgifter och parkeringsanmärkningar.

Bolagets kostnader ökade med knappt 3 miljoner kronor jämfört med föregående år. Kostnadsökningarna var främst hänförliga till driftkostnader och avskrivningar relaterade till Brandmästaren som driftsattes under året. De totala personalkostnaderna var i linje med föregående år trots fler anställda, vilket delvis förklaras av att det under föregående år fanns poster av engångskaraktär. Räntekostnaderna uppgick till 6 (7) miljoner kronor, vilket var i nivå med tidigare år.

Resultatet före finansiella poster uppgick till 43 miljoner kronor. Bolaget uppfyllde därmed kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 32 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 36 (122) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Huvuddelen av investeringarna avsåg mobilitetshuset Brandmästaren i Rosendal som tagits i drift under året.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 56. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala parkering och mobilitet AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska i samarbete med gatu- och samhällsmiljönämnden säkerställa att ytor för parkerings- och mobilitetslösningar kommer till stånd som syftar till ett hållbart resande och bidrar till god framkomlighet på det allmänna gatunätet.</p> <p>Bolaget ska bidra till att målen i Parkeringspolicy för Uppsala kommun (KSN-2013- 0338) uppnås.</p> <p>Bolaget ska, i linje med innerstadsstrategin, arbeta för att tillgodose behovet av parkeringslösningar för motorfordon och cyklar i centrala Uppsala genom fler mobilitetsanläggningar och/eller kollektivtrafikförsörjda pendlarparkeringar.</p> <p>Bolaget ska arbeta för en ökad digitalisering av verksamheten, exempelvis digitala parkeringslednings- och betalsystem.</p>	<p>Bolaget ska verka för ett mobilitetsperspektiv på resande genom att tillhandahålla parkering för bil- och cykelpool.</p> <p>Bolaget ska, vid uppförande av anläggning, eftersträva att parkeringsanläggningar kan kombineras med kommersiella- och verksamhetslokaler och/eller bostäder genom lämplig fastighetsbildning.</p> <p>Bolaget ska i de egna parkeringsanläggningarna arbeta med differentierade avgifter och andra marknadsincitament i syfte att hålla hög beläggningsgrad i garagen.</p> <p>Bolaget ska i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbeta för utökade möjligheter för laddning av elbilar.</p>
---	--

Kommunfullmäktige har lämnat åtta bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala parkering och mobilitet AB som alla bedöms vara helt uppfyllda.

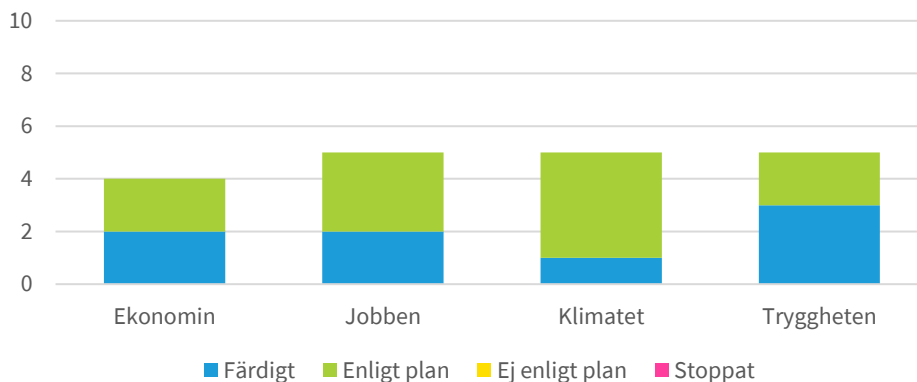
Bolaget har samarbetat med gatu- och samhällsmiljönämnden för att säkerställa ytor för parkerings- och mobilitetslösningar vid införande av nya områden för boendeparkering. Stadsbyggnadsförvaltningen och bolaget har regelbundna möten för att planera och anskaffa ytor för parkerings- och mobilitetslösningar. Under året har till exempel parkeringslösningar skapats vid Norra Hovstallängen och Salaplan.

Uppsala parkering och mobilitet AB har arbetat med att bidra till målen i kommunens Parkeringspolicy genom utbyggnad av laddstolpar och nya mobilitetshus centralt och genom att skapa pendelparkeringar i stadens ytterområden. Under året har även kvartersmark på Salaplan och Höganäsgatan ställts om till avgiftsparkeringar för att möjliggöra fler parkeringsmöjligheter centralt.

Bolaget har i samverkan med övriga aktörer i kommunen arbetat för att utöka möjligheterna för laddning av elbilar. Flera nya anläggningar har tagits i drift, bland annat Brandmästaren, Katedralskolan, Tiundaskolan och Von Bahrs förskola. Bolaget har tillsammans med kommunen startat arbetet med att undersöka hur kommunens fordonsflotta kan förses med ändamålsenlig laddinfrastruktur.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala parkering och mobilitet AB har blivit klar med åtta av kommunfullmäktiges uppdrag och elva uppdrag går enligt plan.

Figur 46. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala stadshus holding AB

Uppsala stadshus holding AB bildades i slutet av 2019. Syftet med bolaget var att hantera fastighetsförsäljningar. Bolaget bedriver ingen operativ verksamhet.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 57. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus holding AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	0	0	0	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0%	0%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	0	1	8	8	0
Justerad balansomslutning	10	29	30	49	182
Justerat eget kapital	10	29	27	45	112
Investeringar	-	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	4%	30%	18%	0%
Soliditet, %	100%	100%	92%	92%	61%
Medelantalet anställda	-	-	-	-	-

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,3 (0,9) miljoner kronor. Resultatet var i sin helhet hänförligt till ränteintäkter på koncernkontot.

Uppsala stadshus holding 2 AB

Bolaget Uppsala stadshus holding 2 AB bildades i början av 2022. Syftet med bolaget var att hantera fastighetsförsäljningar. Bolaget bedriver ingen operativ verksamhet.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 58. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadshus holding 2 AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022
Nettoomsättning	0	0	0	0
Andel av koncernens nettoomsättning, %	0	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	0	1	1	173
Justerad balansomslutning	3	5	15	174
Justerat eget kapital	2	5	14	173
Investeringar	-	-	-	-
Räntabilitet på eget kapital, %	2%	15%	9%	100%
Soliditet, %	89%	95%	95%	100%
Medelantalet anställda	-	-	-	-

Resultatet efter finansiella poster uppgick till 0,1 (0,8) miljoner kronor. Resultatet var i sin helhet hänförligt till ränteintäkter på koncernkontot.

Uppsala stadsteater AB

Uppsala stadsteater AB invigdes 1951 och är Sveriges tredje största stadsteater. Bolaget strävar efter att aktivt bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala och stärka Uppsala som en attraktiv stad.

Under året tog cirka 90 000 personer del av stadsteaterns utbud med egna produktioner, gästspel och andra aktiviteter. Omkring 50 skådespelare, inklusive en fast ensemble, arbetar vid teatern tillsammans med medarbetare inom administration, teknik, mask, kostym, scenografitillverkning och produktion. Teatern har fyra olika scener. Stora scenen har plats för cirka 530 åskådare, Lilla scenen cirka 160 åskådare, Ettan (källarscenen) cirka 100 åskådare och Intiman cirka 50 åskådare. Uppsala stadsteater AB har också dramapedagogisk verksamhet som vilar på fyra grundpelare; ungdomsensemblen, pedagogiskt arbete i skolorna, teaterföreställningar och pedagogiskt arbete på teatern. Teatern bedriver även sommarverksamhet i Gottsunda.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 59. Ekonomiskt utfall för Uppsala stadsteater AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	27	24	21	17	6
Andel av koncernens nettoomsättning, %	1%	1%	0%	0%	0%
Resultat efter finansiella poster	-116	-119	-79	-78	-79
Justerad balansomslutning	97	173	141	127	120
Justerat eget kapital	16	85	87	87	88
Investeringar	2	8	3	5	8
Räntabilitet på eget kapital, %	neg	neg	neg	neg	neg
Soliditet, %	17%	49%	61%	68%	73%
Medelantalet anställda	112	118	108	100	99

Resultatet efter finansiella poster uppgick till –116 (–119) miljoner kronor, vilket var 3 miljoner kronor högre jämfört med föregående år. I början av året konstaterade bolaget att kostnaderna var för lågt budgeterade och att resultatet för 2025 skulle bli lägre än förväntat och lägre än fullmäktiges fastställda resultatkrav. Bolaget aktiverade en åtgärdsplan med syfte att öka intäkterna och minska kostnaderna. Åtgärdsplanen innefattade bland annat höjda biljettpriser, neddragning av personal och färre produktioner. Åtgärderna började visa effekt under 2025, men till största delen beräknas de ge resultat under 2026 då produktionscykeln har lång framförhållning och det existerar tidsbestämda anställningsavtal.

Även om antalet produktioner och föreställningar var färre i antal under året så var biljettintäkterna i linje med föregående år med anledning av de höjda biljettpriserna. Bolagets intäkter uppgick totalt till 45 (43) miljoner kronor. I de totala intäkterna ingick erhållna bidrag på 18 (18) miljoner kronor.

Trots ett lägre medelantal anställda som bidrog till lägre personalkostnader tillkom engångskostnader i samband med åtgärdsplanen som på sikt kommer att minska kostnaderna. Sammantaget minskade personalkostnaderna med drygt 2 miljoner kronor jämfört med föregående år. Konsultkostnaderna ökade dock under året både gällande administrativ och konstnärlig personal. De totala hyreskostnaderna ökade i och med den årliga indexjusteringen och uppgick till 27 (26) miljoner kronor, vilket var en ökning med 1 miljon kronor.

Under året hade Uppsala stadsteater AB 89 595 (93 265) besökare, vilket var en minskning med knappt 4 procent. Antalet produktioner uppgick till 22 (33) varav 18 (27) var produktioner i egen regi. Beläggningsgraden ökade till 88 (85) procent, vilket var en ökning med 3 procentenheter.

Bolaget uppfyllde inte kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på –83 miljoner kronor då resultatet före finansiella poster uppgick till –115 miljoner kronor. Avvikelsen uppgick till knappt 32 miljoner kronor.

Årets investeringar uppgick till 2 (8) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Investeringarna avsåg främst underhållsinvesteringar i lokalerna samt teknisk utrustning.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 60. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala stadsteater AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

<p>Bolaget ska, främst genom produktion av scenkonst med egen ensemble, bidra till en utveckling av kulturlivet i Uppsala.</p> <p>Bolaget ska erbjuda en mångfald av produktioner och program som speglar och attraherar Uppsalas invånare och besökare.</p> <p>Bolaget ska bidra till utveckling av besöksnäringen i Uppsala och stärka bilden av Uppsala som en attraktiv stad att besöka och bo i.</p>	<p>Bolaget ska presentera egna produktioner och samarbeten, samt tillhandahålla en arena för gästspel och andra aktiviteter.</p> <p>Bolaget ska föra dialog och samverka med kulturnämnden, andra kulturinstitutioner och besöksmål för att stärka kulturlivet, uppnå samordningsvinster samt bidra till Uppsalas kulturella utveckling.</p>
---	--

Kommunfullmäktige har lämnat fem bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala stadsteater AB. Samtliga ägardirektiv bedöms som helt uppfyllda.

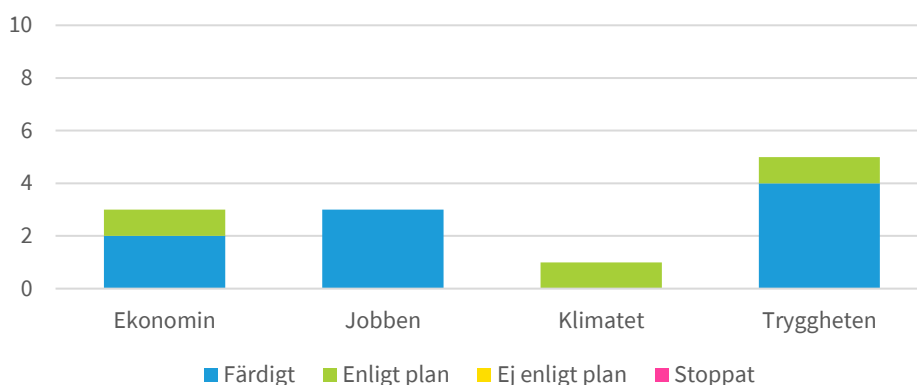
Uppsala stadsteater AB har *bidragit till utvecklingen av kulturlivet i Uppsala* genom att sätta upp klassiska verk, musikteater samt nyskrivna samhällsorienterade uppsättningar. Den interaktiva rättegångspjäsen Den som berövar annan livet hade en

lokal förankring genom att pjäsen utspelar sig i Uppsala och med medverkande jurister från Uppsala tingsrätt. Teatern har även gästspelat utanför teaterhuset och samarbetat med andra teatrar under året.

Bolaget har erbjudit en mångfald av produktioner och program som speglar och attraherar Uppsalas invånare och besökare genom att under 2025 ha gett 400 föreställningar med cirka 88 000 besökare.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala stadsteater AB har blivit klar med nio av kommunfullmäktiges uppdrag, tre uppdrag pågår enligt plan.

Figur 47. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.

Uppsala vatten och avfall AB

Uppsala vatten och avfall AB ansvarar för kommunens vatten- och avloppsförsörjning (va) samt avfallshantering. Bolaget tar hand om hushållsavfall, producerar biogas samt återvinner avfall. Sammantaget levererar bolaget dricksvatten och hanterar avloppsvatten för drygt 215 000 personer och ansvarar för hämtning och behandling av hushållsavfall från alla hushåll och företag i Uppsala. Bolaget producerar och levererar biogas till bland annat stadsbussarna i Uppsala. Vid bolagets avfallsanläggning, Hovgården, sorteras och behandlas grov-, bygg- och industriavfall, askor och förorenade jordmassor.

Va-försörjningen och den för kommunen obligatoriska avfallshanteringen finansieras via taxor enligt lagen om allmänna vattentjänster respektive miljöbalken. Verksamheterna regleras till stor del av nationella lagar och förordningar. Dessa kompletteras med föreskrifter som fastställs av kommunfullmäktige och som reglerar de lokala förhållandena. Va-försörjning och avfallshantering redovisas i respektive monopolverksamhet som baseras på självkostnadsprincipen. Biogasproduktion och Hovgårdens avfallsanläggning bedrivs enligt affärsmässiga principer och redovisas i den konkurrensutsatta verksamheten.

Måluppfyllelse under året

Sammanfattning av ekonomiskt resultat

Tabell 61. Ekonomiskt utfall för Uppsala vatten och avfall AB. Belopp i miljoner kronor.

Belopp i miljoner kronor	2025	2024	2023	2022	2021
Nettoomsättning	969	1 010	935	848	699
Andel av koncernens nettoomsättning, %	18%	20%	20%	19%	18%
Resultat efter finansiella poster	36	8	8	4	11
Justerad balansomslutning	5 205	4 766	4 399	3 973	3 526
Justerat eget kapital	405	393	394	396	394
Investeringar	655	533	580	566	385
Räntabilitet på eget kapital, %	9%	2%	2%	1%	3%
Soliditet, %	8%	8%	9%	10%	11%
Medelantalet anställda	372	365	349	320	291

Taxefinansierade monopolverksamheter

Från och med den 1 januari 2025 höjdes va-taxan med 12 procent, anläggningstaxan med 8 procent och avfallstaxan med 1 procent. För de taxefinansierade monopolverksamheterna uppgick det redovisade resultatet till noll då uppkomna överskott regleras mot posterna förutbetalda avgifter i balansräkningen i enlighet med gällande lagstiftning.

Regleringen av va-monopolets resultat 2025 ökade skulden för förutbetalda bruksavgifter med 93 (23) miljoner kronor och minskade nettoomsättningen med samma belopp. Den främsta orsaken till att skulden ökade var att bolaget erhöll skadestånd inklusive ränta från Försvarsmakten om sammanlagt 68 miljoner kronor. Skadeståndet erhöles efter domslut i Mark- och miljööverdomstolen avseende PFAS-föreningar som inneburit ökade reningskostnader för bolaget. Därutöver har kostnaderna ökat, men i en lägre omfattning än förväntat. Framför allt ökade personalkostnaderna som en effekt av fler anställda i bolaget och avskrivningskostnaderna som följd av investeringar under året som till viss del inte täckts av motsvarande intäktsökning. Räntekostnaderna ökade som en effekt av en högre räntebärande skuld i kombination med en något högre genomsnittlig ränta än föregående år då omsättning av lån skett till en högre räntenivå än tidigare. Bolaget hade även förgäveskostnader om drygt 14 miljoner kronor kopplade till byggnationen av Storvreta vattenverk på grund av utgifter som inte varit av värde för att bringa investeringen i bruk.

Skulden för förutbetalda avfallsavgifter för hushållen ökade med drygt 8 (16) miljoner kronor och minskade nettoomsättningen med motsvarande belopp. Avsättningen blev lägre än föregående som följd av att förpackningsverksamheten övertogs under föregående år och att verksamheten under 2025 belastats med kostnader för hela året. Därutöver har bolaget även övertagit förpackningsinsamlingen för bostadshus och flerbostadshus under 2025 vilket har ökat kostnadsnivån.

Konkurrensutsatta verksamheter

Resultatet både före och efter finansiella poster för de konkurrensutsatta verksamheterna uppgick till 36 (8) miljoner kronor, vilket var 28 miljoner kronor högre än föregående år. Därmed uppfyllde bolaget kommunfullmäktiges fastställda resultatkrav på 7 miljoner kronor. Resultatet fördelade sig främst på Hovgårdens avfallsanläggning och biogasverksamheten.

Hovgårdens resultat uppgick till 24 miljoner kronor, vilket var knappt 26 miljoner kronor högre än föregående år. Under 2024 kördes stora mängder bottenaska in till Hovgården som inte kunde köras ut under samma år, vilket innebar att bolaget inte kunde få avdrag för avfallsskatten kopplat till detta. Under 2025 kördes materialet ut och bolaget kunde därmed få avdraget för avfallsskatten. Exklusive avfallsskatten minskade resultatet för Hovgården med 12 miljoner kronor jämfört med föregående år. På grund av påträffade fridlysta groddjur på området där sorteringsplattan på Hovgården byggs behövde arbetet pausas, vilket har lett till förgäveskostnader för bolaget om 9 miljoner kronor. Därutöver har bolaget transporterat förorenade massor från Hovgården, vilket har ökat kostnaderna jämfört med föregående år.

Biogasverksamhetens resultat uppgick till 13 (10) miljoner kronor, vilket var 3 miljoner kronor högre än föregående år. Bolaget har haft ett högre försäljningspris efter avtalsreglering och samtidigt ett lägre inköpspris på biogasen. Utifrån marknadspris har bolaget optimerat i vilket format gasinköp görs, vilket medfört mer fördelaktiga inköpskostnader.

Årets investeringar uppgick till 655 (533) miljoner kronor och rymdes inom den av kommunfullmäktige fastställda ramen. Den enskilt största investeringen var införandet av fyrfackskärnen för Uppsalas hushåll. Därutöver pågick byggnationen av en ny sorteringsplatta på Hovgården, ledningsflyttar inför spårvägsprojektet samt utbyggnation av ledningsnät, överföringsledningar och återvinningscentraler för att möta behoven i en växande stad. Underhållsinvesteringarna uppgick till 28 procent av den totala investeringsvolymen inklusive förnyelse i befintligt ledningsnät.

Bolagsspecifika ägardirektiv

Tabell 62. Bolagsspecifika ägardirektiv för Uppsala vatten och avfall AB beslutade i Mål och budget 2025–2027.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till bestämmelser för brukande av den allmänna vatten- och avloppsanläggningen i Uppsala kommun (ABVA) och föreskrifter om taxa för brukande av den allmänna anläggningen samt förslag till verksamhetsområde.

Bolaget ska utarbeta, för beslut i kommunfullmäktige, förslag till renhållningsordning och avfallsplan samt förslag till taxa för kommunalt avfall.

Bolaget ska ta ut avgifter enligt de taxor kommunfullmäktige beslutat.

För att verka för ett effektivt resursutnyttjande och ekonomisk nytta ska bolaget identifiera möjliga intäkter för produkter och tjänster som bolaget kan tillhandahålla.

Bolaget ska ha planeringsansvar för att utveckla och tillämpa principerna som bidrar till en långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen, att ta recipienthänsyn och att planera för alternativa avrinningsvägar är viktiga faktorer i detta. Ansvaret ska inkludera planering för hantering av markvatten i fysisk planering. Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende dagvatten.

Bolaget ska vara en föregångare i resurshushållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning och implementera det i utbyggnaden av ny vatten- och avloppsinfrastruktur.

Bolaget ska vara kommunens kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser och har inom kommunen ansvar för Riksidress för anläggningar för vattenförsörjning. Kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling inom miljöteknikområdet.

Bolaget ska utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster och därigenom åstadkomma en klimatomställning av fordonsflottan. Bolaget bidrar till cirkulär ekonomi i kommunen och har ett strategiskt utvecklingsansvar inom hela kommunen för drivmedel och andra energibärare som bidrar till omställningen till ett fossilfritt och cirkulärt samhälle. Bolaget verkar för etablering av ytterligare tankställen för drivmedel och andra energibärare som bidrar till omställningen till ett fossilfritt och cirkulärt samhälle.

Bolaget ska äga, driva och utveckla kommunens anläggningar för biogasverksamhet och Hovgårdens avfallsanläggning.

Kommunfullmäktige har lämnat nio bolagsspecifika ägardirektiv till Uppsala vatten och avfall AB som alla bedöms vara helt uppfyllda.

Bolaget har ansvarat för att driva, planera och utveckla samt tillämpa principer som bidrar till en *långsiktigt hållbar dagvattenhantering inom kommunen*. Bolaget arbetar aktivt med klimatanpassning för att kunna möta klimatförändringarna, till exempel genom deltagande i projekt för utveckling av samverkansmodeller för skyfall och dagvatten utreds.

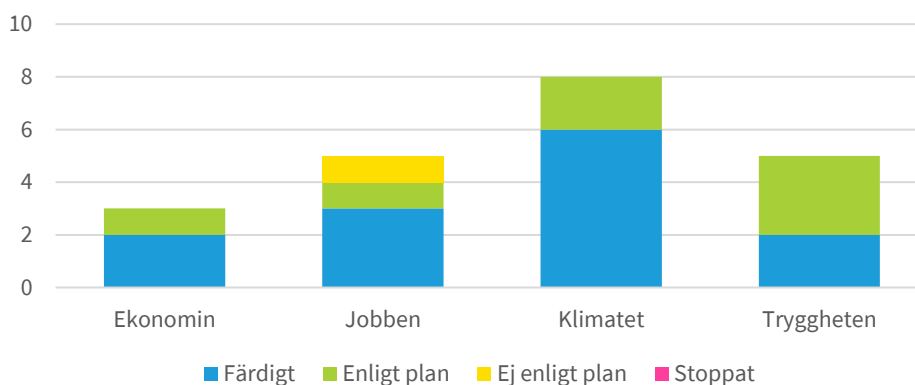
Bolaget har arbetat för att vara en *föregångare i resurshållning, cirkulärt näringsutnyttjande och minskad relativ vattenförbrukning* under året. Under 2025 har en provisorisk anläggning för PFAS-rening av lakvatten tagits i drift och upphandling av en permanent reningsanläggning har påbörjats. Ett projekt för mottagning och rötning av gödsel har startat vid biogasanläggningen vilket har som mål att minska utsläppen av metan och lustgas. Bolaget arbetar även aktivt med att minska andelen fossil plast som går till förbränning och under året har 30 000 hushåll fått tillgång till fastighetsnära insamling vilket underlättar sorteringen av bland annat fossil plast.

Bolaget har under året fortsatt att vara kommunens *kompetensresurs avseende förvaltning av yt- och grundvattenresurser* och kompetenser nyttjas även för innovation och utveckling genom deltagande i samarbetsgrupper och utredningar inom kommunkoncernen.

I enlighet med ägardirektiv ska bolaget *utveckla strategier för att kunna ställa miljökrav på upphandlade tjänster*. Bolaget har till exempel arbetat med ett antal krav för att minska riskerna kopplat till social hållbarhet. Kraven återfinns inom områdena antidiskriminering, barns rättigheter, antikorrupktion, mänskliga rättigheter och särskilda arbetsrättsliga villkor.

Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

Uppsala vatten och avfall AB har blivit klar med 13 av kommunfullmäktiges uppdrag. Sju uppdrag pågår enligt plan och ett uppdrag är försenat.

Figur 48. Diagram över status på uppdragen från kommunfullmäktige uppdelat per fokusområde.

Utifrån sina ansvarsområden bedöms bolaget ha bidragit till att uppfylla kommunfullmäktiges fokusområde.